

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De eucharistia - Cod. Ettenheim-Münster 284

[S.l.], [17. Jahrh.]

[Disputatio I]

[urn:nbn:de:bsz:31-130002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130002)

1
qd inferit ex illa Apli. i. Cor. 10. Unq panis et
unū corpꝝ multi sumꝝ, sꝛ qidē de unō pane
et uno calice participamꝝ, ex qo inferit in
argm: sꝛ gtra: ex qo ptt qd Eucharistia sꝛ sacꝝm
lītica unitis, sꝛ sacꝝmū genū rei sꝛ lītē drem
ūq e' sacꝝm qo Eucharistia e' unū sacꝝm. i. S. D.

¶ Apud: Euseb. Hieron: Sacra sꝛe distinguuntur 26.
sꝛm diversos terminos et fines totales, et adfectus, atq
sꝛe panis et vini ordinariꝝ ad eundem finem
et terminum qꝛent et integrant: et qo sꝛ sacra
sꝛe diversa. M. ptt. ex Tract: de Sacꝝm. in gen:
et in Tr: de Peccatibꝝ, ubi dicitur qd unaqꝝ res
sꝛificiꝝ qꝛ ordinem intrinsecū qꝛ dicit ad obtē
qd in moralibꝝ e' finis, extrinsecū verō ab ipso
obto et fine, sacꝝm aut e' qꝛofitū morale qd
qꝛ. m. p. finis totalis et adfectꝝ sacꝝm Eucharistia
e' sꝛe reficere, atqꝛ ad pꝛalem. refectioem
qꝛ corporali qꝛformā, duo requirunt, unū qꝛ mdu
cibi sꝛalis, alterū qd pꝛstant sꝛe qꝛecrata
panis sꝛm qd sub se qꝛtinent corpꝝ Dni, alterū
qꝛ mdu potꝝ sꝛalis qd pꝛstant sꝛe qꝛecrata
vini, quæ qꝛtinent sub se sꝛ. sanguine. Dni; igit
Eucharistia pꝛout includens utraqꝝ sꝛe ordinariꝝ ad
unū sꝛtē finem qꝛ qꝛent et integrant utraqꝝ

Species panis et vini, proinde etiam non constituantur
 nisi una species solum sacramenti, sed tamen duplex species
 panis et vini, hoc innuit S. D. ut dicitur
 hoc sacramentum esse multa sacramenta; ratio autem est,
 quia licet ordinem ad unam specificationem sacramentalem,
 speciem solum refertur, tamen ipsae species panis
 et vini considerantur, et diversa species panis res,
 aliae enim in panis et species panis, aliae vinum
 si ergo quatenus ad hoc dici possunt duas species sacramenta
 non species morales solum, specificationem solum sacramentalem
 sed species materialium et speciem, et ideo simpliciter
 et prius loquendo dicendum est esse unum sacramentum
 in materia sacramenti.

27. Aperiendum est. Sacramentum Eucharistiae si consideretur pro
 proprie sui generis corpus solum et sanguinem Domini,
 est unum numero quatenus corpus, hostia multipliciter, panis:
 si vero consideretur materialiter et panis, totum numerum est
 duplex est numero hostia separata: at vero si
 moraliter et tunc consideretur, totum numerum est censeri debet
 duplex numero est hostiarum moralis discontinuas, aut
 sumptio sacramenti, et sic priores sententiae pro specie
 diversa et arbitror quilibet, et ut dixi pro
 quibus in suo genere sunt vera.

Eas am 1^a ptis e, qia prople qntum corqz silt
 et sangis Dni n e nisi unu n.º, sicut n e nisi
 unu n.º Choz, qfegate si hor mdo qfiderz sacrm
 et nca distio sacrm, n erit nisi unu n.º sacrm.

Eas 2^a ptis qia si phie et maalte hoc sacrm
 qfiderz, eig multiplicas fm maa et fra
 attendiz, totplex go in hac qfiderase erit n.º
 sacrm Euchria, qplex e n.º dista maa et fra
 Euchria, atqz totplex n.º dista phie e maa et
 fra, qplex e phie dista n.º hostia qfegerata,
 go etn totplex n.º erit Euchria sacrm.

Eas 3^a ptis e qia moralis qfideras multipli-
 citz huius sacrm pt fieri duplto silt uno
 mdo q ordinem ad ipsem sacrm phie multipli-
 catu, et tnc dico tot morlto n.º dista sacra
 censenda ce, qd st hostia n solum phie petra
 morlto discontinua, qd em in phis sacrl realis
 distio, hoc in moralibz sacrl raabltz indicata
 discontinuatis talis, go unum iudiciz n attineze
 l. qnuzi ca' alis: sicut go phie distia arguit
 qntem nica' phie, ita moralis discontinuas
 arguit qntem ncam morale, adeoqz tot erunt

gstituant
 hyle spe
 ut. dat ut
 am e,
 lumlen,
 si phie
 thia res,
 ha vint
 sacra
 larmali
 smlt
 tm sue
 y fm
 ne Dni
 phie:
 hu n.º,
 ero si
 aserit d
 as, aut
 fm sue
 dixi fm

mortis dicta N.º sacra, qd est hostia mortis
discontinua. Alio modo hoc confide-
rari potest, qd ordine ad illud qd sumit,
et tunc dicitur iterum tot mortis N.º dicta
sacra censenda esse, qd est mortis dicta
sumptioes, qd eodem redundat in priorē
accipioem qd in eadē qia fit mortis
discontinua ipsi sacro, nec tñ inutilis
est hoc confideratio distio; Alio em et NB.
qd tñ toties nova graa ex qe orato et
si sacro accipij, qoties sacro mortis
et n tñ pñ multiplicatu accipij: et sicut
toties tñ et n amplij qis in pñ mortali
aut sacrilege. Evhria fumens nove mor-
tale petum operaz, qoties sacro mortis et n
sola pñ multiplicatu sumij, n em pñ, s
moralis multiplicata, thegia confideratio est, et
hinc in asertioe addidi, si hoc sacro thegia
et mortis confideraz.

28. Jam pro meliori prefatum notitia varia infero
parlarie. 1.º Quod si plures hostia sicut

offerent, in eodem Altari, l. offerent, in eodem
 Sacrario, plie qidem sint tot sacra qd hostia
 offerata, qia toties multiplicat, moa et fra
 sacra, ad vero thegie et moreto n' sint
 nisi unu sacra, qia nulla incedit moralis
 discontinuas.

2. Quid si vero in pluribz altaribz altaribus,
 etm sul offerent, aut in pluribz sacrariis
 sacra offerent, etm in eadem eulia, qd tot
 erunt moreto n. dista sacra, qd sacraria
 l. altaria n. dista, qia totplex hostiaru
 morlis discontinuas incedit.

3. Sacerdotem sub utraqz spee in sacrificio
 gnificantem plie qidem et maalto duo sacra
 suscipere, moreto vero unu etm, qia una
 utriqz spee moreto sumptio iudicat, in qtm
 ad unu qlebu' qonvium ordinat.

4. Sacerdotem huigmi sub utraqz spee gnicante
 n' magis auipere. ex vi sacra, qm laica sub
 una etm spee gnificantem, uterqz em unum veru
 sacra suscipit et integru chru, nec sumptio san-
 ginis dista alia ex vi sacra graa offert
 sacerdoti, qm laico offerat sumptio eigdm sanginis

ostia morli
 l. offerent
 sumit
 n. dista
 l. dista
 moreto
 morlis
 et n. b.
 rito et
 + do
 et sul
 ostali
 mor
 et n
 oha, p
 et
 thegie
 ia infero
 suil

indistincta dixi ex vi sacri, sine dubio enim
plg aujere et ex opere operantis sacerdos,
sumendo utraque species quoniam laicus, si non quia
magis sufficit, sed quia plg, id est maiore
copia facere, propter quoniam etiam presentia
Dni diutius manet in sacerdotis quoniam laico,
quia diutius non communis species ubi in maiori
quantitate sumuntur: ut plg dicit.

5. Sacerdotem micas colligente, ciborium
purificante et si tota panis et mactis sacra
sumat, quod sit dista mica operata, quia sicut
dicemus in quocumque mima parva hostia tota
est Christus sicut in maxima integra hostia, tamen
unum mactis simul sacrum, quia eorum micas
collectio una est mactis sumptio in ea hostia
quoniam in sacrificio sumptio, neque etiam talis sacer-
dos ex vi sacri maiore gradum sumit, quoniam
si sola mima mica hostia operata sum-
pserit.

6. Cum quis eorum sine coherencia aliumve
finem plures hostias operatas simul sumit, non
sumere nisi unum mactis sacrum, quia una sumptio

moralis est, pñe am tot sacra sumit, qd hostias.
 7. sacerdotem in festo Nativitatis Dni ter quicante
 trina n. sacra sumere, qia pñe 3plex mortis
 dictum sacrificium 3plex, mortis dicta sumptio
 iudicia, unde si digne offeret triplicatum
 graa augmentu' eo die auget, si indigne,
 sextuplex peccatum mortale qmittet 3plex
 pñe indigna offerentem, et 3plex pñe sumptioem
 trinam sacrilega. plura alia ex
 his inferri possunt tu de graa, tu potite n.
 pot, si notes dicta bene graa accepta et
 potu sacrilegi et indigna sumptioem qmittit
 n. multiplicari pñe nram sacra moralem
 multiplicitem, et ad pñe illam, amplig de hac
 potu distoe vide te: de potu.

Obz qtra 1. Apr: 1. qd Eulia in quada oraoe 29.
 dicat: purificent nos Dne sacra qe sumppim,
 et item sacerdos post quiesem dicat, corpp tuu
 Dne qd sumpsi et sanguis qem potavi et dein
 gelud, qem pura et sancta refecerunt sacra.
 Videtur qo Euliam agnosere aliud ee sacra
 corpp aliud sacra sanguinis Dni.

2. Ubi e' diversa species sacrum, ibi e' diversa
species sacrum, atq; species & vini diversa ut
speciebus panis in sacrum Eucharistico
species panis em species questioem speciem,
species vini vero potationem speciem: qd

3. Si species vini et species panis, facerent unum
quodlibet sacrum sequeret qd Laici quicunq; sub
una specie non reciperent totum Sacrum, adeoq;
frustrarentur, aliq; qd e' contra Con: Trid: cap. 21.
c. 3. dicens: etiam sub altera e' totum species totum
atq; integrum Choro verumq; sacrum sumi qd qd
constituent duo sacra al' species vini, al' species
panis.

4. Quot s' diversa species signa collativa grad,
tot s' diversa species sacra, atq; species panis
et species vini s' duo diversa species signa colla-
tiva grad, species em panis a species vini species
vini species distat, et q' utraq; grad q'ferz;
qd etiam s' duo species dista sacra.

5. contra Altera Apertioem, sacrum Eucharistico
e' sacrificium legis novae, s' e' unum n. sa-
crificium idem n. Choro, qd etiam e' totum unum

11.º Eucharie sacram.

6. Oes fideles st eunū corpp mysticu: go etia
oes hostie st unū sacram, cum ut dicitur. N.
supra relatū, hoc sacram sit sacram Eucharie
unitis, atq; sacram gerat similitudinem rei,
cuius e' sacram, proin sicut multi unū
corpp mysticu sumus, ita etia multa hostie
st unū sacram.

7.º Si eadē psona dca assumptisset plures naas
has, tū fuisset n' nisi unū hoc sicut diximus
in Fi: de Incarn: go etia si corpp et sangis Dni
idem n.º gineat, sub plurib; specieb; tū n' erit
nisi unū n.º sacram.

8.º ad i. ut d. O. loc: ut: a. 2. ad i. dicente, qd in 30.
eadē collecta et pluralitē di; i.º purificant
nos sacra qe sumptimur et postea singulor
sub di; hoc tū sacram n' sit nobis reatū ad pona s
ad ostendendū qd hoc sacram qdamō e' multa
supet am. unū. i. N.º. Dico go dici
in illis locis in plurali sacra n' pnt di
versam significacōnem s; maalem, qia sicut
st duo maaltē diversa species, et duo elemta

Sacramenta quia ab hoc deo elementa ad
unum facta finem et effectum ordinant,
postea subdij in singulari: hoc tuum sacram.
et ideo species fidei Eucharistia prout includens
species panis et vini est unum et idem sacram.,
species autem materiali et phisica duplex.

Ad 2. dico: quod illud verum est: si diversa sig-
nificatio sit adesse diversa, nam si idem
sit partibus aut et materiali diversa, et
preterea una utriusque finis scilicet una utriusque
significatio integralis, sicut exemplum est in
phisicis, unum enim membrum in toto materiali et alia
significatio pro altero, in quibus ordinantur ad unum
corpus in significatione fidei convenire dicuntur:
significatio autem utriusque species ordinatur ad eundem finem
et ad eandem significationem completam una sicut refe-
rentiam speciem, et hinc diversitas tota est ma-
terialis et non fidei.

Ad 3. dico: potius seculorum fore laicos fruf-
strari aliquo sacramento, si species differrent species pa-
nis et vini in significatione sacramentali, quia una et idem

pces recipere, alia N; in igi, fm Con. Trid.
 dicit: laici n' frustren, alio, potig iuxta Con:
 dicendu e, pces sacramentalis panis et vini
 n' deferre pce fili et sacrali. Dico 2.
 Recte Concilia dicere laicos nullo frustrari
 et vera sacra cu' integro chro psequere, qia
 dicta sumptio pcerum vini n' arguit sumptioe
 sacra diversi, s' ttm expresse sumptioe
 eidem sacra, ut dictu: accipiunt etm laici
 totu sacra, s' n' ita expresse, oes etm ex
 vi sacra ~~et~~ accipiunt qia qam accipit
 pmens sub utraq pce ut psequi infra dicit.
 Paucis go, pces panis et vini pstituant
 duo sacramta pte et maalti, s' n' moxltu,
 sicut sumptio pluriu hostiaru si siul pman, pp.
 Ad 4. d. M. Quot s' diversa pce fili et sa-
 cramenti signa collativa grae, tot s' diversa
 pces sacra c. M. q' s' diversa pce maalti
 et pte ttm signa p tot s' p n. M. d. m. n. c.
 Pces panis et vini in Eschria diffunt ttm pce
 pte et maalti qia s' duo elementa et res pte

ante ad
 e ordian
 tuu socm.
 t includas
 sacra,
 diversifig.
 ptem
 s, et
 na ubiq
 e in
 At alia
 anum
 uny;
 finem
 refer.
 Ina.
 s' p
 ces pa-
 ttm

diversa, at vero peci feli et facromali fit
idem peci signum, quia e' utriusq; siue una
lyfeas facromalis q'leta et expresa facralis
nimiru refectio, dico am expresa quia
etm sumptio unig peci e' q'leta refectio
facralis s' n' expresa, quia etm in ipso sumptio
sumq; corp' et sangis, ta n' sumit
dista et explicita sumptioe sangis a
corp'e, et ideo n' e' q'leta expresa
q'nta ad mdu lyfeandi, bene ta q'nta ad
ipsum lyfeandum, qd bene notandu ad varias
hereticu obices solvendas.

31. Ad 5. d. M. facrom Evchie fm id qd in ipso
diuit rem et facrom siue e' sacrificiu nove
legis c. M. fm id qd dicitur in ipso res b' m. et vel
facrom h' m. e' sacrificiu p. M. et d. m. p. e'
una n. sacrificiu q'nta ad rem oblata corp'
siue Dai c. m. q'nta ad actioe l. per q'nta
sub q'nta offery corp' Dai n. m. d. c. n. c. Una utiq; n.
hostia felis e' qam q'nta offering in sacrificiu
Deo patri invuente pel cruenta oblata

in ara crucis, et sacrum in ee sacrum n
 diut hostia s^o lignu fribile collatione grae
 qd n mensura, s^o hostia sub se ostenta, s^o
 s^o multiplicitem morem signi sacramentalis,
 * et ideo licet unu sit sacrificiu, multiplex Deo
 oblatus, multiplex tu in suo phco aut thgeo
 pt ee et e^o Eucharistica sacramentum.

Ad 6. c. a. d. c. go eto ves hostia n. unu sacram
 n. s^o p^o c. c. s. D. loqj. ibi de unite specifica n
 de Arica; nihilominus etm de Arica unite
 sic intell^o qd, ut s^o procedat de sacro Eucharistico
 qm ad hostia in ipso oblata corp^o s^o d^oni,
 qd ubiq^o una hostia, et q^o sequit^o unu in hoc s^o
 n. q^o tituit sacrum, sicut etm nos in l. a^o pte apertit^o
 dixim^o, sic etm q^o sumpsit dicens: oes de uno
 pane et de uno calice participam^o, adeoq^o
 nihil urget q^otra nos.

Ad 7. dico c. a. n. c. disparitas e^o, q^o Arica denotat
 hoie n denotat, a^o multiplicite naturae s^o p^osonae
 q^o ordine ad naturae q^o in illo casu una fuit
 p^osona, unq^o etm fuit hoo, at vero Arica distio

Sacramenti Eucharistici ad summi ab unitate hostie
 in ipso gteate ipso ab unitate figurae subtilis
 collatione gratiae, et ideo ubi phisic. mo-
 rale multiplici, figuram visibile colla-
 tive gratiae sacramentalis, etm. N.º l. phisic. l.
 morale multiplici, Eucharisticum sacram
 et hoc pro veritate huius Eucharistici sacram
 quatuor ad se. N.º 2. De Institutione et necessitate sacram
 Eucharistici

Arlus II.

De institutione et ne- cessitate Sacramenti Eucharistici.

Quatuor facimus sect. In 1.ª de institutione sacramenti Eucharistici
 In 2.ª de necessitate eius quatuor et de iure dno, in 3.ª de ne-
 cessitate quatuor et de praecipuis Eucharistici ubi gteate de
 gratia paschali, in 4.ª sacra pro proxi dabitur, proin
 plura alia etm.

sectio I.

De institutione Sacramenti Eucharistici.

32. *Sacra N.º Pres gerunt, Augustinus Eucharistica sacram in uell.
 Cena à Christo fuisse instituta et solum 4.º Evangelistis
 Mattheo c. 26. Marco 14. Lucà 22. Et Joanne b. ac 13.*

sicut Paulus 1. Cor. II. dicente, Dns IESUS
 in ea nocte tradebatur, accepit panem et gratias
 agens fregit pro institutione huius sacri carnis
 testamenti: hoc etiam tempore hoc maximum sacrum
 institui oportebat, ut D. De: hic q. 73. a. 5. ostendit
 dicens: hoc sacrum genuerit institutum fuit in cena
 in qua fuit Christus ultimo ut discipulis suis fuit
 querat: i. S. D. q. postea sequentes genera dat
 rones: 1.º Rone gratia, quia sicut in hoc sacro
 gtingit ipse Christus et ideo ait, quod ipse Christus in propria
 sua a discipulis discipulis erat, in sacramento spe
 se eis reliquit, sicut in absentia Imperatoris
 exhibet veneranda eius imago, unde Eusebius
 dicit, qd quia corpus assumptum ablatum erat ab
 oculis, et illatum fideribus, receptum erat, ut in
 die carne sacrum corpus et sanguinis opera-
 ret nobis, ut colere iugiter mysterium, qd per
 operibus in patria: i. S. D. 2.º pro fide pas-
 sionis, sine qua nemo unquam salvabitur, et ideo oportet
 fuit, ut sicut ante adventum Domini erat huius sig-
 num protectionis, quod signum prociptum erat agnus
 paschalis, ita etiam facta passio est signum
 penitus rememorationis eisdem passionis, et
 tideo generatus fuit ait S. D. hoc: sit: imminente
 passio celebrato priori sacro novo sacro

ite hie
 libris
 l. mo-
 le colla.
 p. phil.
 e sacro
 i sacro
 e sacro
 ne-
 tici.
 i. Schrift
 3. de re-
 g. de
 ag. provin
 uchia.
 in uult.
 angly his
 au 3.

institueret, unde Leo Papa dicit in sermone
de cana Domini, et umbra cederent corpori,
antiqua observantia novo excludi sacramento,
postea in hostiam transit, sanguis sanguine
auffer, et festivitas legalis deus mutat,
implet; i. S. O. Et ex hoc dicitur i. Cor: 5.
Pascha nra imolatus est Christus.

3^a ibidem rase datur S. O., quia ea quae ultimo
dicuntur maxime ab amicis occidentibus, magis
memoria commendantur, praesertim quia tunc ma-
gis inflammatus affectus ad amicos, ea vero ad quae
magis aspicimus profundius aie imprimuntur.
quia quod ut B. Alexander Papa dicit: nihil
in sacrificiis magis est, quam corpus et sanguis
Christi, nec ulla oblatio haec potior est, ideo, ut
in maiori venerat. hoc, Dominus in ultimo suo
discessu a discipulis hoc sacrum instituit; Et
hoc est quod Augustinus dicit in libro: Responsae ad Ja-
nuarium, Salvator, quod vehementer commendaret
mysterium Christi arbitratem, ultimo hoc voluit
infigere cordibus et memoria discipulorum
a quibus ad passionem erat discessurus.

4^a rase ab aliis aspicitur, quia amici

maximè de et invicè discedunt invicè
gras sua beneficia largiunt, et ideo
Dny ne volens qd passivem à nobis discedere
Eschria q̄timā gravē utpote ipsi Dni vera-
issimū corpus et sanguinem nobis voluit in
pignus et aeterni testamenti loco relinquere.

Quoniam autē haec res Graeci qm Latini in hoc 33.
querant, qd hoc factum fuerit in ult. cena
institutū, acerrima haec inter utroq; disputatio
est, quoniam haec cena fuerit celebrata
an 13. an 14. Luna Martii Mensis, Graeci
quodammodo ea celebrata esse die 13. Martij,
et vero Latinis qd evidente monstrantibus
jūta die 14. ad Vesperam eam celebrata
fuisse circa quam difficultē et sequentia
bene notanda.

1.º Causa hujus dispensationis est qd Graeci operant
in pane fermentato, contra Latini in pane
azymis, hinc em utriq; quodammodo Dny
suo modo operasse, proin ut in 14.º n. licet
edere de panibus fermentatis, s. s. de azymis,
Graeci ut ritus sui cohonestent aiunt
Dny causā hanc operasse die 13. At vero Latini

gsonante ad textu Evangelii Domi in azymo
gferape proin i. m. 14. t. a. cona p. a. cele-
brare gferant: qd am utroq panis fit, ipa
grammaticali gferao factis declarat, fer-
mentaty em e' q' operante fermento
intumesit et sic decocty e', azymq vero
e' q' sine fermento gmply ad gfecty.

34. 2. Notandum, qd hoc rituu dispensio n' fue-
rit in Ecclia Dei a proprio, s' Apli ces et
ab Aplis ceteri edocti in pane azymo gfer-
erant, ut dicit A. D. in 4. dist: 11. a. 2. q. 3.
Sed orba e' a tempore horesis Ephionitarum.
A. D. ut: loc. sic ait: In hoc videt' diversitas
ee int' Graecos et Latinos, Graeci em de
fermentato, Latini de azymo gferiunt:
causa am huius diversitatis e', qia Dng in azymo
gferit, ut ex tribz Evangelistis h' manifeste,
et ita in primitiva Ecclia Apli celebrabant,
sem morem Rom: Ecclia ab Aplis, q' ipsam
fundaverunt accepit, ut Innoc: 3. dicit, s'
postea ut dicit Leo papa imminente horesi Ephio-
nitare, q' dicebant s'ul in Evangelio legalia

obseruanda, si. Cui ne eis gentire videren
 voluerunt ad tempus in iuncta spq. I. ex
 fermentato spici sacrum, postea cessante
 illa Haresi Eulia Romae: ad pristinum
 morem redit, Graeci autem seruari voluerunt
 morem ad tempus a Graecis introductum ulterius
 addentes, ut hoc spici nisi de fermentato,
 et ad hoc probandum aperere voluerunt
 Dicit in fermentato spicere, et quia tres
 Evangelista dicunt 1^a die Azymu Dnum
 in spicere hoc sacrum, in Stamm infantia quida
 ex eis proserunt, ut dicerent Evangelista
 illos, falsu spicere, et a Joanne fuisse cor-
 repto, et ante die pasche dicit Dnu conape
 ut discipulis. . . I. D. ex quibus plura colligi
 pot, primum aut, qd, Apoli in Azymis spe-
 rarint, 2° qd ad tempus hinc assumpta sunt
 spicuas in pane fermentato, 3° qd hinc occasio
 fuit haresis Ephanitid, 4° qd sentia Graeu
 fuisse in meta ignotaa facti, 5° qd veritas
 scriptura falsitatis arguat p quibus bene collatis
 nullatenus de veritate Dni Latini vnde, ambigenda.

in azymis
 pa ulle
 anis sp. i. i. a
 rat, fer.
 ments
 Azym vero
 d' spicet.
 Ho d' spicet
 hoies et
 Azyma sp.
 II. a. 2. q. 3.
 utarum
 versitas
 em de
 ciunt:
 in azymis
 manifeste,
 orabant,
 qd spicet
 dicit, sp.
 corrip. Ephi
 lii legalis

35 Notandum 3°. Trilicem diem esse posse distyn-
ctam, artificialem, et legalem: Naturalis
quæ ab mane in mane id est ab una me-
dia nocte ad altera media nocte, auerit
em sol in hoc tempore spatium iterum ad
nos, et discedit, ut sic una dies à sole
computata esset integris 24. horis naturali-
solis cursum complendis.

Dies artificialis, com-
putatur ab aurora surgente usque ad initium noctis,
illo enim tempore supremus Artifex DEUS splendidi
artefactu suo solem mundo ostendit, et omnibus
artificibus quæ medium lumen sicut solis pro-
bet ab hoc ergo dies artificialis nominatur.

Dies legalis quæ ab una vespera in altera sicut
Ecclesia solemniter suas celebrat quæ in vespera pre-
cedentis diei incipit, et in vespera sequentis diei fini-
rit: dicitur ergo legalis, quia ipse lex solemniter suas
sic celebrare, prout unum diem festum reputare
quærit. S. D. ubi dicitur et a. ad 2. ait: quoniam ante
Christi resurrectionem dies à mane in mane computa-
rentur, tunc hoc erant speciale in solemnitate legis, quod
computabatur dies à vespera in vespera. S. D. et hoc
distinctio dicitur bene notanda est.

4.º Notandum Judaeos Pascha celebrare solitos 36.
 et à DEO preceptos esse Luna 15. mensis 1.º
 ita, ut ea solennitas inciperet Luna 14. ad vespera,
 et celebrare 7. quatuordecim dies septem, in quibus nulli
 erat licitum de fermentato gmedere, ut h. Exod. 12.
 v. 18. 19. et 20. his verbis: 1.º mensis 14.º die mensis
 ad vespera gmedetis azyma usque ad diem 21. eisdem
 mensis ad vespera septem diebus fermentum n. in-
 veniet, in domibus vestris, quod gmedetis fermentatum
 sibiit aia eiq. de eobis israel tal. de adven. qm
 indigenis terrae: ne fermentatum n. gmedetis,
 in cunctis habitaculis vestris edetis azyma. i. scriptura.
 Hec etiam in Levit. et Deut. Incipiebat ergo pascha
 Domini Luna 14. mensis 1.º. sub nota, quod deus hic die
 Luna idem est ac dies, solebant enim Hebraei men-
 ses suos incipere à novilunio, adeoque dies
 Luna erant ipsius dies usuales: sub mense autem 1.º
 integro mense ille in 40.º die eduxit Israel de
 aegypto de 40.º die precepit Israel. Exod. 12.
 dicens: Mensis iste vobis proprius mensis 1.º
 erit in mensibus anni, respondet autem Mensi ille Martius
 nro adeoque quod Hebraei 14. die Mensis Martij
 ad vespera incipiebat pascha Domini, et durabat
 usque ad 21. ad vespera eisdem mensis: nota autem

quod dicitur dies hebri, speciales supra lunares,
et ideo non est in paschatis solemnitate observari
precepta dies gliscor. 14^a Martij, sed dies
in quam incidit luna 14. non eodem modo
sed per ordine ad equinoctium vernalis quod
nobis contingit in Festo S. P. N. Benedicti
et adeo luna 14. proxima post equinoctium
ad vesperam sit 1^a dies azymorum 15. vero
solemnitas pascha, quod etiam in Romana Ecclesia
observat uno hoc excepto, quod non igitur 15^a die
dicitur, sed proxima Diva post dicta 14^a
Martij lunam in honore Divae resur-
rectionis quae facta est Diva die pro so-
lemnitate pascha celebranda praecipiat,
vide Ven. Bedae libro de nativitate c. 58. per
totum a f. 44. usque ad 48. ubi de die Sancto
Pascha plura nobilia tradit. Jam sit

37. Apertio. In quo salvator cona ult. in discipulis suis man-
davit, et S. Eucharistia instituit luna 14. ad vesperam
Mensis Martij, adeoque in pane azymo, ut tenet
Ecclesia Romae: nam luna 13., nec in fermentato
ut fallit Ecclesia Graeca. Quae ex Mat. 26. ubi
dicitur 1^a ante diem azymorum auferent discipuli ad Jesum

dicentes: ubi vis parens tibi comedere pascha? subdij:
 vesperam ante factum dixerunt bebat cum 12. discipulis suis
 item Marci 14. et Lucæ 22. s. hi 3. Evangelista
 à quibusdā Graecis falso scripsisse dicunt, a parentibus
 Christi ante pascha festum manducasse pascha cum
 suis, quod quæ salutaris si stare merito tota scriptura
 in dubium revocari potest.

Obi. 1.º: Rase. A. D. N. S. Trog. Dng n. venit sol. 38.
 vere legem, s. adimplere, qd illa die cenam sua
 seu pascha celebravit qd die ipsum celebrari pro-
 cipit. antecedens e. Dni dicitur, qd sequi sequi dare,
 nam si altera die aut aliter qm lex præcipere, solus est lege,
 memè si illa cenà n. in alymis s. m. mandatu
 legis, s. in fermentato celebraret: Unde subdij:
 atq. lex præcipiebat pascha celebrari lunà 15.
 mensis i. ita ut luna 14. ad vesperam illa solennitas
 inciperet, et illa ipsa vespera Israelitis imolaret
 agnus paschale et ederet carnes illig apatas nocte
 illa, qd si Dng venit legem adimplere, cenam sua
 et in ipsa sacra Eucharia et eadem in alymo pane
 lunà 14. instituit.

Obi. 2.º à Graecis: Joannes dicit cenam se factam ante 39.
 die festu paschice, atq. vespera ante 15. lunà id requitaba
 ad diem festu, adeoq. vespera luna 14. nec ipsam

ha lunari
 de offerri
 s. dies
 idem fult
 male qd
 Benedicti
 inatit
 15. vero
 na Eulia
 15. am
 14. am
 a refer
 pro s.
 injiat,
 c. 5. 8. per
 sancto
 a suis man
 vespera
 t. ferat
 mentato
 Mat. 26. ubi
 eub. ad 12. 13.

vespera ante luna 15. sed ea q̄ e' ante luna
14. seu q̄ incidit in luna 13. adeoq; cu' illa
luna 13. n'dum gmedererz agyma ip̄ de fermento
Eschrie sacrom n' ac institut' in agyma pane.

2°. Veritas d't respicere figuram, atq; agnō typicā
imolabaz luna 14. q̄o et̄m. Choz duit imolari
luna 14. proin cum hoc sacrom Dng institueret
p̄ridie qm̄ patere, d't illud institutu' fuisse luna
~~13. q̄o~~ 13. q̄ndo adhuc gmedebaz, fermentata,
n'am 14. ta q̄a Dng passus fuerat.

3°. Joannis 18. d'z qd' die Dnice passiois Judai
n' intraverint p̄toriu' Pilati ut n' q̄tami-
narenz, s' ut manducarent pascha, q̄ Judai q̄o
manducabant pascha q̄ndo Dng patiebaz, u'd q̄o
Dng p̄ridie paterez anteqm̄ quam paterez hoc
sacrom instituit, seqz qd' n' eo die q̄o Judai
pascha manducabant, Dng u'd discipulis coena
mas fumeret, s' p̄ridie legata preveniens,
ut ip̄o die q̄o a Judais agnō typicā celeb-
raret, ip̄e Dng verq; agnus imolaret, adeoq; luna
13. et in fermentato Dng Eschriam instituit.

4°. In die Dnice passiois mulieres parave-
rent aromata q̄ibz ungerent JESUM, s' in

1. die solennitatis hoc n. erat licite, scilicet
q. d. l. in ipso die solennitatis, scilicet luna 15.
scilicet luna 14. d. n. pasche fit, ad eam luna 13. hoc
sacram. instituit.

5. Dies Trice sequitur vocat, dies magnus
sabbathi atq. in dies azymorum sola ima vo-
cabatur magna, q. d. erat luna 15. igitur d. n. pasche
et luna 14. et q. d. pridie hoc sacram. instituit
legit, q. d. 13. fit institutum, et vide. in fermentato.

6. Legalia in lege græc. observare e. mortale,
s. m. dicta in Te. de leg. atq. una ex legalibus
ceremoniis erat pascha comedere in azymis,
q. d. hoc in lege græc. facere videtur mortale.

7. Ubi nos legimus accepit JESUS panem, in
græc. h. fermentatum, q. d.

8. Evibria peccat e. sacram. charitatis, atq. sacram.
charitatis e. fermentum ut dicit glossa super
illud Math. 13. f. ille e. regnum celorum fermento

Q. ad 1. Joannem stant dicit ante diem festi p. n. in 40.
legre diem legalem, s. l. naalem l. ar. filem, alios
vero Evangelistas dicit dicunt 1. die azymum integre
diem legalem q. d. p. t. ex ipso addito 1. azymum
et sic gradant in una oes 4. Evangelista, 1. em

dies azymū inquit fm legem in vespera lu-
nae 14. artificialis, adeoq; ante diem feste
naale et artificialem, et ideo idem e di-
cere. 1. dia azymū, et dicere ante diem
feste pascha. s. in 1. die, Dng n' venerat
solvere legem s. adimplere, lex au pro-
cipiebat n' in vespera naali lune 13. s.
in vespera artificiali et naali lune 14. qd
e propin lune 15. legalis Israellem quodere
pascha et vesi azymis n' au fermentatis, de
hoc etiam Congregatio geordari jnt plane te-
meraria vnde dicere Dnu pascha procepte
praverisse et n' 1. die pascha cu disci-
pulis manducasse, qd lex procipiebat, maxime
in l. ex hoc Judaei sufficiente caa huius-
sant Dnu hanc legis transire potē auu-
sandi p lunā qd naali 14. et legali 15. fm
mandate legis in 1. vespera 15. te legalis
qlegat in azymis et n' in fermentatis Dng ha
sacrae instituit.

Ad 2. dicit S. D. l. v. ut ad 2. qd n' oportet, qd ve-
ritas responderet figurae qtm ad oia, alioq; oporteret
nos dicere qd Dng ad vespera pasche s. 14. qia

In imolabat agnus, quod est quoniam oves Evangelistas
 ista S. D. Dico ergo quod dies oportuit Christum fac-
 cere, sicut legem veterem in assumptione agni
 typici implere, et illi martirio veri agni
 substituere Ita, ut ubi Agnus typicus fuerat
 assumptus, inciperet operari et verus Agnus,
 utrumque. Dies sicut, eadem enim vespere
 naturali luna 14. et initiali luna 15. ce-
 legalis et typicus pascha secundum legem celebravit,
 et eia in lege non erat dictum quod locus spe-
 meret Israel in agni typici assumptione, pro-
 terquam quod illa vespere assumptus dicit, ipse dies
 tanquam Agnus presignatus eadem eadem vespere
 prodi, cap. sanguinem sudorem funderet, et ita
 initialiter martiri voluit, ipsa tamen eius oblatio
 effecta in ipsa diem solenniter, in qua Agnus typicus
 assumptus esse iam dixerat dilata: ut sic lege
 effectum adimpletum agno typico imitatio procederet
 Agni immaculati cruciata passio, ne sicut cum
 figura veritas observanda putaret, quoniam potius
 veritate figura supersuper et illam hanc abo-
 lita fuisse uantibus significaret: passio igitur et dies
 ipso die pascha, seu 14. luna artificiali;

postquam ad vesperam priore in azymo Eschrie
sanctum instituit.

41. Ad 3. duplex est solutio, una s. Chrysostomi
sicut Joan: putant, qd ibi sub tono pascha
intelligat ipsa imolatio agni paschalis, a quo
græci sumunt, sicut ita qd in illa die lex
prohibebat edi pascha sicut qd Judæi legem
transgressi fuissent pridie n̄ comedentes
pascha quatenus animi sui desiderium im-
plerent in morte Christi, qd pridie id est in
die a lege statuto pascha vel discipulis ede-
bat, ut aves Judæi quatenus intus Christi ene-
rent, ipsam legem solvere presumerent
et in sequenti die ubi Pascha est imple-
rent hoc s. Chrysostomi sententia est. Altera
quod est Judæos die Domini paschalis n̄ comedere
sicut agni tyrium, sicut pridie, quod et ipse Dominus
illum manducavit, dicitur autem ibi ut comedentes
pascha, id est cibos paschales seu azymos, quia
cum ut supra dixi septem diebus continuis lex
prohibebat comedere panes azymos et solenniter
pascha celebrare, ut illi 7. dies pascha dicebant,
et unum quod oes 7. Israel dicebant comedere pascha.

Ad 3. loc. i. ad 3. ait: Pascha auri; ibi pro i. bis
paschalis fuit apymis, q. f. oes 7. dies gmedeban.
i. i. S. D. utraq. solute satisfavit.

Ad 4. S. D. ibi dem ad 4. sic R: Nulla dies erat
ades celebris q. tm ad vacuam ab. geribz, sicut
dies sabathi, unde in 1. die solennitatis licebat
coquere cibos et alia huiusmodi facere, qd n
licebat facere sabathi, et ideo mulieres feria 6.
paraverant aromata, videntes qd n sufficiant
q. Nicodemus paraverat, et sabato fm legem
quieverunt, et transeuntz sabato venerunt ad
monumentum q. l. fm q. dam opera misericordie
n reputant, in q. dam privilegia, unde in die
solenni licebat aromata ad sepultura preparare,
q. hoc erat q. misericordie. i. S. D.

Ad 5. Cu. S. D. die: sabathu. illud n vocari magnum 42.
q. in ipso incidit dies 1. apymum q. q. ge-
minata solennitas in ipam incidit, sabathi
fuit et pascha, et ideo q. m. 1. dia apymora
diebz q. sancta, n tm sola sancta dicebz, q. n
fm reali venerat dies sabathi in dies 7.
paschales incidens colebz, et ideo magnum die
ille sabathi vocz, utpote geminata solennitatis veritas.

Ad 6. dico legalia nec mortifera nisi haec
intrae celebrant, et quae legalia asserunt,
ut ait Anselmus, nam ideo in alymis ge-
runt quae legalia vel Evangelio servari vo-
lentes, sed Deus in suo facto imitantes, et sic
hoc non solum mortifera nec in alymis ge-
rere, sed etiam oportet ut sic fiat. Certe
etiam Judaeis praecipit erat, ut panes primi-
tiam fermentatos offerrent, si ergo id facerent
quod Judaei fecerunt statim et Judaeorum, sed
quod Graeci Judaeorum in fermentato operantes,
quod non gerunt.

ad 7. dicit S. D. ut dicit ad 6. quod dicitur apud
Graecos etiam pro alymis poni, et ideo Eusebius
13. dicit in Graeco apud Aegyptios ubi non habent
panes alymos; quod Et sic ibidem ad 8. ait:
In hoc sacramento Christus gerit et hostia, et quia
puritas etiam praecipue in hostia etiam in lege
requiritur, ideo magis gerit huius sacramento, ut
scilicet Christi puritas et panem alymum, quoniam quod
est charitatis et fermentum scilicet. S. D.
Igitur non obstante quod et fermentum charitas exprimitur,
tamen gerit ut potius in alymo Christi puritate notante,

hoc sacrum institueri, quoniam a q. leg. est hoc
 salutis symbolum, sicut continens mundissimam
 hostiam in feria 6. quae erat eo anno 1. dies
 agni artificialis in cruce imolanda p.
 pura a. seq. ubi de ma. huius sacri agy. 5. 2

Sect: II.

De necessitate Euchriae, quantum est de Jure Divino.

Necessitatem duplicem diffini altera medi, altera pro-
 cepti abunde iam notum est. Et am necessitas 43.
 medi quae aliqd ita necessitate est ut sine illo finem
 non potest propius asequi praevulnibili sine inculpabilis.
 Praecepti necessitas ea est, quae superioris auctoritate
 aliqd fieri mandatur, cuius in inculpabilis non potest
 fini obsequendo non abest, sed tunc culpabilis. Patet
 autem forma 2. utroque modo considerari necessaria
 sicut in re, et in voto, in re, id est ut ipsa in se
 reals suscipiant, in voto vero id est ut ipsi reals
 in seipsis non suscipiant, sed desiderent si copia est
 et ideo intellectus sumant. Conveniunt 2. quod
 extra errorem quondam Armeni sacrum Euchriae in
 re suspensum non esse omnibus necessitate medi
 ad salutem, et recte quia Concil. Frid. sess. 21.
 Can. 4. ait: si quis dixerit parvulis antequam ad annos
 discretionis pervenerint necessitate esse Euchriae,
 anathema est.

quod etiam Eulie pravis commendat, quae phrenetico,
aut somituo patiente, aut quocumque in deliria pe-
riculo laborat, ne quidem in arto mortis hoc
salutis pignora quicat. Eadem dicit S. D. in
4. d. g. a. i. q. 2. in O dicens: quia est sufficienter
causa gloriae, unde non est illud sine quo potest haberi gratia
nisi est de necessitate salutis, hoc autem factum gratiam
prosupponit, quia prosupponit habitum in quo
gratia datur, et ideo quibus est de se non est de
necessitate salutis. ... S. D.

44. Respondeo dicendum 1. quod sicut se habet ad vitam corporalem, ita hoc factum se habet ad vitam spiritalem
cuiuslibet est, atque vita corporalis necessitate mediis
requirit cibum corporalem et ad S. D. hic q. 6. a. 4.
quod etiam ad vitam spiritalem necessitate mediis requiritur,
hoc factum.

2. Quod sicut Augustinus dicit de
habitum Joannis 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et
dixerit de hoc factum Joannis 6. nisi manducaveritis
carnem filii hominis et biberitis ex eo loco unum arguit
necessitas mediis circa habitum: quod tunc etiam arguit de
necessitate mediis circa hoc factum.

3. Innocentius 3. dicit: manducantem et bibentem a
devastante Angelo protegamus, atque protegi
a devastante Angelo est de necessitate salutis: quod.

4. per hoc sacrum Christo incorporamus, si in cor-
poras in Christo e' de necessitate salutis. q. 65.

R. ad 1. Nec pariter in iibu corporem et spi- 45.
ritalem qm ad oia, s' t'm qo ad aliqua, et maxime
qo ad effectum nutritiois, qia sicut sicut iibu corpore
nutritio s'ctaa corporealis, ita iibu spiritali nutritio
s'ctaa spiritalis s'ctaa graa: In hoc am e' disparitas,
q' sola s'ctaa nutritio iibu corporealis e' mediu restau-
randi s'ctaa corporealem d'perdita, n' am iibu
spiritalis solummodo s'ctaa mediu restauandam spiritali
d'perdita s'ctaa, cum hoc etiam restantari valeat
p' alia forma, et ex hoc equite desumit, diver-
sitas necessitatis, proin iibu corporealis e' necessiq
necessitate mediu ad salute' corporem, n' am iibu
spiritalis ad salute' spiritali, cum salu' spiritalis s'ctaa
graa qe. n' d'q' et q' servat p' solum sacrum E-
christicum, s' etiam p' alia forma tam s'p'ltu qm
qo ad augmentari.

Ad 2. dicit S. O. in 4. loc: ut ad 1. et hic q. 65.
a. 4. ad 2. qd' illud vbum Dni e' intelligendu de spiritali
manducatione et n' de sola sacramentali ut Aug. exponit
sup Joann: in S. O. dicit am S. Aug: sup Joann: relatq
ab eodem S. O. in opusc: dures sup 4. Evang: hunc
ad Lou; hunc itaq' iibu et potest sciете mult' int'lg;

ga phras
indicia p
noti hoc
dat S. O. in
e' sufficien
st h' p' qm
sacram graa
na in quo
n' e' de
lis ad vitam
spiritali
e' mediu
q. 65. a. 4.
regru
dicit de
in ap' q' d'it
tunc veritas
i' s' p' argu
argu et
sup Joann: i
prot' q'
clat: q'

corpis et membrum suum. Clarus autem idem
Aug: 21. de Civitate dicitur quod si accipiendum
est hic dicitur, merito queritur, et sic. Quod si in eis
est corpus unicum, id est in dicitur quod pro mem-
brum, unum corpus factum fidelis quicquid de
altari sumere consueverunt, ipse verum dicitur
et manducare corpus et bibere sanguinem Christi.
ita Aug. Item. Dicitur es locus ubi locutus est
sacramentum resque unum, sed unum est resque sua
Eulie, unde non dicitur in singulari nisi qui
manducaverit, sicut dicitur: nisi quis renatus fuerit
sed dicitur: nisi manducaverit, qui dicitur, nisi
fueritis membra illius corporis mystici, et
sanguinis mei sanguis, et habitus
vita in vobis. In hoc quoque non. Dicitur enim de
coro in parlari nisi quis renatus fuerit, extra
dicitur in qui: nisi qui manducaveritis, neque sine
sacramentum hoc dicitur est, oes enim in parlari opertum
originate in nihilum non abivimus, et ideo oportet
oes in singulari renatus ex aqua, et vero non oes
opertum ab Eulie unum defecerunt, unum unum
factum est Eschria, et ideo non in singulari unum,
sed in qui toti corpori necessarium est factum Eschria
vide dicenda n. 47. circa finem, et relege dicta

in 70: de sacro in genere n. 43.

ad 3. et 4. dico: verum et hoc sacro non à de-
stante Angelo protegi et Christo incorporari, quod ad
salutem est necessarium necessitate salutis, tamen quia eternalis
hoc sacro, hoc ipsum prostat, ut sicut à destante
Angelo protegatur, minime scilicet, hoc sacro et ne-
cessarium necessitate salutis, proinde utraque ob hoc pro-
cedit ex falso supposito quod uterque ille effectus
à solo Eschistico sacro prostat: non ergo sin-
gulis necessarium necessitate mediū in re ipsa suscipitur
hoc sacro.

Quoniam autem in hoc Sacro catholici conveniant, tamen inter
illos adhuc disputas est, an necesse in voto suscipere
sit de necessitate salutis? Vasquez et Suarez dicunt
hoc sacro nec in re, nec in voto esse necessarium
mediū salutis: alii apud Vasquez dicunt, id est esse
necessarium in voto et videtur explicito. Thomista
et quidam alii dicunt saltem adultis esse necessarium
necessitate mediū ad salutem in voto implicito,
in quibus et nos sentimus, et est sententia S. D. in
hic q. 73. a. 3. in 0 dicentibus: susceptio Eschismi est necessaria
ad inchoanda praelem vitam, susceptio autem Eschismatis
est necessaria ad consummandam vitam, non ad hoc quod supplet
heq. si sufficit quod heq. in voto sicut finis est in
desiderio et intentione. i. S. D. et nota quod in dicto a.
querit an Eschisma sit necessaria necessitate salutis.

De a. Euseb. S. Uris in id. a. insinuat: Et de ne-
cessitate salutis, ut vis sit in unite corporis Eulie
atq; unitas corporis Eulie e. res sacram. Eucharisti-
e. go res sacram. Eucharisti e. de necessitate salutis. M.
gnitio tenet, cu. S. D. dicente: nulli pot. aditu salutis
extra Euliam sicut nec in diluuis abq; que
arca Noe. p. m. ex edmo. D. infer, tu hic
ubi ait: res sacram. Eucharisti e. unitas corporis
mystici sine q. a. pot. ee. salus p. tu ex a. 2.
precedente ubi in argum. p. q. tra. id. infer. ex
illo i. Cor. : 10. Unq. panis est et unu. corp. multi-
sum, oes q. dem. de uno pane et de uno calice
participamus: ex q. pot. ait S. D. qd. Eucharisti
e. sacram. Eulie unitis p. Jam suffum: atq;
res sacram. a. d. q. sine sacram. l. in re. l. in voto:
go Eucharisti e. necessaria necessitate medi ad salute
n. q. dem. in re. ut Aug: in G. la. ad Don. fac: q. tra.
Pelag: q. mendat dicens: nec id cogitatis, parvulos
vita. n. p. e. h. e. q. i. t. expertes corporis et
sanguinis Chri. go e. necessariu. in voto. Non
om. in voto explicito: ras e. tu. q. ia. ois ne-
cessitas in voto explicito orig. ex necessitate
rei in seipsa sufficiens ut pot. in aliis
votis q. dem. p. u. go. hoc sacram. in re. sufficiens

Nisi de necessitate salutis ut ostensum ides nec p[ro]p[ter]
de necessitate salutis vobis e[st] explicat[um]. tum q[ui]a
p[ro]p[ter] graa sine hoc sacro obtine[re], graa am[en] r[ati]o.
qua dat[ur] p[ro] hoc sacro etm[en] p[ro] alia sacra vobis p[ro]
obtinere p[ro]t: q[ui] p[ro].

Restat q[ui]o sit necessitas in voto v[est]ro implicito, 47.
sicut finis h[uius] in desiderio et intentione. e[st] em[en]
Eschria finis et q[ui]ntas aliud sacro. Et nota:
n[on] q[ui]m g[er]ere p[ro] q[ui] q[ui] unu[m] sacro suscepit n[on]
beat sicut votum implicitu[m] sacro Eschria,
ois em[en] v[est]ra assumptio medi[um] importat impli-
citu[m] desideriu[m] et vobis finis, cu[m] i[tem] finis
ois sacro sit Eschria, p[ro]p[ter] q[ui] unu[m] suscepit
sacro etm[en] beat votu[m] implicitu[m] i[tem] Eschria
ut finis p[ro] unde necessitas medi[um] circa hoc
sacro in voto implicito ita ostendit: Et oib[us]
necessitas necessitate medi[um] g[er]imus, p[ro] g[er]imus sive in
re sive in voto suscepto n[on] p[ro] ee sine voto implicito
Eschria ut finis, q[ui]o etm[en] necessitas et sacro
Eschria saltem in implicito voto et e[st]dem
necessitate salutis.

Et notandu[m] e[st] q[ui]o dicit[ur] 3.
pro soluae difficilis illic senty: nisi manducaverit;
carnem fili hominis & dicit[ur] l. d. alia, ait, diffia.
ino g[er]imus et Eschria e[st], q[ui]a p[ro] g[er]imus ordinat[ur]
hoc ad Eschria, et ideo ex hoc ipso q[ui] p[ro] p[ro]p[ter] g[er]imus

Ep[iscop]o
corp[us] Eccl[esi]e
sacra Eschria
salutis. A
adit[ur] salut[em]
no[is] ad p[ro]p[ter]
sacra sicut h[uius]
corp[us]
l[ite]ra a: 2
infert ex
corp[us] mult[um]
nas calice
Eschria
l[ite]ra: atq[ue]
recl[us]a v[est]ro
medi[um] ad salut[em]
fac: g[er]imus
is, p[ro]p[ter] vobis
corp[us] et
vobis. Nu
ois ne-
necessitate
in alia
suscipiente

ordinarij f. Eulie ad Eubriam, et ideo sicut
ex fide Eulie credunt, sic ea Eulie inthie
desiderant Eubria, et f. q. p. recipiant
rem ip. s. p. p. p. n. ordinarij f. aliud
procedens farom, et ideo ante suspitione
p. t. n. n. h. t. p. p. p. aliq. m. d. in voto
p. folu. adulti, unde rem farom f. p. p.
n. p. t. h. i. e. p. p. p. farom i. i. S. O.
dici q. p. p. p. p. h. e. farom Eubria
in voto, adultos q. d. e. in voto p. p. v. h. i. p. p.
vulos vero in voto et inthie Eulie in unig
fide credunt, et ideo et. n. u. i. p. t. d. i. p. t.
oib. salvandis hoc farom in voto. Nece p. i. u. m.
e. n. e. p. i. t. e. s. a. l. u. t. i. s. p. n. i. n. r. e. q. d. i. a. n. e. g. a. t. u. r. e. i.

48. In iuris am hoc farom in re n. p. t. oib. nece p. i. t. e.
salutis nece p. i. t. e. t. a. d. u. l. t. i. s. e. t. o. a. v. i. s. u. p. e. l. h. a. t. i. b. y.
e. t. e. t. m. i. n. r. e. n. e. c. e. p. i. u. n. e. c. e. p. i. t. e. p. r. a. e. p. t. i. d. o. i.
ut probat S. O. h. i. c. q. 80. a. ii. i. O. d. i. c. e. n. s. u. t.
f. p. r. a. d. i. c. t. u. m. e. s. i. n. e. v. o. t. o. f. a. p. i. e. n. d. i. h. o. c. f. a. r. o. m.
n. p. t. h. o. i. e. e. s. a. l. u. t. i. s. f. r. u. s. t. r. a. a. m. e. t. v. o. t. u. m.
n. i. s. i. i. m. p. l. e. r. e. q. u. o. p. o. r. t. u. n. i. t. a. s. a. d. e. e. t. e. t.
i. d. e. o. m. a. n. i. f. e. s. t. u. m. e. t. q. d. h. o. c. t. e. n. e. h. o. c. f. a. r. o. m.
f. u. m. e. r. e. n. s. o. l. u. e. e. n. s. t. a. t. u. t. o. E. u. l. i. e. p. e. n.

mandato Dei dicentis Lucae 22. hoc fa-
cite in mea memoriae i. N. qd ipsum
gnitio ad eodem S. O. alii inferunt ex illo
nisi manducaveritis p unde Trid. dicit
Sess. 13. capite 2. qd. Lig sumptioe colere Nos
sui memoria Dno praecipit.

Vixi am adultis et raris qd habitibz, supra em diximus
ex Triden: et praxi eulie hoc factum n dari
parvulis neq phreneticis pta reveria hui factum
dra gam eigni hoies adhibere n pot, et file
e de gibcey, aliis ubi dleseria timez, qibz hoc factum
dari n dt, si ttm si sint raris qdotes, ostendi
ad orandu. Intelligi sermone procedere de opozibz.

Quo am tempe hoc praecipit obliget videndu e 49.
Et quidem illd obligare in morali periculo mortis quis
sentia tenet. Et ras e, qia ibi praecipue
finis hui factum urget: ibi em oportet pro-
cipue refici et qfortari aia ubi difficilius
iminet lucta sicut ptt in manducase carnali;
atq; in morali periculo mortis toties qdies,
difficilius qtra mundu carne, et domone iminet
lucta, gam mundu relinqpendz, caro infirma et
exuenda, demon vero oi qfutia ad perdenda
aia invigilat: qop.

et ides p...
Lulie istis
reijunt
f aliid
susceptio
meo in vob
mi p...
i. S. O.
om Lulie
obis par.
e in unj
t dii pt,
Necessarium
negatu e.
vly receptu
upul habitibz
cepti dicit
licet ut
i hoc factum
vostum
Deut et
hoc factum
la, p...
et ides p...
Lulie istis
reijunt
f aliid
susceptio
meo in vob
mi p...
i. S. O.
om Lulie
obis par.
e in unj
t dii pt,
Necessarium
negatu e.
vly receptu
upul habitibz
cepti dicit
licet ut
i hoc factum
vostum
Deut et
hoc factum
la, p...

Dixi am in morali periculo mortis, unde
solum intelligi quod inevitabile, sed etiam quod
probitur hic et nunc esse moriendum timere, ne
intra undecim hoc periculum proseriat, an
ex aegritudine naturali an ex violentia, ex
premi proelio, longa aut periculosa navi-
gatione, et recte addunt Gallenses etiam esse
ligari hoc precepto quod est si languis sit, valet
tamen timere ne toto vita tempore hoc sermone
suspensum amplius non valeat; neque in his casibus
attendendum est ieiunium si timere de ulterius
potest gravandi, tunc enim dicit illud sumere etiam
non ieiunari, quia preceptum dicitur fortiter et quod est
Euthimius, ieiunium autem etiam est ex precepto Euthimii
requiritur, scilicet vero Communio in tali casu est de
iure dno: 99.

50. Dubitatur autem Dubitatur an quis pluries tenetur gravare
precepto dno in eodem periculo mortis, item
an quis paucis diebus ante mortis periculum
puta diebus tribus 4. aut 8. gravari adhuc languis
— quod denuo hoc sermone sumere tunc subito
factus infirmus. Et quod ad i. ughiva videtur

21
verius, sicut qd si quis seel quicquid in eodem pe-
riculo mortis n' teneat amplius quicquid qia pra-
ceptu iam adimpleat, et hoc etiam in mortale
incideret post huius sumptioe, qia si postea faceret
revocare proceptu de fumendo hoc sacrum,
legere qd si eodem die incidisset in mortale
qo hoc sacrum sumpsit urgente eodem periculo
tenere bis in uno die quicquid, qd Eulice
proxis n' sustinet, unde S. B. ut: q. 80. a. 10.
ad 4. ait: qia Dny dicit: pane vru' qotianu
da nobis hodie, n' e' pluries in die quicquid,
ut saltem q hoc, qd aliquis fact seel in die qui-
cat, representat unitas papior' D. N. I. Chri. i. 16.
Et hinc e' disparitas huius sacrumi a sacrumo
penitentia, qia hoc pluries in die repeti potest, n'
illud, nilomin' licet talis in eodem periculo n' teneat
pluries quicquid, qd etiam in e' ob fructu' et
utilitatem illig hoc sepe facere, n' in singulis
diebus, s' s'm aliquos post 10. l. octo, s'm alios etiam
post tres dies, prout sicut desideria petentis
magis, minime ferrens, et discretio confessionis
exegerit: Dixi etiam n' tenere in eodem periculo:
in diversis em' periculo toties qoties sumere
teneri ex dictis h.

51. Quam ad alteru Gaichang, Armilla, et Sa
citati a Laym: hic c. 5. uno a mortali ex-
cufant eu, q; cu in paschate sum pisset hoc
Laym, et postea qois tempe q annu ini-
rente mortis periculo etm de pet tu illt
n' amplig. sufficeret scilicet in gtemptu, qia hoc
Laym qois tempe sumy ex se ut rase viaticy,
adeoq; praepctus sm soltad implery qois
demu tempe illd sumere, p si hoc sentia a
qui impballi iudicy, eo qd hoc ras nimium
probet, cum sufficeret etm scilicet in vita gnicape
adeoq; n' distgal seale praepctus in arto morty.
dicendu igit cu qui qd probet satisfaciut huic
praepcto q; paucis ante dieby tibus v. g. l. etm
decem, p n' ultra ante periculu mortis gnicant,
proin eu n' peccaturum morteto q; amplig se-
cluso gtemptu n' gnicaret, qia mortis lo-
quendo ut dicit Gregor: Wittenberger in suo
Te: de sum. Eschria q. 4. §. 2. fol. 81. pt illa
quis procedens censei huic rase viaticy
licet de hoc gnicans n' cogitaverit, qia Eschria
qptm a de se ut rase viaticy, et praepcto
etm satisfacere possumy licet de illo n' cogitemy

mense si mortis periculum ex naturali agitudine
 proveniat, quia saepe periculum aequaliter antequam
 illud quiescat. Nihilominus oibz servandum
 est et etiam si paucis ante diebus hoc sacrum
 sumptum, tamen si periculum advertent, illud de-
 nus sumant cum imprimis, si sit oino certum,
 quod illa prior quies facta ab adhuc sano
 vere satisfaciatur huic procepto in mortis
 periculo, deinde etiam maxime fructus et uti-
 litas huius sumptus sit moribundis.
 Quod si vero pluribus ante diebus hoc sacrum
 sumptum mihi certum videatur, teneri deus
 sumere postea periculose infirmam, quia
 procedens illa quies non videtur, neque mortis
 hinc confirmacionem vel hanc infirmitatem aut periculum.
 Et ita etiam oes fieri hortari.

De sacerdote in hoc casu iudicium esto. si quod si ma-
 ne celebravit referre deumbit cethalites
 an deus provideri debet aut prout, et si
 bis in die quiescat? Quis si liveat
 videatur, tamen sine dubio non teneri deus sumere, sed
 satisfacere procepto deo sumptus maturatione,
 nihilominus si desideraverit etiam illud sumere
 in vim habitus in referre, alij docent et bene

hoc ipse licere, et dicitur: Wittenberger,
quod verissimum arbitror. nam etiam Eulie precepto
praxi, et quod tunc ipse eodem die prohibetur
ordinarie bis quicere, nam casu extra-
ordinario, hinc in certis casibus licitum
et sacerdotibus bis sacrificare eodem die:
etiam preceptum domini fumendi hoc factum
in arto mortis: et ideo si quis mane sacri-
ficans aut quicans noster viaticum specialis
devois postea catholice deumbere incipiet,
hinc nullo precepto de novo quicare potest,
maxime si de sufficientia matutine quicis
dubitet, hoc est quia preceptum domini est fortis
precepto Eulie, etiam preceptum domini de
quicando in periculo mortis, solo vero
precepto Eulie in die duplex quicis in
eodem die; ex altera vero parte noster ratio
certum sufficere matutina sumptionem, ipsa
etiam Eulie quicis et praxi legi de ordi-
nario noster de extraordinario evento, et
subito periculo mortis: quod. Nec obstat
quod noster 50. dicit: ibi enim locuti sumus de eo
quod si scilicet factum in vim viatici sumptum, et quod
periculo mortis, hinc tamen de eo quod in vim

Viatici n̄ sumptus, neq̄ p̄t̄ periculum mortis.
 Porro an et̄m contra periculum mortis q̄s ad
 hoc sac̄m̄ in re sumenda tenear̄, procepto
 dnō adhuc minus p̄stat̄ int̄ DD. Vide, an
 utraq̄ sententia probis: negativa, q̄ia huius obliga-
 tionis fundamentum sufficiens nullibi h̄y, et q̄o ad
 soltam̄ mandatum Dnī indonatum q̄ntum ē ex
 iure dnō satis videat̄ impleri q̄ sumptuos̄ secl̄
 te certo faciendam p̄ affirmativa vero q̄ia hoc
 sac̄m̄ ē proceptum in vim cibi spiritalis, n̄
 an videt̄ sufficere ad observandam vitam,
 ut iis q̄m secl̄ in vita sumat̄, iū n̄
 secl̄ h̄m vires aia q̄ gloria debilitent̄ q̄
 nihilominus h̄c affirmativa tutior conge-
 sequenda ē, sicut q̄ hoc proceptum dnō
 obliget saltem potant̄ secl̄, q̄m̄is q̄ntum
 sit et̄m in anno Lepig ad hoc sac̄m̄ accedere
 ut potes q̄ singulari q̄d̄m̄to D̄o ac Dnī nro
 dnō incorporatam p̄ hoc de necessitate huius
 sac̄m̄i §. 3.

SECTIO III.

De necessitate Euchariæ quantum de iure Ecclesiastico

Lepig §. Euchariæ ea q̄ de iure dnō eadem procepta §. 4.

si indubitate sit, sua auctoritate abstat, et sile
gignit de precepto hoc s. mysterium celebrandi
sic an alicui san. ois utriusq; sexus de posit.
et remission: Ois utriusq; sexus fidelis postquam
ad annos discretionis venerit, oia sua solum
pota saltem leel in anno qfitea, p^o
Sacerdoti, et iniuncta sibi. positam p^o
virob; studeat implere p^ospiciem, reverent
ad ming in pascha Eucharia sacra, nisi for
te de p^ori Sacerdotis Consilio ob aliquam
raabilem causam ad temp^o ab huiusm^o p^oceptioe
dixerit abstinenda, alioquin et vivens ab
ingressu Eulie arceat, et moriens Chiana
careat spualitate, unde hoc salutare statutu
frequenter in Eulis publice, ne qfquam
de ignorana se excusare p^olit. ita Janoc. 3.

In Con. generali Lateran. q^o confirmavit
Torden. sep. 13. can. 9. his verbis: sigis ne
gaverit ois et singulos Chri fideles utriusq;
sexus in ad annos discretionis venerint
teneri singulis annis saltem in paschate ad

quicquid iusta praecepti S. Eulie, anath: sit.

~~Excommunicatio~~ ~~Apostasia~~

Apostasia: ex praecepto Eulie oes baptizati post 55.
annos discretionis tenent, sumere S. Eschriam sed
in anno idq; tempe paschali, ut adeo q; hoc
tempe hoc sacrum n̄ sumserit mortali pecca-
bit, excepto si de p̄p̄ri sacerdotis q̄silio ob
aliquam raabilem caam ab huius sacri sum-
ptioe duxerit abstinendum apostasia e catholica,
nec ulteriori eget probae, qm̄ d̄f̄iū priorū
lectioe. Plura tñ ex praefatis Eulie
d̄f̄iōib; s̄t notanda.

1. Notandum e hoc pracepto Eulie n̄ obligari nisi
baptizatos, eas e qia Eulie ad os observam
suoꝝ mandatu n̄ est obligandi potestatem nisi
suoꝝ subditos, atq; subditi n̄ s̄t, q; s̄t optine
in Eulia ingressi n̄ s̄t: q; s̄t et hinc e qd
in ill. ep̄lo ois utriq; n̄ d̄i; s̄m̄p̄t̄ ois hoc
s̄t tñ ois utriq; s̄m̄p̄t̄ fidelis s̄t Ipi in cathe-
gumeni neque s̄m̄p̄t̄ ingressi Eulia nisi hoc pra-
cepto teneri n̄ p̄nt: neq; s̄m̄p̄t̄ ad rem qd hi h̄eant
s̄m̄p̄t̄ flaminiis na' etq; s̄t s̄m̄p̄t̄ flaminiis
liberant; a cura, n̄ tñ habitant; ad suscipienda

alia forma in re, quia usq[ue] aliosu[m]
formam presupponit. caractere q[ui]nta-
tem, q[ui] n[on] obtine[re] ex voto sacri, s[ed] t[ame]n
ex illig[er]e susp[er]stioe reali s[ed] ino[]p[er]atos
In nemo exiij[us] unig[er]q[ue] sexq[ue] et abatis
s[ed] dumdo ad annos discrevis[er] venerit.

56. Nota 2. Hoc precepto n[on] obligari nisi eos,
q[ui] s[ed] us[us] r[ati]o[n]is habuerint, n[on] em iudicaz
ad annos discrevis[er] p[er]cipere, q[ui] dignosq[ue]
boni et mali discretio[n]e p[er] p[ri]a r[ati]o[n]is
usu[m] n[on] h[ab]uisse: attamen neq[ue] q[ui] r[ati]o[n]is
discretio sufficit, s[ed] talis ee debet, q[ui]a q[ui]s dum
bonu[m] a malo discernere valet, insup[er] et m[er]ito
q[ui]nta mysteriu[m] s[ed] q[ui] ha[ec] sacra[m]ta[m]ta[m] geludiz,
s[ed] fidei p[re]ceptu[m] p[ro]ficere p[ot]est. Dico am
s[ed] fidei p[re]ceptu[m], n[on] em op[er]e s[ed] ut scholasticaz
subdistinguit intelligat[ur], s[ed] t[ame]n ut fiat q[ui]d fidei,
de hoc sacra[m]ta[m]ta[m] doceat, de cetero am q[ui]d ee
ignorat, firmiter credat, q[ui]a e[st] e[ss]e columna
veritatis ita ee asseverat. Ex hoc p[ot]est q[ui]a
p[er] q[ui] requir[er]it, ut q[ui]s ad hoc sacra[m]ta[m]ta[m] admittat, q[ui]am
ut licite et valide p[ro]ficat[ur], n[on] t[ame]n hoc em
q[ui]a fiat q[ui]a s[ed] de certitia[te] et integritate

Confessionis, amplius scire ut quid sit sacrum
 quoniam, unde ut ois qui ad Confessionis sacrum
 tenet, statim etiam ad sacram quoniam obligat,
 sed recte DD. asserunt, quod si ibi sufficit quoniam,
 ad hoc sacrum requiritur decennium, sicut
 ante ibi saepe raris suspensio aut proventus
 quoniam, ita etiam hic huiusmodi sufficiens discretio
 saepe ante saepe post decennium, unde
 quando sufficiens in pueris sit discretio ad utrumque
 sacrum parochorum iudicio relinquendum,
 qui tamen sedulo invigilent, ne l. in quibus ad-
 mittant, l. quibus a tam utili sacrum retardent.
 Notandum 3o. Quod hoc preceptum quoniam
 urgeat pro tempore paschali fuerit quia illo 57.
 tempore institutum erat, et sic ut ab oibus fi-
 delibus tanti mysterii iugis memoria fieret,
 praecipere oportebat, ut ois et quilibet fidelis
 illud illo tempore sumeret: hinc quoniam tempora pas-
 chalia proventus, si in paschate copia quoniam
 candi fuerit proventus quia hoc tempore proventus,
 ab obligatione denuo sumendi excusatus non
 erit, quia finis praeccepti saltem in modum
 adhuc proventus, ex quo quoniam in dicto c. ois utriusque.

ad duo agenda precij, sicut ad qui-
candu' gotannis, et ad hoc precipta
sempe paschali adimplendum, unde
et si qd posteris facti et i. impleat, tu
q. i. intra temp. paschale facti alteru
n' observat, et sine dubio graviter peccat
si ta copiam id agendi heat. Idem
hui observande, qd et si iure quicq. temp.
paschale solus integre quinden. lei die,
a die palm: usq. ad dnica in albis,
sicut declaravit in bulla speali Eugenig.
et h. in Bullario Rom. magno Tomo i. f. 359.
ta si ab Epis pro suis diocesibz amplius
temp. q. ut saepe contingit, ut a dnica
Pasch: usq. ad dnica 2. post pascha pro-
tendat, nemo peccabit, q. etiam ante post 15.
illos dies intra ta temp. distum quicabit.
At em q. prii sacerdotes parva diocesia
q. ibz proin in il. Can: ois utriq. q. mittij
facultas ultra dictos 15. dies ob raabilem
caas temp. paschale protrahendi qd ipse
innuit Eugenig 4. in il. bulla.
58. Idem hui nota, qd et si ille, q. in arto l.

periculo mortis, quicquid in misericordia, adeoque
 hoc sua usque omisit graviter contra preceptum
 domini peccavit, postea cessante mortis periculo
 non amplius quatenus et ea hoc capite teneat
 quicquid, in eadem quicquid fuit periculum
 mortis, non amplius sufficit, tamen ille, qui in
 tempore paschali sua usque quicquid neglexit,
 adeoque graviter peccavit, etiamsi tempus paschale
 diffunderet, nilominus adhuc teneat, ad seculum
 quicquid, sed anno isto et sed mortali
 quicquid, quia non solum precepta et quicquid paschalis,
 sed quicquid annualis, et ideo, etiam hic et
 nunc non amplius urgeat tempus paschale,
 urget tamen quicquid annualis, et ideo recte
 faciunt parochi qui propter imposita dif-
 ficultata penitus eorum negligentibus querunt
 quatenus hoc Eulic preceptum adimplere,
 adhortantes tamen eos, quod sacrilega quicquid
 non satisfiat huic precepto, ut definitur Innocentio II.
 damnans proem sequente ordine 55. pro-
 cepto quicquid annua satisfiat per sacrilega
 Domini manducationem. quod bene nota.
 Notandum 4. quod si sit: capli: ois utriusque, per p. de 59.
 quicquid pro sacerdotibus ob rationem eam preceptum

de quicquid paschali l. antinonari l. differri,
ait em nisi forte de p[ro]p[ri]o sacerdotis q[ui]sio
ob aliqua r[ati]onem eam ad temp[us] duxerit
abstinendum p[er] colligit etm q[ui]sio Dou, q[uo]d
hoc p[re]ceptu[m] deat adimpleri in p[ro]p[ri]a
parochia, q[ui]a d[icitur] de Confessione in iur.
Can: p[ro]prio sacerdoti q[ui]sio, et statim
subdi: p[ro]p[ri]us reverent[er] ad n[ost]r[um] in
pascha Ev[an]g[elium] sacrum p[er] ut adeo vider[etur]
statuere q[uo]d fideles, sicut p[ro]prio sacer-
doti deb[ent] q[ui]sio, ita etm in paschate
ab eo Ev[an]g[elium] aujere p[er] n[on] go licet
q[ui]sio vltim[us] p[ro]prio sacerdoti pro paschate
alibi q[ui]sio, nec huic satisfaciit pro-
cepto q[ui] sic agit, q[uo]d q[ui]sio tenet. Tamen
n[on] regim[us] expressa licia s[ed] p[ro]p[ri]a r[ati]onib[us]
presumpta et inproativa, q[ui]a q[ui]dem l. ex
hoc iudic[atur], adeo q[uo]d parochy express[us] n[on]
prohibeat, ne fideles, sui ab altero qu-
niam aujant q[ui] a se, si t[ame]n alia
alibi q[ui]sio p[er]missi fuerint. exijvian,
etm vagi et peregrini, q[ui] ubiq[ue] q[ui]sio

huic procepto satisfaciunt, et a ditione prioris
sacerdotem n' hnt: item satisfaciunt huic
procepto q' tot in cathedrali gnicant ubi
sedes e' prioris q'ri, q'q' em suora diocesa-
na p'rog sacerdos e'.

Nota s. Jlor. q' hu proceptu sua usq' 60.
n' adimplerint et viventes ab ingressu
Eulia ee arcandos, et mortuos Christiana
sepultura privandos. ita h' in dicto c. ois.
Non ta arbitror eos hanc hanc pena con-
cludi, q' et si paschali tempe n' gnicarint,
gnicarunt ta in anno l. ante l. post
temp' paschale, ut huiusmodi proceptu Eulia
quod festina impletur videz, et h'm in
modo procepti graviter peccatu e' p'p'te
q' p'p'te ta Eulia n' videz h' hanc pena in reos
invehi velle, q' etm Laym. notavit ut. c. 5.
n. 4. q' ibidem n. 10. recte monet. q' cum
hae pena sint sententia h'm ferenda n' lata,
parochi n' facile eam alicui inferre deant
nisi p'rog monito aut iubente ordinario,
maxime in omnino aliqua rase excusari p'p'te

61. Spele am Eulia prorepto circa susp-
tione huius facti respiciens Benedictino
emanavit Clemens 5. in Conil. Vienn: de-
cernens in hoc vba: In 1. Duca mensis
cuilibet in mariis se quicent, nisi
ex caa forte, quam Abbati, priori, aut
penitentiariis marium n' differant intimare
eomq; iudicio l. abstineant l. audent,
ita pontifex. Et h' Clementina ne in dyo.
de statu monachu' d. sane p'p'q; mensib;.
Sed ut cu' Henricus notat Oberasson
n' videri, hoc prorepto graviter obligare,
nec h'ce nisi vim directiva in ordine
ad pietatem et zelum disciplina, adeoque
obtinere racionem statuti regularis,
q' statuta ubi alid clare n' exprimit,
n' videntur obligare sub infra gravi, s'
potius sub intonave pona regularis:
q' d'ctm' advertunt Langallens, in suis
thesib; mensit: de Eccl. thesi 29. T. 35.
dicentes: Speciali prorepto Eccl' sic tenent
monachi Benedictini et moniales

eisdem instituti quicquid in suis manibus
 sive unquam mensis Dominica, an am hoc pro-
 ceptu obliget sub peccato, an etiam sub honeste
 religiosa nō oīno q̄stat, posteriq̄ probleq̄
 videz. ita Sargallensis. et hoc de neuf
 site q̄nto de pure Eustico. scilicet de dispo-
 ad sacrum Euchria ex parte suscipientis requisita
 et aliis q̄bzda ex dictis inferendis.

SECT. IV.

De dispoee ad sacrum Euchriae ex parte suscipientis.

Cum Euchria sacrum p̄stet ipsum gr̄ae fontem et ve-
 rissimū corpus et sanguinem D. IESU Chri, p̄
 plane decet, ut q̄ hoc sacrum sumere voluerint, summa
 corpori, aq̄ puritate auedant licente Aplo 1. Cor. II.
 probet am seip̄ hoc et sic de pane illo edat p̄
 hinc etiam ad dignā huius sacri sumptionem alie
 dispoee ex parte aīe alie ex parte corporis re-
 quira q̄s hic q̄p̄ta inferemus.

Inferz 1.º q̄ cum in dicta N.º 58. q̄nto paschali § 62.
 n̄ satisfiat p̄ quicquid sacrilegam requira ex parte
 suscipientis ad adimplendu hoc proceptu, et ad hoc
 ut digne hoc sacrum suscipiat p̄ se loq̄do per statz grad.

Et catholicum omnia contra hereticos valent, sed
fuerit sola fides, contra eos non illatu
sui dicitur Trident. sess. 13. can. 11. dicens: si quis
dixerit sola fides esse sufficiente preparatione
ad sumendum s. Euchariae sacramentum; anathema sit.
Ep. statim pergit Concilium dicens, et ne hoc
sacramentum indigne ab ipso ideo in morte et quidem
nao sumat, statuit atque declarat ipsa
S. Synodus, illi, quos officia peccati mortalis gravat,
quoniam etiam se gloriosos existunt, ita copia
desperat, necessitas promittenda esse. Offensionem
sacramentalis, si quis ante gloriam docere, predi-
care, s. pertinaciter asserere. seu etiam pu-
blice disputando defendere presumpserit,
eius excommunicatio existat. Ita Trident. Et postquam
idcirco ex dictis de sacramento in Gen. ad hoc cum
ut sacramento vivum indigne non sumat, requiritur
se loquendo in solo gratia 1.ª, cum sacramento vi-
vum se sit instituta ad causanda gratia 2.ª
quae necessitas presupponit 1.ª, ab ipso sacramento Euchariae
et sacramento vivum: quod 2.ª quae sacrilege quicquid
iudicium sibi manducat et bibit, ut dicit Apostolus
1. Cor. 11. ab ipso ille qui in peccato mortali adeoque sine
gratia 1.ª quicquid, si hoc scienter facit, sacrilege
quicquid, quia corpus Domini proditorie, et hostis

aperit, sumit, et inuicem ois graas: qd
 talis iudicium sibi manducat et sibi, inuicem
 go, ut qd iudicium sibi manducare n' uult, in statu
 graa. ad hoc sacrum auerdat. Dixi am
 qd se loquido, sicut em dixim de sacro. in sen:
 sacra uisus est qd se caent graa 2°, tñ
 qd accidens etm p'oe caere graa 1° puta si
 e' in inuincibili ignora.

Infer 2°. Eum qd uult quicere, dra prius 63.
 qditeri sacramento, si se in mortali ee de-
 prenderit, et copia Confessiois huerit, ne so-
 lificare huius procepto si qdteret, proia grauitate
 penature, si de qditeri potest, id tñ negligit,
 et hoc qdtem su problem sentia tene, agere
 eigni qdteret peti mortalis n' solu de iure
 et procepto Eulstico, s' etm de iure dno. ita
 quis dno, et Con: Frid: ut eadem s'p' q. 7. h'ndis:
 Cognicere uolenti reuocante e' in memoria
 eig s' sicut qdteret / proceptu, probet se ipse
 no: Eulstia am qdteretis declarat eam pro-
 borem necessitate ee, ut nulli sibi qdteret peti mor-
 talis, qdteretis sibi qdteretis uideat, abq' p'cipua
 sacramenti qdteretis ad sacra Eschriam auerdat
 deat: qd a Christianis oibz etm ab iis sacerdotibz

qibz ex officio incumbunt celebrare hoc Sacramentum
prebus servandum ac deere, modo ut desit
illis copia qfepior. Quod si urgente necesse
sacerdos absq. previa qfepioe celebravit, qm.
primu qfiteg. ita Frid.

64. Ex qibz habes 1.° preceptu Eulphioe ex gravi
fine peali sicut Reveria huius sacramenti pullulan,
adeoq. obligans sub gravi: mortale qd peccat
qfiteg. ad S. Curioem qfiteg. peali mortalis nec
promissa sacramentali qfepioe si in copia
qfiteg. fuerit, accedere praesumat, nec suf-
ficiat qd qfiteg. qia dtonate sacramentali qfepioe
mandat. Habes 2.° Conclitue hoc preceptu
deducere ex illo 1.° Corin. ii. probet am se ipse hoc,
at paulo ante eodem epite qfiteg. dixit: Ego em
auqri a Dno qd et tradidi vobis, adeoq. sicut
Ecclia mandatu sacramentali qfepiois sicut ex
qfiteg. doctrina, ita qfiteg. doctrina pullulavit
ex mandato Dni, et ideo recte infer, qd
si solum precepto Ecclie, p etm iure dno po-
hio, qd qfiteg. sibi et mortalis peali et igni-
care voluerit, p qfiteg. sacramentali qfiteg. obligat.
Et plane deet, ut qd ad htm sacramentum accedere
voluerit, qfiteg. illa formidinis plena
qfiteg. vba, qd manducat s indigne, iudicium

sibi manducat se sibi de digna sumptioe
 certificet, utrum sit, hoc autem non agit, quod dum
 gloriari potest, sub specie huiusmodi gloriose gloriose
 negligit, nam in proximis sepe seipsum
 fallimur, et dum putamus nos esse gloriosos,
 sibi attestamus, difficilis enim res est gloriari:
 deinde gloria non est sine sacramento, ponitur in
 voto dum sit suscipienda: videz quod non esse recte
 gloriari, quod dum gloriari potest, tamen negligit, et ad
 Augustinum hoc sacramento gloriari potest accedere, si quis
 ultro se in periculo sacrilegi prouincit:
 hoc extra facilius evitat, quod prouincit gloriari
 cum quod gloriose sola attributio sufficit, ad hoc
 sacramento aduolat, unde et maiore certitudine
 digna sumptioe agit.

Et hoc generatim tenendum, utrum licet esse, 65.
 sine prouincia gloriose ad hoc sacramento accedere
 nisi ei quod prouincit dignitate sua gloriari sine pro-
 ceptu quod se probaverit, et certum fuerit se
 in mortali non esse. Et videz, vno mortalis
 omnino esse sine prouincio examine ad hoc
 sacramento accedere, eodem enim modo prouincio finis
 et media sine quibus finis huius non potest, quia quod
 sua potest mortalis huius non potest sine prouincio examine.

et in praecipua, cum mortali sine confessione non
auctore idque sub mortali, videtur eo ipso quod ali-
furo praecipua, sub mortali, ne auctore in
mortali sine confessione, etiam illi sub mortali
praecipua seel ipse probare et diligens exa-
men ne in mortali fuerit, ne n. et hoc
est quod Tridentinus ait, Efficacia autem confectio de-
clarat ea probationem necessariam esse.

Dixi in praecipua peti mortalis, quia in mortali,
sibi praecipua non est, sed veniale etiam, ad confessionem
non tenet, nullum enim huius praecipua invenit, imo
sunt problematiam Mejer, Vaquez, Valen:
et alia, quam etiam tenere videtur S. D. hic q. 79. a. 8.
neque quidem veniale peccat, quia cum petis praecipua,
venialibus sine confessione auctore, aut attritione,
dummodo in actibus devoti non obfistat, seu ad in-
devotum deducant, peccabunt autem veniale, quia
dum actu auctore, aliquid veniale petum obfistat
tenet devoti v. g. curiosa circumflectio ultra
ex ga mens advertentis distractis, et alia huius
gmitum, quia tales in gratia se ultra et adver-
tentis a devoto distractant, quodammodo autem irre-
veria ad hoc factum auctore, proin a veniale
irreveria enumerari non possunt. Nec dicas, etiam

in priori casu accedere eos in irreveria, quia
 accedunt in peccatis dico enim ad hoc ut aliquid
 peccati veniale cuncta veniale irreveria, dicitur
 facta consistere deo, et ea positive contra
 deoem, in deo autem non fit de centia
 licite sumptionis: in igitur peccata praevenita
 venialia ponantur, non ea contra deoem positive
 sed contra negative, non videtur quod ea peccati venialia.
 Infer 3. Ad fructus Eschiae sumptionis pro
 ter statu gratiae non recipi necesse autem 66.
 deoem, sed pro eo etiam, quod in statu gratiae est
 et cogitatio in ad alia distracta existit, recipere
 augmentum gratiae seu gratiae 2^a nilominus sine
 dubio est de auxiliis domini per participationem
 fore, quod maiori deoem accipitur. ita in S. O.
 cit: q. 79. a. 8. quis S. O. ait: effectus huius
 sacramenti non solum est adeptio altissimi gratiae l. cha-
 ritatis, sed etiam quaedam altissimi refectio spiritalis dul-
 cedinis, quae impeditur, si aliquis accedit ad hoc
 sacramentum mentis distracta et peccata venialia,
 N. nam tollit augmentum gratiae altissimi l. cha-
 ritatis in S. O. hoc est quia sacramentum infallibiliter conferunt
 gratiam eorum augmentum ubi propria voluntate obesse non possunt
 atque ibi obesse non possunt, sub gratia l. in istis pro, q. 79.

Dixi am quibus et ad augmentum gratiae, in eam potest
augmentum f. hoc sacrum etiam de quibus specialis dulcedo,
quod quicquid fortiter ex affectu charitatis fervore,
ad hoc sacrum, cuius diminutiva sunt peccata venialia, hanc
dulcedinem non accipiant, quod sine altari devoto accedent,
in novitate non peccabunt, quod si sine altari devoto accedent,
quia peccata irreverentia non est peccata simpliciter omni-
indebita, sed omni-omni, et ideo bene notandum, quod alibi
sine altari devoto accedere, alibi accedere in altari
indevoto, ubi non peccat, sed hic pro gravitate indevoto,
et tunc adhuc augmentum gratiae accipit.

67. Cuius in beato Tridentino supra relato, ubi praecipitur
quod peccati mortalis confessionis sacramentis, additur modo non
desit illis copia confessionis: et iterum si urgente ne-
cessitate sacerdos absque propria confessione celebrabit,
quod in confessione. in Tridentino videndum quod non copia con-
fessionis deest iudicanda est, quod tunc necessitas esse
deat, ut quis sine confessione ad hoc sacrum licite
accedere valeat, et 3° quod f. illud quod in Concilio
intelligitur. Quod ad 1°, quod tunc tene copia confessionis
abesse tunc, quando l. vino abest, l. ita distat ut mortale
sine gravi ingratia adiri, l. vocari non potest. v.g. ob in-
firmum, iterum difficultatem, l. quando quidem adest, sed
iurisdictione non habet, l. si habet, tunc sine scandalo, pe-
riculo, l. damna sine peccati sine aliorum confessioni quis non potest.

et si qd aliud est huiusmodi in his copia ghesparii ab ee cens.
 Cetero vero ad 2°. tunc casus, gravis necessitas ad quiri- 68.
 candu' etm n' promissa ghespiae, quod morituro pro-
 bandu' est raticu', nec ad alia hostia ghespata, tunc
 qd qd ali' dicant, si copia ghespandi sacerdos n' fuerit
 s'm quiriorem licite solum ghespate celebrabit ad
 hoc ut infirmu' providere p'it. qd mihi certu' est, qia
 ghespae iure dno n' necesse est promitti, bene am
 iure dno, q' in periculo mortis n' obligat, quicquid.
 Deo min' malu' p' eligendu', min' am e' cu' ghespatoe
 ad hoc sacra accedere, qm in periculo mortis p'ae illo
 decedere. 2°. si celebras aut quiriis omitti n' p'it sine
 p'ria infamia aut gravi scandalo, ide' e' si sine his
 ghespae vocari n' p'it: na' in p'rimis in ea sentia
 qd p'ceptu' de promittenda ghespiae. t'm p'it Eulstiu',
 hoc p'ceptu' absolute cedit, si p'ria infamia aut grave
 Scandalum urgeat, cu' p'cepto naturali qis obligat fama
 servare integram, p'cepto etm dno. cautu' p'it, ne qis
 alteru' scandalizet, qoru' utruq, magis e' p'cepto Eulstii,
 p'ria hoc obligare in eoru' ghespate n' p'it. Intra am
 sentia q' dicitur ghespate etm de iure dno ee promit-
 tenda, ras e', qia n' videt, bon' Dng in eo casu hoc voluisse fieri,
 ubi e' p'ria infamia, l. p'rimi scandalu' grave imminet.
 2°. qia se n' infamare videt de iure nati ee, maxime si
 superior e', n' q' quae bonu' dependet, adeoq, fortis qm
 p'ceptu' dnum posth'it: scandalizare vero proximum

in ea p'ria
 ali' dicitur
 h'p' fuisse
 a venialia he
 ve audent
 deo au
 hui' om' p'ri
 obadi, qd al
 ere u' auct.
 e' inveni
 h' p'rogij
 q' n' non
 geale re-
 celebrari
 copia ghes-
 itas ee
 in licite
 a consilio
 ghespate
 ut mortu
 v. g. ob in-
 da ad e' p'
 d' d' d' d'
 q' n' p'it.

et gratia praecipue agitur, de egra prore n' g'fiteri sit
h'm praecipue affirmatione, go illd' foris.

3. si fideles iure suo sacrificium exigant v.g. quia diei et
festi p' licite parochy sola g'fiteri / si sine infamia l. scandalo
proxi prore g'fiteri n' / A. / praemissa sacrificabit.

Item et si intra temp' paschale fideles g'ficare
velint, et casualiter qu' in infamia nec aliter sa-
cerdos sine sui infamia eos g'ficare pot' q'm praemissa
g'fiteri, licite g'fiteri h'm sacrificabit.

Gg.

Tamen notandum bene, qd' quattu' advertunt Dns, qd' ad hoc
ut quis licite sine praemissa g'fiteri g'ficet, l. celebrat
utraq' facta g'fiteri fuit carentia g'fiteri, et neces-
sitas g'ficandi l. sacrificandi necessitas p' g'fiteri,
ut ad ea si alterutra desit, sine praemissa g'fiteri
g'ficare l. celebrare licitum n' sit: proin n' erit
licitum p' praemissam decessum, festi celebritem,
lucrandam indulgiam p' celebrare n' praemissa g'fiteri
sine copia g'fiteri n' adsit, et quis sibi mortalis
peccati g'fiteri sit, quia ea cogita n' caant grave necessitate,
excepto, si celebrare omnia imineret pro infamia,
aut scandalum proxi alias n' vitandum. Tunc
quia n' sufficit ad licitatem defectus g'fiteri, ubi n'
aueedit necessitas g'ficandi, imo eo ipso quia ne-
cessitas non adest g'ficandi, non ceasatur ad ea
defectus sufficiens confiteri, quod bene valde
notandum.

Infer. 4.º q. n. solu' ille, q. postq. m. g. seeravit, 70.
 1.º remissio peccati mortalis, s. et m. s. m. satis
 problem. sentiam. Noti, Valentia, Henriquez ille
 q. statim ab initio missae postq. m. ante altare
 stat, c. introitu' incipit, et peti sui recorda,
 sine promissa sacramentali g. sepioe sola' dicitur
 g. sepioe sacrificare pot. q. n. d. id sine sui g. sepioe
 infamia aut scandalo q. a. via unq. abst,
 inmittere. n. pot, aut g. sepioe auerere: ex
 eo em q. missam incipit c. ia' ante altare
 stat, nec recedere nec g. sepioe auerere
 pot sine sui g. sepioe, infamia c. scandalo,
 moralis sacrificandi necessitas, nec n. mo-
 ralis g. sepioe carentia ad ee iudicq. proin,
 procepto illo de promittendo g. sepioe n. lig.
 q. d. p. m. ante g. sepioe sine sui g. sepioe. G. sepioe
 tu' huc pet, putat Laym: hic c. b. talem
 fore obligatu' ad g. sepioe, et recte q. ia'
 proceptum e' in g. sepioe, s. hoc n. vide,
 extendendu' ad eu' q. ia' g. sepioe, q. ia' g. se-
 pioe peracta actio sacrificii q. n. fieri pot,
 ita utiq. integranda e', in igr. advocatio
 g. sepioe pot ee occasio m. m. distractionis

Et dicitur in integritate sacrificii sus-
cepisse, n' arbitror ad hunc casum se
extendere. illud proceptum, s' sufficere
gravis, ante sui seclusam distractione maio-
ri deo. sacrificabij, qm si q'spore ad-
vocy. Dubitant Dnes an q' secluso
proximi scandalo sui, infamia q'stig ta
peccati mortalis, ill' etn n' promissa con-
fessioe solum q'stig licite celebrare pra-
cipe ex eo capite, ut proceptu Eclie
de audienda missa in die festo adimpleat?
Et q'mois alij id fieri p'ce asperant, recte
ta dicit Saym. ex. ult. ex S. Antonii. satig
fore missa' eo die, n' audire qm sine
q'spore celebrare, Eus mea e' q'ia pro-
ceptu de audiendo missa' e' pure Eulphu,
extra proceptu de n' celebrando, aut n'
grucando cu' mortali peccato sine q'spore
e' dnu, adeoq' fortig illo. Addit ibidem
Saym: id ta cu' Paludano, Corinthe
probl' dici tempe paschali melig factore
sacerdotem si n' has copia' q'spore promissa

glorioe sacrificet, qm si paschale quivoe
 oino inmittat etm felix scandalo, p
 hoc limitandu arbitror ad ee casu, qd
 sacerdos toto anno nunqm quivapret
 alias arbitror satis fore n' sacrificare,
 qm proceptu de paschali quivoe adimplere
 tao e' qia in casu qd nqm qferapret f
 tote annu, fm problem quiverent duo
 procepta dca, unu de n' sacrificando
 p'ne qfepioe ubi qfia liza, mortali, al-
 teru de q'tannz secl quivando; extra
 proceptu de sempe paschali quivando
 itm e' Eulstiu, qd n' p' derogare procepto
 dno: proin proble et tutu e' qd q' toto
 anno n' quivavit, et in paschate qfeparie
 n' fuerit, sola' glorioe p'missa sacrificare
 p'it, q'teng saltem alteru proceptu dnum
 de quivoe annua impleat: at vero si hoc
 proceptu de annua quivoe adimplevit
 in p'p'ioe erit alteru proceptu dnu
 de n' quivando n' p'missa qfepioe,
 adeoq' p' p'ceptu mere Eulstium de quivando

hoc semper illud infringi licite n̄ p̄bit.
71. Quod ad 3. q̄d̄ intelliga, q̄ illud q̄m̄sum
aliqui dixerunt h̄m̄ ee q̄fiteū n̄ p̄ce-
ceptū, s̄ hoc reprobatū Alexandri 7. dam-
nans hanc p̄v̄m̄ ordine 38. Mandatū
Tridentini factū sacerdoti sacrificanti
ex necessitate in p̄bito mortali q̄fite-
fendi q̄m̄sum a consilio n̄ p̄ceptū.
Et p̄t̄ hanc statū damnat̄ alteram
hanc fill. Ita parla q̄m̄sum intelligi
cū sacerdos suo sempe q̄fitebit. Itaq̄
duo certa s̄; 1. illud q̄m̄sum impostare
p̄ceptum. 2. nec ee ita intelligende,
ut q̄fitea s̄. tunc quādo aliā eēt q̄fitea.
hinc q̄ d̄t sacerdos laborare et studiū
ingressa confessionē, et sine ulla dilata-
tione hoc p̄ceptū implere, et putant aliqui
ip̄m̄ teneri adhuc eod̄m̄ die si p̄bit q̄fitea,
alibi t̄m̄ quiḡ putant talem teneri ad p̄m̄-
m̄ intra triduum ad q̄fitea, ita ut q̄
intra triduum cessante necessitate n̄
q̄fitea, esto et̄m̄ sc̄d̄m̄ 1. post octiduum
deus celebrare n̄ sat̄ faceret p̄cepto.

Illud etiam tenent Dico qd hoc preceptum
 qm^o qd fitendi n obliget laicos aut quicquid
 q^o mdu laicu p^o s^o am celebrante, eo qd
 preceptu penale n deat extendi ultra
 sua vba legi, vba am legi huius solum
 sequitur de celebrante. qd hoc de dispoce ex pte
 aie. Sub. de dispoibz ex pte corporis

Sub Sectio De dispoce corporis ad sumenda Euchariam.

Infer 5. Etiam ex pte corporis duplicem dispoce
 regit ad licita sepeptisem huius summi 72.
 scilicet ieiunium naturale a 12. noctis usq^{ue}
 ad temp^{us} quiescentis et munditia corporis
 q^o abstinentia a potu et cibis diei. p^o h^o
 in Can: liquidog 18° d. 2. de Consa. glos
 ex pte de celebrare miss. et expresse sta-
 tuit in Concil. Constant. sess. 13. ac q^o forma
 ex univ^{er}sali q^o p^o d^one Eulie ab ipsis g^olis de-
 rivata, unde dicitur preceptu Ap^ost^orum. Et
 hoc preceptu p^o quicquid obligat sub mortali
 indistincto, nec relinquit parvitatem mag^{is} in q^o
 ieiunium naturale difert a ieiunio Eulie,

hoc en parviter maas relingit, neq;
stabilis est, eis violas mortales, et, n
illud, ut quito DD.

Viola, an ieiunium nasces et impedit. S. Curio
p se loquendo n nisi p id qd in stomacho
te alterabile, et ab extra ori imponi
p mdu cibi et poty licet medicinalis,
et sic p vera actioe vitalem p man-
ducatoe sumij. Et ideo seqj 1°, n
impediri a quicando eu, qj v.g. rugendo
deglutit lapides, papyrus, pannu, lana,
lignu, pecunias, qia haec n p altera-
bilia in stomacho, nec sumun p mdu cibi,
aut poty. 2°. Neq; eu, qj parlas cibi
a die proterita adhuc dentib; harente,
deglutit, nec eu qj os aqua aut vino ab-
luens una l. altera gutta p mdu
saliva et sine intioe defluere sint.
utruq; docet S. D. hui p. 80. a. 8. ad f. ubi
ait: Eplex e ieiunio, p. e ieiunio nasces
qd importat privatoe iung, assumpti p
mdu cibi aut poty, et tale ieiunio seqj

ad hoc farum, et ideo neq; post assumptio-
 tione aquae l. alteriq; cibi aut poty, l.
 etm medicinae in q;mcq; parva guttitate
 licet accipere hoc farum, nec refert
 utru' huiusmodi aliquid nutriat l. n', aut
 f se aut cum aliis, dumdo sumat, f mde
 cibi aut poty, reliq;ia in cibi remanente,
 in ore, si capiatu' transglutian, n' impe-
 diunt sumptioe huius farum qia n' trai-
 cion, f mde cibi f f mde saliva.

Et eadem ras e' de reliq;is aquae l. vini,
 q;by os abluj, dumdo n' id fiat in magna
 guttita f f mixta saliva, qia vitari n'
 pot. l. D. *Bista*

3.º n' iola, ieiunio f hoc qd qis f respiratoe
 imr pluvias procedens aliquas guttulas infe-
 mat aut si cui musca in os involat, gam
 glutit, aut si dabacq; f nare, in gutture
 descendat, qia hoc oia n' sumun, f mde
 cibi et poty. Multi tñ hoc ieiunium
 violari dicunt f fumigave dabari, cu'
 q;da' ex dabaro attrita solstaa nutriat,

pluribusq; p̄ m̄dū cibi aut poty de-
berriat; s̄t tñ ab̄i dicentes n̄ violari
q̄ talem fumigatōe, q̄ia illa aletis aut
nutriens s̄st̄aa n̄ deglutit̄ q̄ m̄dū
cibi l. poty, s̄ p̄ m̄dū saliva. utraq;
sentia s̄ se sustineri p̄ i. tñ tutior
ē, et certe ipsa decentia hoc postu-
lare videt̄, ne ante sacra synaxim sine
gravi necessitate dabary fumige, pra-
vite em. thuris n̄ fado dabari odore
DEUS honoratur, indecens go ē os illud
hoc fatore impleri, qd̄ ipso purissimo Divi
corpe q̄tat saginari.

4.º Neq; violat̄ ieiunium q̄ hoc qd̄ q̄is san-
guinem aut humore ex capite naso p̄ de-
fluentem sine int̄tione fumendi q̄ m̄dū
cibi l. poty deglutiat; vas p̄t̄, q̄ia
qd̄ sic fumig. n̄ fumig. q̄ m̄dū cibi l. poty
s̄ poty aut saliva defluere iudicaz, in
his go capib; et generat̄, q̄ohas aliq̄
in stomacho alterabile, aut q̄ m̄dum

cibi l. poty n. sumiz, ieiunium uale
 n. violat, neq. aliqis a sumptioe huius
 factum impedit. ~~Ita a l. de h. h. u. d. u. d.~~
 Dixi: per se loquendo regit sub mortali ieiunium uale 73.
 f. accidens em. sapere licet, et proceptu e. sapere, hoc factum sumere
 An a ieiunio ut in periculo mortis, si moribundus, hoc factum
 ieiunij, quomodo n. pot. sumere; e. em. proceptum ieiunij pro-
 cepto ieiunij, extra quicquid in hoc periculo e. de iure dno.
 Imo propter e. pro infirmu in eadem agitudine pluries
 et n. ieiunio quicquid, qia eulpha procepta s. benigna
 inprobatas, nec obligare solent in fidelium damno
 spirituali; 2o. It. et d. n. ieiunio sumi ad integrandu
 sacrificij, hinc sacerdos post sumptionem calicis advertens
 aquam ee, n. d. expuere id qd. est in ore de aqua s.
 pot. illud licite deglutire, et postea denuo in ipso uino calice
 offerre et offerre sumere p. integritate sacrificij
 iure dno procepta, et in sumptione utriusq. fieri q. d. d.
 Item sacerdos post offerre advertens se n. ee ie-
 iunium, t. d. sacrificij q. d. d. et utraq. factum
 sumere, hoc qia sumptio e. de iure dno, ieiunium t. m.
 de eulpha procepto. Item si sacerdos post of-
 ferre subito defecerit, ita ut sacrificij q. d. d.
 finire n. pot., alij et n. ieiunij, si ieiunij huius n. pot.
 fructuere d. i. qd. si vero sacerdos ante offerre ad-
 vertat se ieiunium n. ee q. d. d. erit abstinere a of-
 ferre si sine scandalo fieri pot. Item si calix
 aut ciborium s. purificandu, tunc q. d. d. micas in ea
 q. d. d. quomodo sumere n. pot., sine aspersione aquae seu uini.

poty de
 n. violat
 alen ad
 f. m. d.
 utraq.
 h. h. u. d.
 hoc potu
 anim sine
 rige, su
 odore
 os illu
 iprimo d.
 q. d. d. fa
 n. d. d.
 d. i. m. d.
 q. d. d.
 i. d. d. p. d.
 i. d. d. i. d.
 i. d. d. i. d.
 i. d. d. i. d.
 i. d. d. i. d.
 i. d. d. i. d.

licite unā cum aqua p̄sumere p̄rit micas, et si p̄mā or̄
sumere n̄ p̄rit, affundat de novo vinū l. aquam donec q̄mode
sumperit, idem e, si l. sacerdoti l. alteri gunicanti l. Hostia
palato adhosent, licite em secl. iterumq, vinū l. aqua sumet
ut sic hostia p̄rit deglutire, neq, ut eigni gunicanti, qd̄ sibi
de p̄cto timeat, cum illd̄ vinū l. aqua n̄ p̄mat p̄ m̄dum ubi
aut potq, sed p̄ m̄dū vehiculi l. potq, ut q̄modiq, sacra sumat.

74. Attamen int̄ micas sic sumendas notanda e disparitas.
l. em q̄ mica residua eiq̄dm sacrificiū, et tunc
licite sumi p̄rit et̄m abluse iam sumpta, imo fm̄
problem̄ Drum̄ pro toto illo tempore quo sacerdos in altari
e, et si post gunicis or̄ates id̄ legisset, q̄ia usq̄ ad ab
altari recedit una eadmq, iudicat̄ actio sacrificiū,
et sufficit ad hoc ut ieiune dicat̄, sumphisse, quod
partem maiorem ieiunē sumperit, et ieiunq, ac-
ceperit, na pars minor s̄q̄q, maiorem, imo aliq̄
extendant̄ id ad totū illd̄ tempq, p̄ sacris indutq, e,
et si aut̄ in altari ampliq, n̄ p̄rit, p̄ in sacrificia, qd̄
ta rectiq, distiq, Wippenbrayn, l. em q̄mode asser-
vari p̄cat, et tunc hoc n̄ vid̄ licitum, q̄ia a quo
ab altari recedit, ab eo fm̄ has p̄tes usq, ministeriū
suū q̄lepe p̄ l. q̄mode n̄ p̄rit servari, et tunc licitum
erit illas micas sumere, ut̄ ta tal̄ p̄te attinentiā ad

pro ministerio, propter reverentiam dicitur, et irreverentiam
 vere timendam: Habet et nunc n' huius pro alterius
 sacrificii, et sic oino videtur, eas l. ante abluere,
 statim post sumptionem calicis, l. certè fuerit
 in ipsa sumptione calicis sumendas esse, nam post, quia
 in partes eisdem sacrificii n' sunt ad pro ieiunio pertinere n' vi-
 den, et ideo potest fieri et ante alium cibum l. potum sumi dicitur,
 ablutio tamen n' dicitur iudicari completa ex una infusione, sed potest ex
 terfioe l. digitorum lotionem, et ideo infundi potest licite vinum ad
 quod eas micas sumendas.

Dubium hic an sacerdoti liceat etiam n' ieiunare sacrificare ad 75.
 providendum infirmo si alia hostia n' adsit? Docent multi
 id nec licitum, sicut n' licitum sine vestibus sacris. Jobat
 tamen licere, ad in hoc casu: addit Maior imo licitum esse sine
 vestibus, et in pane fermentato, quod sententia probabilior est quam
 prior, hoc tamen dicit sine scandalo potest fieri, et à proprio sacerdote
 qui ex iustitia tenet pro moribundo taliter succurrere.

Quo horum est quia in armo spectare, et licet vestibus, et
 ieiunare, sicut à præcepto Ecclesie, infirmus vero quicquid
 est præceptum domini propter hoc via statuit ex consilio.

Si tamen hoc est scandalum, quod vix abest, fieri dicitur, sa-
 cerdos potest n' dicitur quicquid infirmum, quoniam taliter spectare.

Tertio pro hoc sacramento à n' ieiunio sumi, si instare 76.
 videtur periculum de hoc sacramento ab infidelibus irreve-
 renter tractando, dem huius sacramento reverentiam dicitur dicitur.

Debet autem hoc ieiunium mensurari à 12. noctis, et ar-
 bitrarè, aliqui à sonitu 1. i. quadrantis ad 12. nec licitum

amplius aliqd ultra edere, p̄problig aliq̄ trinitate
nem 12ma anteqm ultimū ictū ultimo so-
nantis horologii, nisi manifeste q̄set errare,
q̄ia eouq; in possessione vidē libertas.
Deniq; nota, n̄ eē proceptū speciale qd̄ cibis
in stomacho id̄ sit digesti, neq; post ali-
qd̄ aliq̄s post cibū dormierit, nem̄ refert
ait S. D. utrum post cibū l. potū dormierit
refert am̄ q̄ntū ad p̄turbacōe mentis p̄t̄
insomniam, ex q̄a q̄s reddi, ingit, iḡ
i. S. D. iḡ, talis si exultaret ex vino et
cibo sedulo scandalo et periculo vomitus
peccaret venialit̄ p̄t̄ irreveria, t̄n̄ morta-
liter n̄ peccaret, q̄ia proceptū n̄ eē, quod
cibus aut potus deat eē digestus, exi-
t̄n̄ si rapulatus mortaliter suscipet, nec
per q̄s p̄ioe l. glorioem fatiscipet, ta-
lis utique peccaret mortalit̄. Et hoc
de ieiunio dicta sunt.

Intra am pollutio nocturna carnalis impediatur 77.
upl huius Sacerdoti D. Thomas vere Angelicus emulatus

Redet hic q. 80. a. 7. et in 4. dist. 9. q. 1. a. 4. q. 2. ubi fere
oia pollucum genera caas et gravitem explicat,
s; qd in textu istius nimis longus sit, hoc ita ex-
tracta do: Igitur generatim pollutio sine seminis
effusio e. et ex illusione demonu et hoc ad colligi
e. ea plerumq; contingat iudic qm quincandu sit
qis in ex huiusmodi carnis, cogitacione, iubi aut potu
sup fluitate, detrio qfue p caa deduce qis noscat:
et tunc a s. Curioe n. e. desinendu, hoc em illu-
dentis demonis intio e. a ho. Sacerdoti abstrahere
qfeng qd illudor luda, et pias noscat astutias de-
teitas, tali oino quincandu e, et sic in collaorib;
Orum legij qfultu Monacho legij huiusmodi in
septu vigiliis sine sua culpa deluso, qd de qfiliis
senioru paruit, et quincavit, astutias demonu
felicitate elusif.

Vel ori, ad solvendum d. tunc
quingale ino quingez, et si hoc factu e. ex quijisica
et volute, qd e. veniale, et relinquat mentis dis-
tractioes, et qonda evagacione et indevoce, tenen
quingez sub veniali abstinere a quinoe. n. p. ubi
petum qd penitencia ponij delectu, s; p. ubi mentis
distractioem p. si vero hoc factu caa procreandae
prolis, aut suplet ea iustia reddendi alti, nec

distractiones relinquat ad S. Curiae libere
audeat, deventis tamen et consulenda et ut ob-
stineant, quia nec illa pollutio sine corporali
imunditie facta fuit, et quoniam casus in-
ordinare relinquit. Vide dicta in Canone
Sic ut supra. 33.^a q. 4. Ex quo deducet etiam
quibus abstinendum esse a pollutione libere iudi-
catis, quoniam quoniam, ut si una pars alteri
partem petenti ex hoc capite dicitur quingale
similiter negare, neque pro una vice, quia fa-
ceret iniustitiam, et alteri petenti periculum
pollutionis mortalis immineret extra vas dicitur,
ut si una pars altera inducere ad differendum
dicitur, quod si tamen petens excusasse non audeat, reddat
pro fine iniustitiam faciendi non ea voluptas, et
tunc etiam reddenti liberum erit sine fine nona qu-
nisiare, sicut ut decencia quoniam in alio dif-
ferre, quod bene notandum. Vel oritur ex im-
puris cogitationibus procedibus, aut turpi libidine,
aut cibi potusque secessu, et tunc si hoc facta
est ex bono fine sicut quod utilis sine dandi gratia
hospitalitati, excusanda, sine imaginare
futuram pollutionis, non quod tamen caret pollutione,
tamen quoniam et ut sic pollutus ad Evictiam non aue-

dat, n̄ sacrificet, q̄a caro imunda e, auctors
 tn̄ peccabit q̄a pollutio n̄ fuit sctia. Si
 vero hoc facta sit malo fine, adeoq; ut p̄to
 l. veniali l. mortali, tm̄ promissa pontificis
 vera tn̄ abstinendu' est à S. quinoe, sacrifici-
 uos seclusa' necepside nilominus mortale n̄
 peccaret auctors, si veniale tm̄ p̄to carnis
 macula et inordinatō peccaminose cau-
 lata, et huiusmodi aliq̄ando sepe in iudicare
 de pro eo die S. Quinoem, si altero die
 q̄modo quincare sit, ut p̄tum fuit agnoscat,
 et maiore posthac reverentia exhibeant huic
 sacro. Vel deniq; ori pollutio ex debilitate
 aut sufflute nae. affe. vltis q̄sue p̄ et tunc
 in pollutio poteste erit agere q̄d libet, lau-
 dabiliḡ tn̄ abstinere p̄to carnem maculata' p̄
 Nota In hac via procedere de polluo noctur-
 na pridie ante quinoem facta et necdu' ab
 illa polluo elapsis 24. horis, dicit em S. D.
 in 4. loc. cit.: dnd abstinere usq; ad 24. horas,
 q̄a in tali spatio nae desordinata q̄ corpus
 imunditie et mentis hebetate reordina. i. S. D.
 itaq; 24. horis elapsis nemo impedi, post vera
 pontificis ad hoc sacro auctores. vide S. D. Louis
 cit. Et summa' rudiū authentica c. 9. ubi recte

notat qd nulla infirmitas, p̄terea imunda
et corporis; ut p̄ cura, fluxus sanguinis, p̄
excludit a sumptibus sacri, infirmitas
verò temporalis; et facile curabilis,
ut e fluxus menstruus n̄ aliter nisi ob re-
veria sacri, unde menstruata sine
ori p̄to ad hoc sacrum audent, quò; et
his abstinere deventig.

78. Inferius ultimo: solum huius sacri ee ois cog-
nificatos in p̄to mortali n̄ existentes in
gaur, abate, dumdo doli capaces fuerint, et
olim huius sacri deossem aut desiderium
offenderint, nec obstat qd hic et nunc ratio
n̄ habeat, s̄ phronetici l. amentes, sint, du-
mdo periculum irreveria q̄ fomitu p̄ bi-
mea. Hinc go n̄ solum parvulis doli ca-
pauib; in arto mortis, etm alia, equi-
gunicatis, aut neque quocundq; s̄ etm a-
mentib; q̄ scilicet usum ratio huerint, et
hoc sacrum l. desideraverint l. devote ado-
rarint, neq; hic et nunc in mortali ee
certo sicut, absente etm periculo fomitu p̄

in periculo mortis, S. Synon, liite da, et
 dari d. unde et in Conc: Cartag. statim,
 et hy Cas: is q. 26. q. 6. qd is, q. in infirmite
 pontia' petat si case du ad eu' faceret in-
 vitaty venit infirmite q. nescy obmuerit
 l. in phrenesi verq. fil, h. tot dent testimo-
 nia q. eu' audierint, et si q. tinus credi
 moribus regitibz q. mang' impofice' et
 eig' or' Evichria infundat q. oia hoc tradit
 S. D. hic q. 80. a. q. addens: qd is q. usu raris
 nqm' huerint, S. Curio danda n' sit, q. deocon
 huius sacri nqm' huerunt, et hoc nro etiam
 tempe in praxi observandu' erit, recte etiam
 ibide' S. D. ad 2. ait: de Gfatis q. corpe
 ab imundis spiritibz vexant, et eadm' rae ac
 de amentibz, unde dicit Caspiang Collaoe 7
 c. 30. Eis q. ab imundis spiritibz vexant, quos
 sacra a' oris senioribz nqm' memin' indicta,
 i. S. D. et reddit Caspiang rase pegeris: ma-
 gis namq. ac magis inimicq. insultabil' obse-
 u' eu' a' celesti medicina viderit segregatu'
 stopp' dirig' attentabil', q. tu' eu' a' prali'
 remedio longiq. suferit abdicatu' ita ille.

etia' imo
 languis p
 infirmis
 curabilis
 si ob se
 ab hinc
 quos et
 ex or' by
 teates in
 fuerint et
 defideru'
 anue rae
 tes, siob' tu
 tu' pol' h
 his doli co
 hie' nqm'
 p' cha a
 vint, et
 derote ad
 hali ex
 formiff

Exiipe ibam nisi euegyumeni in mor-
tali, aut exgnicati fitti fuerint, aut
alia irreueria pericula timeant, hec
de dispoee, obligaoe, et neceffitate huius facri-
a. 3. de maã et fra Sacri Eucharistie.

Arlus. III. De materia, atque forma Sacri Eucharistie.

Quatuor huius arti erunt facti. in 1.ª de maã, in 2.
an sit panis et qualis, an uinũ et q^l. in 2. an uino sit
miscenda aqua et quãdo et cur, anq^{ue} aqua admixta con-
uertat, mediate t^{em} an imdte in sanguine Chri. in 3.
an et q^uo neceffite utraq^{ue} spes sit g^{er}anda, et quãdo
deat ee presens? in 4. de fra utriusq^{ue} spec^{ies} q^uo eentia
erunt dicemus. hoc per se, alia f^{er} accidens.

Sect: I.
An et qualis panis, qualeque Vinum
sit materia Eucharistie?

79. Eucharistia fide, g^{er}atũq^{ue}, et f^{er} certum est maã
corpi Chri ee panem, maã sanguini, uero ee uinũ,

hoc h^o Math: 26. Marci 14. Luc. 22. accepit
 panem et gratias agens fregit et dixit
 unde Florent: in dec: ail: Tertius et Eucharistia
 sacrum cuius maa e panis triticeus et vinu
 de vite p^o Conveniam huius asignat S. O.
 hic q: 74. a. i. qia hoc sacrum e institutum
 in vinu g^oiviu, ponit^r am in g^oivis atten-
 dunt panis et vinu: g^o 1° qia usq
 huius sacrum e manducatio, sicut usq^o Optimi
 e ablutio, ita g^oivens erat, ut sicut in
 Optimo assumptu e id q^o ad abluendu g^o-
 nientinu erat sicut aqua, ita etm maa
 huius sacrum assumptu id, q^o g^oiventinu
 manducandu et bibendu e, q^o q^oidem e
 panis, et vinu aqua temperata: g^o 2°
 3° Conveniens fuit panem et vinu assumi
 q^ontu ad effectum resu totius Eulie q^oe g^oiviu
 ex diversis fidelib^o. sicut panis g^oiviu
 ex diversis granis, et vinu fluit ex
 diversis uis. Deniq^o etm g^oivens erat
 assumi duplicem speciem panis sicut et vini,

forma
stipe.

e maa, und
2. an v^ois
ad m^ota co
Chri: in 2.
anda, et p^ois
leui q^o eant
na.

uc Vinum
Pia?

h^om e m^o
v^oo ce v^ois

quod est de ista utriusque, quod est de ista
mysterium paschalis, ubi sanguis à corpore
quod separat, et in hoc sacramen-
toriale paschalis dominice. Supposito
ergo signum fidei dogmate, manna ex qua
quod est corpus et sanguis Domini esse panem et
vinum, quod est, quod est panem, quod est vinum
sunt sufficientes manna. Et dantur enim plures
species panis ut panis ex avena, hordeo,
adare horum, farre triticeo, siligine
triticum domini triticum, Triticeum triticum.
Item ex oriza triticum, milio frumento, pisce
triticum, frumento triticum, dubitatur
ergo an ex his omnibus speciebus sit quod est hoc
sacramentum, et fidei est de vino, quod est de
vite, s. ex malogranatis, pomis, pyris,
et aliis huiusmodi expressum. Et de
hoc ergo hic agendum.

80. Apertio I. Manu sacramenti Eucharistici remota
quod est ad corpus Domini est solum panem, vergetur

Le upialis huiusmodi ad sufficiam et receptam
 huiusmodi ad necessitatem et salutem, Ita
 quis in l. d. ubi q. 44. a. 3. dicente: ad
 upi sacramentum requiri talis materia quia quicquid
 huiusmodi utitur i. l. d. quod quidem panis, fit
 p. h. ex 1.º priori, quod am fit verus panis,
 et f. se upialis huiusmodi ratio est 1.º quia
 p. h. ratio panis integri panis simpliciter
 talis, hic am est panis f. se upalis, seu
 talis quia non est derogatus in defectu
 alterius: q.

2.º Ideo in sacramento optimi sufficientem et
 necessariam materiam est aqua elementaris
 in oes, quia Dominus simpliciter dixit, nisi quis
 renatus fuerit ex aqua et unde intelligi
 oportet aqua simpliciter talis et f. se
 upialis, quae solum est elementaris: q.

etiam quia Evangelistae simpliciter dicunt
 Christus panem accipere, et ex illo corpus
 suum generare integri oportet panem
 verum simpliciter talis et f. se upalis.

3. Hoc sacrum est institutum in ali-
mento aia sumptu sale et n' h'm
in alimtu defectuoso, seu perroga-
tu ex defectu melioris alimenti
et ideo in pane quid institutum, in
igij alimtu proale apimily cogit;
quod sicut hoc sacrum est ali-
mento sumptu et n' h'm ex defectu,
ita etm q'ficia ex pane q' est sumptu
panis et q' se spualis n' am ex pane
q' h'm est spualis ex defectu melioris
q'f. Hinc igij

81. Insey 1.º maam huius sacromi necessariam
necessitate n' h'm procepti p' etm sacromi
ex solo pane triticeo id est q'fictu
ex frumento ex granis tritici generato
h' in Florent: ubi dicit: 3.º et Eschrie
sacrom uig maa est panis triticeus
Et ex S. A. loc. cit: ubi ait: p'ria maa

huius farinae et panis triticeus. Eo et
 ex dictis quia solus ille panis et necessaria
 maas huius farinae, et solus et panis simplex
 et se usualis, atque huius panis et solus
 triticeus, quia ut ait eodem loco: S. P.
 Alii panes videntur esse introducti in huius
 farinae defectu, nemo enim nisi forte ex
~~maas~~ mera altera volente altero pane
 pane uteretur, nisi si triticeum deat, quod hic
 solus panis et necessaria maas Evchoia.
 M. probata et in apert. m. ptt auctoritate
 S. P. et experia: q. p. Dicitur autem
 id et effectus ex frumento ex granis tri-
 tici generatos ad hoc ut includerem
 sub tritico filiginem, eleganter de
 hoc S. P. ibidem ad 2. ait: dicendum quod
 generans generat sibi simile in se,
 fit in aliquando aliqua dissimilitudo ge-
 nerantis ad genitum quoniam ad auidiam
 et ptt maas, et ptt debilitatem virtus
 generativa, et N. ideo si aliqua frumenta

huius in ali.
 et al. huius
 a puriora
 alimentum
 huius in
 huius coctus
 et al.
 defectus
 huius simplex
 ex pane
 huius meliori
 necessarian
 huius farinae
 et effectus
 huius generat
 et Evchoia
 huius
 huius maas

ga. ex semine tritici generari pot
sicut ex grano seminato in malis
terris generat filigo, et ex tali
frumento panis efficitur, et ex maca
sarroni, quod in alio sicut, hoc locum
neque in hordeo, neque in pelta, ne
in farre, quod iam via grana tritice
et filig, filitudo autem figura in
talibus magis sicut, significare potest
quam identitatem speciei, sicut in fili-
tudine figura manifestat, quod canis
et lupus sunt propinqua speciei autem
eiusdem, unde ex talibus frumentis
quod nullo modo potest ex semine tritici
generari, ut patet quod panis quod filitudo
maca Eschricae ita L. D. ex quo

82. Infer L. neque ex hordeo neque ex adore,
farre, pelta, avena, frumento turcis,
oriza, milio, pisi, castaneis, et si quid est

alid huiusmodi sufficiente pane ad hoc
 factum fieri potest, ratio est, quia hoc
 oia et alia filia s. diversa speciei
 in tritico, et nullo modo potest ex semine
 tritici generari, ex quo solo tritico tu
 fit simplex panis qui est se usualis.
 Nota ta, quod si huiusmodi frumenti grana
 cum granis tritici ita misceantur, ut
 triticum nobiliter preceat, adhuc va-
 lida sit materia huiusmodi panis ex
 tali frumento mixto decoctis, modica
 admixtio aut ibidem S. O. ad 3. n. solvitur
 species, quia quod est modicum quando a plurimo
 absorbetur, et ideo si modica admixtio
 alterius frumenti fiat ad multo maiorem
 partem tritici, et exinde conficiatur panis
 qui est materia huiusmodi: si vero sit
 magna admixtio, puta ex aequo, l. q. p.
 talis admixtio speciem mutat, unde panis
 ex illo non erit alia materia huiusmodi. i. S. O.

Nota 2. qd aliqui recentiores putent
etiam ex adone, farre, et pelta valida
gigni maas, et illud nomen tritici in Flo-
rentino dicitur sumi latius pro ovivis no-
biliori frumento. sed hoc negat. D.
relatus, item Scotus in 4.º dist: 11. q. 6.
D. Bonas: in 4.º d. 11. q. 4. sub litt: K. Ami-
cy disp. 16. sect. 1. Joannes Capistrus hic
c. 3. Angelus ubi Eschria 1. d. 2. et
quidam oes antiqui, ut recte dicat
Angelus sentiam Scoti esse quare thegum,
cum igitur de valore farri n. sit l. v. l. v.
procedendum, si vba Concilii et Strom-
prie sint respicienda, et propter ois
thegie Thoas: Bonas: et Scotus negativa
expresse teneant, n. videtur sine mor-
tali in alio qm in tritico p.oe gferari
p. h. periculum nullibus farri, maxime
in soli tritico D. g. se gparabit.
Joan: 12. dicens: nisi granus frumenti

cadens in terrā mortuum fuerit. ita
ex D. Bonas: colligi loc: ut. qd ubiq
paschal; n pumeba, nisi de frumto
id e' tritico.

Infer; 3: neq; sufficere qmcp; maspa ex tritico 83.
elaborata, s; dre ee ex aqua naali et farina
qfeta et igne tosta, hoc em exigit ras
centlis panis veri et p se upalis, hinc S. D.
ait a. 7. ad 3. vera admixtio aquae ad farinā
e' de necessitate huius facti utpote qfiteus,
fostaa panis, unde si farina admisceat aqua
rosacea l. q; q; alij liquor qm vera aqua,
n potest ex hoc qfici factum qia n e' verq; panis,
ita S. D. Excludij go a' mas huius facti
n solum maspa cruda aut cu' alio liqore
sine aqua naali qfeta, s; etm amyllum
qd e' placenta genus ex tritico l. filigine
ita tota ut sine quera mola molafereb ad
instar lactis qfeta, et a sole tosta nigne
deocta, qia eigmi amylo n st panis p se
upalis et grus, ta de hoc amylo p' trans
mitti qd sit mas dubia p' p' filidnem
ad panē upalem.

84. Ceterum n̄ inre de valore huius sacrami
an talis ille sit azymus an fermentatus
in sub mortali tenet, latius in azymis
et Graecis in fermentato operari quia
grafaricas recederet à gravi rite suo
Eulie à vera Eulia tolerato.
Exijit tñ nisi latius q̄ loca graeca et
Graecis q̄ Latina proficiscar, ubi prius Eulia
deficiente licite erit operari Latino in
fermentato et visum, si tñ sine scandalo
nil fieri, tñ neuter id facere tenet, sed
scandalo, ut quis tenet. Eugenius 4. q̄ti-
bus 17. §. 4. in Con. Florent: sic ait: Item
in azymo, seu fermentato pane triticeo corpus
Christi veraciter effici: sacerdosque in altari
ipsum Domini corpus efficiere dicit, unumquemque
sicut iuxta suam Euliam quædam, dfiniung.
ita ille. Ex quibus probata est confirmata.

85. Apertio 2. Maa remota sacrami Eucharistia
quodam aut spes sanguinis Domini e' o' et quilibet
vinum solum de vite, n̄ aut artificiale. ita o' s.
S. D. huius q. 83. a. 5. in argum. s. q̄tra ait: sicut

Dng se paravit grano frumti; ita etm
 paravit se vti. Joan. 19. ego se vti vera: s
 soly panis de frumto e' maa Eubria ut dictu
 et go solu vnu de vta e' p'ria maa huig
 sacrm. et subdit in Q. de solo vino
 vti s' p'fici hoc sacrm. p. S. Bonav. in 4.
 loc. cit. ait: dicendu, qd maa p'ria huic sa-
 crmto de naa p'ia e' panis de frumto
 et vinum de vite. Scotz loc. cit. 9. ad
 2. quest. inquit: dico, qd vinu artificiale sive
 qd'q' aliud vinu qd n' e' vinu vti ut pote vine
 ponoru, et huigmi n' e' vinu nisi sm qd et
 equivoce, unde nullu tale e' qstu in p'ferasi
 in sanguine. ita Scotz. Et cu' his sentit
 tota Ecclia qe in florent dicit: sacrm
 Eubria maa e' panis fruticeg et vinum
 de vite. Eo am p'ry 1. ex institute
 Chri q' in vino vti hoc sacrm instituit
 unde Lucae 22. dixit: amodo n' bibam
 de hoc genimine vti. 2. qia sicut dictu
 e' ad maa sacrmu' apumy id, qd p'rie et
 q'ntu h' talem p'eam, p'rie am vnu di
 qd de vite p'ry, alii am liquores vnu

dicunt, fm qam e silt dnet ad vnu vrb.
3° qia vnu vrbis magis qretit ad effectu
huic sacrm q e spualis letitia,
qia scriptu e: vnu latificat cor hois
defumpto. Et ha 3. rades ex S. D. a. 5.

Hinc go

86. Infer: n^o p^oe valide gseurari in vino adusto,
in aceto, aggrega, in vino malotu
granatotu, bene tñ in musto, in vino ac-
cescenti, eozq^{ue} fove albo fove rubro. Ita quis
cu^m S. D. loc: cil. ad 2. dicente: vinum
fil acetu p^o corruptioe, unde n^o fil reditq^{ue}
de aceto in vinu ut dij 8vo m^ophium,
et ideo sicut de pane soluto corrupto
n^o p^ot g^ofici hoc sacrm, ita nec de aceto
p^ot g^ofici: p^ot tñ g^ofici de vino accescenti
sicut de pane q^{ue} e in via ad corruptioe
licet p^oruet sic g^oficiens. i. S. D. Et ad 3.
cil: aggrega e in via generavis, et
ideo vdu h^o p^orum vini, et p^oto hoc de
ea n^o p^ot g^ofici hoc sacrm: mustu am iam
h^o p^orum vini, et ideo de musto p^ot g^ofici

gfiu hoc sacrum. Ita. S. D. et bene nota qd addit.
 n' tu dat oil, uoa integra huic sacrum mis-
 eri qia ibi ia est aliquid proles uinu
 prohibet, etm ne mustu statim expresse
 de uoa in calice oferey, qia e' inde-
 cens p' impuritem musti, et tu in necessitate
 fieri, di' em a Julio papa: si necesse fuerit
 botry in calice premay, i. S. D. ex qibz
 colliges qia uoa integra etfi matura
 n' st naa sufficiens ad validitatem sacri-
 cu sic beant potij rae uibi qm potij, fil
 tu naa sufficiens liquor ex uois expresy.
 Oiu' illatoru' generalis rae e', qia neqz
 uinu adustu, neqz alig liquor n' ^{uino} ~~de uite~~
 hat p' rae rae uini de uite, n' uinu
 adustu, maloru' granatum qia n' st uinu
 rae ex uite p' factum p' artem, desctioe,
 ita et a uero uino de uite, p' differre
 q'nto oferany. n' aggrega, qia n' de uini
 naa e' g'lecta, n' aetu, qia uini naam
 exuit, et e' uinu ia' substauit corruptu.
 extra uinu stm auersens et mustu, uinu
 etm q'qz p' u' albe p' u' rubru' manet

adhuc simplex vinu de vite, effi n ita
purum, proin sit sufficiens maā huius formi.
87. De vino ggelato an sit sufficiens maā dubitū
fiend et de vino miraculose producto,
ta e quior et verior sentia affirmativa
de utroq, nisi ita excepto, qd si
vinu ita est congelatu, ut qui affirmae
iudicij amplij vinu n manere. Eas
am e, qd vinu ggelatu adhuc sit specie
Ninu ggelato aliter potabile, sicut ipse
ggelas ita auidenstis: vinu am mira-
culose productu effi de vite n sit et ita
eigdm virtis et glitis ut vino de vite
dnā poā defectu vitis supplete, insuper
Consilia et Pres loquun, de maā ordi-
nariā qd sit vinu de vite, qd n negat
extraordinariē agente DEO et vete Dei
alia etm maā servare pro. Neq
qtra id qd dixim de vino ggelato obici.
pt, qd in aqua ggelata n e solidū et itaq
qo nec formū calicis in vino ggelato,
na disparitas e, qd et itaq sit formū ggelato

in usu et artli abluse, qd f aqua ggelata
 hui n' p't: Evchria am n' s' facom in usu
 g'f'fens, p' p'manens de cuius f'f'f'aa n' s'
 actlis, p' p'ualis seu artitudinalis p'm'p'io
 gam artitudine retinet etm ggelatu
 v'v'u, licet n' ita p'ram'e ut Equifarta:
 unde fm g're g'tra Alanum p' p'ees v'v'u
 post g'f'f'at'e g'gelen, adhuc sub ip'is ma-
 net Dni langis, qd etm Julia p'raais
 g'mendat, qd p'ees g'f'f'at'as g'g'elatas n'
 f'f'atim f'p'ponit, p' liquefactas p'mit ut
 langine Dni, qd ip'f'et monet m'p'ale Rom:
 in defectibz m'p'a d. 10. n. ii. f'ic'it qd p'ig'ingal
 v'v'u g'f'f'at'e g'g'elari, deat liquefieri et
 fumi:

In v'v'no am g'g'elato g'f'f'erare al'iqi cum 88.
 Tamborino putant h'm veniale, alii cum
 Mezger dicunt mortale: certo n' videz
 levis irreseria, si d'u' g'mode liquefieri p't
 tu g'g'elatu g'f'f'era'z m'xime cu' n' defint d'd.
 q' v'v'no putent v'v'u g'g'elatu n' ee ma'am
 fufficiente, unde facom'u' tale exponere
 nullit'is p'eviculo, qd videz mortale, hoc tu
 int'ago de v'v'no g'g'elato qua g'g'elato, p' em

liquefactu est, aut leviter solum glacie
super se, ita ut adhuc liquidus est nec gra-
vis mutas accidentium appareret, sine oi-
perito spectari vult postquam secul oblatu
e, imo quibus putantur. P. p. oblatu
ia factam illud vinu liquefactu spectari
qm aliud offerri et offerri, qd si in nota-
bilis alteras vini et gelatae adhibet,
ante spectare, et oblatu spongi in
alio vase in saccharum mittendum, et
aliud offerri, s. de hoc plura in disp. 2.
ubi de defectibus agitur. Nota etiam qd
quidem decantia et sibi formi excellentia fi-
cut exigunt optimu panem, ita etiam enji-
reret purissimu et optimu vinu, nec
oino exuefandi sunt qd puro vino pro
suo gustu in mensis carnalibus utitur,
in mensa aut Angelu in sanguine Re-
demptoris sui vinu offerunt nefas est
facibus defedatu, qd sacerdotes quodq,
vel nausea fumere debet in quibus vera
vini spes adeo, validu efficiu formu:

unde Innocen: a S. Bonav. citaty ait. est
diligenti studio vinu optimu Et querendu
ritu in vino n maculat munditia sacros.
S. r. an vino sit aqua miscenda et cur? anq?
aqua admixta quibz im dte an mte htm in sang dñi.

Seccio II.

**An vino sit aqua miscenda et cur?
anq admixta convertatur mediate
tantum, an imedte in S. Sanguinem
Domini?**

In errore Armenu unq erat qd diceret in missa
sacrificio n dre aquam miseri vino qm proin, 89.
ut Eugenij 4. in unice eorundm Armenu in
Rom. Eulia in Floren: tolleret, in decreto sic
dfiniuit: Tertiu et Evhoie sacrosu uig maa
et panis Triticeus et vinu de vite, cui ante
operave aqua modicissima admiseri dñi. ille.
Et raeem huius triplicem reddit: 1. a, qia iusta
testimonia S. Pauli et Drum crediq. ipse Dñu
in vino aqua p mixto hoc instituisse sacrosu.
2. a, qia hoc genit Dñice passiois repre-
sentati, in qe passioe utrumq. id e sanguis
et aqua ex latere Chri profusisse Regij.

3. ^{ia} e, q^{ia} q^{erit} ad offe^{ndu} hui^{us} sac^{ram}
effe^{cti}, q^{is} est unio populi Ch^{risti} ad Ch^{ristu}
aqua em populu^m effe^{ct}, unde et Julij^{us} p^{er} 2.
post B. Sylvestru^m ait, Calice D^{omi}nⁱ iuxta
Canonu^m p^{ro}ceptu^m vino et aqua^m p^{ro}mixta^m
de^{bet} offerri, q^{ia} videm^{us} in aqua populu^m
intelligi, in vino vero offendi sanguine^m Ch^{risti},
q^{uo} ut in calice vino et aqua^m mixta^m,
Ch^{risto} populu^m aduna^m, et fidelium^{us} q^{ui} ex ei^{us}
in q^uo credit copula^m. Plura vide in Flo-
rentino l^{ib}: 11. Hanc^{is} et^{iam} Frid^{ericus}: sep: 22.
p. 7. exp^{re}ssit, dicens, monet de^{us} S. Synodus.
p^{ro}ceptu^m ee ab Eccl^{esi}a sacerdotib^{us}, ut aquam
vino in calice offerendo miscerent, tu^m q^{uod} Ch^{ristu}
D^{omi}n^us ita fecisse credat, tu^m et^{iam} q^{ia} est latere
ei^{us} aqua^m sicut in sanguine exierit, q^{uod} sac^{ram}
hac mixtione recolij, et in aqua in Apocal:
populi dicant, iⁿ ist^{is} populi fidelis et c^{on}grite
Ch^{risto} unio representat. ita Frid.

90. Ex quo duo inferunt, i. sub gravi ee p^{ro}nom^{ina}
vino aquam in missa, ita ut omittas ult^{ra}
et advertente et^{iam} secluso o^{mn}i q^uem^{us} et san-
dalo tu^m mortale peccet, omittere em grave

ceremonia precepta in sacrificio missa
 sunt et in qualibet officio sacrum
 seu oes et mortale, atq; huic mi grauma
 ceremonia et admixtio aqua qd admixtio
 grave sacrum represento: qd. Dicitur go
 et qntumq; ante offerre advertat se vino
 aqua n' misuisse adhuc tenet sub mortali
 miscere, n' am offerre in facta ubi re-
 cogitur hoc n' amplig urget.

Aqua am illa de ee naturalis, modicissima,
 et de in ipso sacrificio seu altari ab ipso
 sacerdote l. ministrante, si sit Diaconus,
 misceri. Quod quidem aqua deat ee naturalis
 pulchre offendit Innoc: 3. c. glo in quadam.
 8. de celebr: miss. et propterea innitit
 ei, qd ut probat Innocen: ibidem en latere
 Chri vera aqua et elementis effluit, et n'
 h'm phlegma: cu go ad representandu hoc
 mysterii fealt admixtio aqua statuta sit
 aqua naturalis ee de, qe admisce.

Quod am modicissima aqua aspendenda sit
 pat ex Florent. cit. neq; ta in hoc supposito

huic sacro
 doni ad huc
 et July for
 iug mtra
 qua pmit
 a regulat
 agine hor
 missa
 gora ei
 vide in Ho.
 Frid: pp: 22
 S. Synodus
 bo, ut quom
 tal qd huc
 ia i later
 nil, qd sacro
 qua in qu
 ad equite
 ee quom
 mittens vlt
 pte et sac
 re em gravi

procedenda est, dicunt quidem aliqui hanc
guttate affundenda esse ut vinum abies l.
decies procellat in guttate, s. recte b.
Gregorius Wittenbergensis docet sufficere etiam
una hanc vera sibilentem aqua guttata:
certe quodlibet arbitror ultra tres l. 4.
aqua guttata non infundi debeat, nisi forte
vinum abundantius est profusum, tu quia suf-
ficiat una guttata, tu quia per plures guttatas
vinum facile corrumpi potest maxime si
debile sit, tu etiam quia ut infra dicam,
ut aqua guttata in sanguine de prius in
vinum vertitur, adeoque modicissime apponitur
vertitur potest.

Quid denique deat in altari primum et ut prius
a ratione per misceri, et imprimis ex Eulia
proari a qua non est facile recedendum pra-
terea 2.º quod hoc affusio, sacrificia, et multae
ceremoniae sacrae ad sacrificium pertinentis,
ceremoniae an debet adhiberi in actibus
cuius sit ceremoniae: insuper sassa et
affusioem aquae junctio populi vel alio
quod junctio sit in altari. Aequid, quod
sacerdos de venite mictionis debetare potest,

n. hinc rase cogitabily homi feping ad aliena
 l. in ipso etm sacrificio distrachis.

Alteru qd infery e: qd hoc qmatio vidm ab
 Ipso Dno fit facta ta n pcepta, adeoque 9i.
 hoc pceptu fit Eulsticu n donum qd pceptu
 n de necessitate facim p ttm pcepti.

1^a pars qd a Dno fit facta ptt ex supra
 cit: Consilio. qd am a Dno n fit pcepta
 p ab Eulia ex eodem loc: Tridentini colligi
 ubi dicit, monet S. Synodq pceptu ee ab
 Eulia sacerdotibz ut aqua vino in calice
 miscerent p ubi vides Triden: tm agnosere
 pceptu Eulia nec obstat qd ipse Chorus
 hoc fecerit, multa em Choy fecit que con-
 filia st n pcepta, sicut etm ptt de pane,
 licet em Dny in apymo hoc sacm insti-
 tuerit, ta n pceptu p qfilium dedit ut
 ptt in apymo sacerdotes eig pperarent,
 inde e qd ta Graeci, qm Latini valide p-
 erent. Ex qo pceptu e, aqua n ee de necessitate
 facim p pcepti vino miscenda, qd etm ex
 Floren. et qm Eulia praxi ptt ^{qua} post pperat
 n fmittit denu aqua vino misceri et de novo
 pperari, qd ta fieri dret si de necessitate facim eet.

Convenienter S. D. hic q. 74. a. 7. ait quoniam
et, quod apositis aqua n. sit de necessitate sacrami.
Eas autem istas et, quia apositis aqua ad vinum
refertur ad participare huius sacramenti a fi-
delibus quatenus ad hoc, quod si aqua mixta vino
Sycy, populi, minty adunaty Choro, ad quod etiam
refertur quod ex latere Domini aqua profluxerit,
participas autem et ipsi huius sacramenti n. et de ne-
cessitate sacramenti, si etiam aliquid quod quod sacramenti.
Notandum hic etiam est, quod si se cogendo non
sunt licite generare missam inchoata sine
certa spe aqua habendi, quia aqua affu-
sio graviter precepta est, tamen ubi deus
precepto celebrandum est aut sacrifici-
um integrandum, nec aqua huius potest, sine
pecto generabilis sine aqua prevalente deo
precepto precepto Ecclesie et hoc, via tamen
gignit quod aqua huius n. sit: huius ergo quod stat,
an quod, et ut aqua vino miscenda sit in missa.

92. Videndum nunc est quando aqua in sanguine Domini
vertatur, an imdte, id est, ut sicut ex vino
quod vino transsubstantatur, sanguis Domini similiter

sanguis Domini transubstantiatur ex aqua qua oritur
 de solis melle, id est, ut aqua per calorem
 vini in vinum transmutetur, antequam operetur,
 adeoque aqua manens aqua deum calidam
 operatur, non operetur, in qua difficile dicitur
 et sentia una S. Thome, Scoti et plurium
 recentiorum dicentium aquam hanc melle converti
 in sanguinem, si nimirum prius gressa fuerit
 in vinum, altera recentiorum et non paucorum
 ut Hugo et Laym: aqua imde in sanguinem
 Domini converti, non videtur si vino mixta non sit
 et se sola, si tunc si vino mixta fuerit
 et sic universale vinum constituerit, et hoc videtur
 aliqui ut Cardinale Alano certa fide
 tenendum, et gloriam heresim ut Baronio di-
 cere auctori, si censura plane ingulsa mi-
 nus, realis, in nullibi decisum sit hactenus
 hoc difficultas, et Viri sanctitate prestantissimi
 gloriam etiam tenent, quos horum arguere
 honorarium est, non obstante quo hac censura irrita sit
 assertio. Aqua neque se sola, neque cum vino in calice
 infusa imde converti in sanguinem Domini, si hanc
 melle, si nimirum in vinum prius gressa fuerit.

Ita S. D. hic a. 8. in O dicens: Et ideo sicut
Innocentius dicit in quodam decretali aliorum
quod inio probat e, quod dicunt aqua converti
in vinum et vinum in sanguinem, hoc tam-
fieri non potest, nisi adeo modicum apponere
de aqua quod convertere in vinum, et ideo
hoc tubus est parum de aqua apponere et
propterea si vinum sit debile i. S. D.
Nec obstat quod ibidem S. D. dicat quod inio hanc
quod aqua adiuncta vino se manet vino in san-
guinem converso, stare non potest loquor enim et recit
S. D. in causa sententia quae dicit simpliciter aqua ma-
nere et non converti in sanguinem nec modo nec
immo per, nec satisfact Layman hic c. 2. arg.
dicens: Sancti Thomam non affirmasse post op-
erationem cessare interdum aqua permanere
non dicitur esse S. D. hoc in primis non affir-
mavit, affirmavit in aquam in calice posita
converti in vinum et sic deinde operari et
quidem hoc dicit ex mente Pontificis Inno-
centij, quod lib. 4. de mysterio missae c. 15. sic
ait: aqua transit in sanguinem non est sicut

raos, qd aqua f admittioe tranfit in
 vinu et vinu f gferaoe in fanginem
 qis em ambigat aqua in vinu tranfire
 cu multo vino modicu aqua in fundi
 i. ille. ex qis Att, gferat ad dicta. Dns
 inferri dre: qofsi aqua in vinu n gvertij
 n gferat, p q gferat Scotz in 4. dif. 11.
 q. 6. §. ad 2. q. dicens. hinc am f vino
 aponea aqua n e fuplt necefnu de ne-
 ceffite facomi, qia et qado apofita e N.
 n gvertij in fangine nifi p q f gferat in
 vinu, et ita modica e aponeanda. ita
 Scotz. Confonat etm J. Bonav. in 4. dif. 11.
 q. 3. fub Litt. I. n. 54. dicens: aqua go n e
 de neceffite, p annexu e ma fuit vino, qia ad-
 iungij vino, et in ipfe gvertij, et N. pofmdu in
 fanginem. Ita Bonav. His auedit auctoritas
 cathechifmi Rom. in Trac. de Euchria c. 14. ubi fic
 At: Id a facerdotibz aiat vertendu e, qmadm
 in fandis myfteris aqua vino adhiberi oportet
 fic etm modica infundenda ee, na eultum
 fcriptore iudicio aqua illa in vinu gvertij. ita ibi.
 Plura huiusmodi testimonia adducere pofsem, p ad

ostendendum quod censura Baronii absolute sit
ingulsa si tu dicere voluit cum sententiam
hæresim esse, quæ dicat aqua non ininde con-
verti in sanguinem, dicta sufficienter, arbitror
tu potius Baronium eam sententiam censurasse quæ
dicit neque inde neque ininde aqua converti
in sanguinem, quam sententiam primum in his
D. Thoma, Bonav. et Scoti potius ubi adducimus,
quam ipse Bonifacius Januæ: sua esse dicit
loc. cit.

94. Prof. Albert. à Eaco: Illud solum quod ininde
in sanguinem Domini, quod solum ex scriptura, Concilio
et patribus sacri Calicis sufficienter manet esse
dignosum, atque huiusmodi est solum vinum et aqua.
quod patet via in priori Sect. Hec obstat,
quod Concilio Florentino dicat: Manet Eschria esse pa-
nem triticeum et vinum de vite cui admix-
ceri debet aqua. Nam imprimis contra est
quod aqua ex eodem Concilio non admixta ut prius
manet sed hinc contra alio sacro, sicut quia cum
sanguine aqua effluit ex latere Domini,
item quia mixta sanguini et vino sufficit

unio Christiani populi in Christo etiam extra
 id quod aqua in sanguine convertitur.
 Contra est 2° quod Concilium dicit: modicissimam
 aquam deo affundi. Cur autem modicissimam?
 nisi quia ipsum Concilium alias periculum imminere
 indicavit ne propter debilitatem vini aut affu-
 sione nimiae aquae vino necessaria materia
 deficeret vinum: eo ipso ergo quod modicissimam
 precepit affundi equam, inquit aqua mixta
 vino non esse ex se sufficiente operationis materiae
 sed deo converti prius in vinum et demum in
 sanguinem, et ideo ut in tam brevi tempore converti-
 ritur modicissimam solum aquam affundendam decessit.
 Solent adversari contra respondere: aqua se sola
 non esse materiae sufficientem, bene tamen aqua mixtam
 vino. Sed contra est, aqua vino mixta ma-
 nens aqua nec in vinum conversa non mingit aqua
 substantia, quoniam aqua a vino separata, igitur
 si aqua mixta est sufficientis materiae etiam erit
 aqua separata, et recipiam si hoc non, nec illa,
 cui utraque sit eisdem substantiae et qualitatis.
 Contra est 2° si verum esset quod aqua mixta
 vino esset materiae sufficientis et non esset sufficientis

absolute sit
 am sentiam
 n' in omni con-
 dit, arbitrio
 experise se quae
 qua converti
 in suis illis
 ad duciam
 a se dixit
 im quod in
 lictura hinc
 maee
 vinum dicit
 h. Heri dicit
 lictura
 cui ad
 is contra est
 magis ut
 et quae con-
 bere dicit
 no lictura

agua separata, Eo sufficiens ut aspi-
nari ipsa utriusq; mixtio, atq; esse
qo in aequali guttibus l. vino maiori
adhuc, aqua affunderet vino, adhuc
staret haec mixtio, qo adhuc est
haec mea sufficiens: qd nemo quidet.
3.º contra est, qd sequeret in ipsa advesul
sentia sub solis speciebus aqua, poe latere
et operari sanguis Dni sicut sub speciebus
vini: aiunt em qd artem aqua mixta vino
poe separari a vino: eo qo esse qo separare
post operatoe nunq; sub speciebus aqua
continere, sanguis Dni in qm solta
aqua versa fuerat! haec am est qda
Frid: qd Sep. 13. Can. 2. docet, solas spes
panis et vini post operatoe remanere et
sub eis corp; et sanguine Chri. Vim
huius argumti pendisse videt Laym. loc: cit:
dicens. his adde neq; post operatoe sub
specie aqua qd se ac seorsim Chri; remanere,
si au idat spes vini consumi l. separatas
q manere qia sicut aqua n'ois mixta vino

adeoq; accessorie e' ma' q' servatis, ita
 et hec aqua n' retinet q' servat' nisi
 in hec vini q' servata giuncta, ita ille.
 si si veru' fateor dixit eodem Laym: s'
 n' q' formiter, q' tra em e', q' sicut tu ipse
 Laym: tu gais oiu' admittit tandem corq;
 et sangis Dni manet sub hec q' servatis
 q' die naaltr' substaa manipell' sub illis,
 atq; ponit in vro cap' substaa aqua tunc
 adhuc manipe sub illis hec q' servata
 n' fuisent, et go ex supposito q' q' servata
 sint sub ipis manere sangis Dni si ve dein
 separata: sint si ve giuncta cu' vino, in super
 an tunc iteru' antiqa substaa redeat sub hec,
 et hoc n', q' q' versa e' in sanginem, l. hec
 habet sine substaa, et hoc iterum n', q'ia tunc
 st naales deficiente sangine Dni, adeoq;
 substaa requirunt, l. deniq; nova creabz substaa
 aqua sub illis, et hoc sine fundamto aserij,
 n' go efugit Laym: vim arguti, s' manet
 in ipis sentia q' tra ipse, q' sub hec aqua
 pit latere et q' servari sangis Dni.
 Q' hinc hic rases n' necessarias arbitror, hoc q' b.
 solo entymate bene intellecto: aqua se sola

n' e' sufficiens. ma, go nec mixta vino,
fi tu ut mixta e' n' absorbea, a vino, p
maneat soltaalto aqua q'ia hoc aqua
mixta e' eadm soltaalto aqua ut aqua
n' mixta, neq; mixtis ipa tribuit suffi-
ciam, alias q'ost de aqua vino miseret
sive in minori sive in aqli, sive et in
maiori quantite, tu adhuc sufficiens, ma
foret, du tu q'ost evenire et p'p
aqua afusu ipa vinu' consumere
et experia et autorite certa p' di-
cente L. Ore cil. a. 8. si ita fieret appo
aqua q' solvere spes vini, n' p'et p'p'ia-
rum p' manet go verior et probior alia
opinio q' ut dicit Joan. Chrysoft: Anq'itig
p'blia Christiana p'te 5. trac: 3. de Eschria
c. 3. q'nto e' S. Drum, q' aqua q'ertay in
sanguine n' imde p' molte, na aqua prius
q'ertay in vinu', ideo modica potit ut absor-
beay a virte vini, dein q'ersa in vinum
p'it ut vino q'ertay in sanguine.

99. Ubi tu adverte q' si aqua du calida q'era,
n' du fuerit in vinu' q'ersa, et si tunc f

feres vini remanentes post offerre n' ming
 abbas qm antea, p' q' d' in vino, n' in
 in sanguinem Dni, q' feres vini n' h'at vin
 offerendi q' d' venit t'm vobis f'ca, h'at t'm
 vin offerendi, adeoq' vinu efficiendi.
 Nota etm q' guttula extra calicem adhe-
 rentes n' sint offerre nisi sacerdos ex-
 prepe, n' t'm sine privilegio eas offerre
 intendat; imo plerumq' etm tenent D'ces
 neq' offerri guttulas intra calicem sepa-
 ratim cupre adherentes nisi exprepi in-
 tendat sacerdos offerre ac offerre q' d'
 intra calicem sive separatim sive junctim
 cu' p'te maiori mae, unde guttulae et alias
 guttas a maiori q'tinus segregatas et hinc
 et inde cupre adherentes solite abstergere
 et semu s'm Ecclie int'icem offerre: n' t'm
 arbitror mortalit' peccaturu sacerdotem q' d'
 nec gravit' venialit' q' d' intendit ac offerre
 sive q'tinu s' sive n', dumdo intra et n' foras
 calicem t'm h'eat, guttulas em externas of-
 ferre privilegium e', q' d' n' q'tinus in d'co vase
 variq' imminent pericula irreverie, p' eas
 am prioris dari p't, q' d' illa guttula intra calicem

gesta etiam discontinua et in unum
mors et in maiori pte iudicantia in
uno vase dco gineay, sicut hostia minor
valide et sine peccato operantur, in hostia
sacerdotis, et si hostia sacerdotis pte dis-
continua sit, nilominus id velle facile
faciendum.

98. Quia solet contra Apertione 1. autoritas
Prum dicentia: aqua mixtam vino offerri
benedicti operari, et operae mutari in
Sanguinem progo inferunt: aqua mixta et
mua operabilis.

2. Nisi aqua imde per gverbi in sanguine
sequere sopis fra calicis falsificari, so-
pig em au didil du pte debilitate vini,
tu pte exiguitatem semper aqua gomis
modicissime affusam in needu in vinum
ee gverfam du sera vba proferunt, ubi
ta diz hic e calix sanguinis mei, qd proin
falsu est si aqua n' imde gverberet qd.

3. sequere turpissimum idololatrie peccatu

du adorarem vasa aqua claudu culte
latria, illiq; ad a populo adorandu ele-
varem.

4.º Jpsi phli dubitant an aqua in vinu qvati
pit a vino.

5.º sequere, qd qd in die natalis Dni forte
oblity est afunderi aqua, ilamp; imdte
ante qferaoe sacro calici infunderet
statim qferaret et postea sumeret
n amplig est ieiunij nec alias missas
celebrare pot, qd e absurdum.

R. ad 1. et e generalis regula ad solvendas qq.
auctorites sum, qd qferas et mutas in
sanguinem pit qd est integri scilicet l. imdte
l. imdte. dico go d. Pres recte dicere
aqua qferari et mutari in sanguinem
at hoc n e intelligendu imdte s; imdte, si scilicet
1.º in vinu qvata fuerit, ut explicant
D. Thoas, Bonav. et Scotz.

Ad 2.º dico: qd fra qferaois cadit solu sup id
qd e qferabile in calice. si go alig humor
aut corp; fuerit pil in calice cu vino,

Idem cadit sub fra. generatio, et ideo
nec ipsa falsificat.

Ad 3. dico fidelis, n. adorare nisi qd e
adorabile in calice, et ideo si aliqd
in calice fuerit qd n. e. adorabile,
idololatria n. committit, qia ad illud
adoras n. extendit.

Ad 4. dico p. h. oblationes, Arlem l. i. c. 5.
de generave. S. Thos. Bonas: Scotus et alios
apere aqua calore vini in vinu. g. v. b.
poe, unde n. e. respicienda ad aliquos id
gantes, qia si etn. n. g. v. b. in vinu, qd
tu n. g. v. b. tu adhuc p. h. varia forma qd
s. g. v. b. recte aqua infundere.

Ad 5. n. seq. qd talis tunc alias missas celebrat
n. potest: nam ieiunium huius formi p. h. supra
dicta n. violat, nisi aliqd p. h. modum
cibi et potus f. se, aqua am. S. Sangui ad
mixta n. p. h. modum potus divers. a san-
gine p. h. modum unig. in sanguine, sanguis om-
gidem f. se, aqua am. f. accidens, et ideo n. vio-
lat ieiunium: dico etn. qd ipsa Eulia con-
ferat n. violari ieiunium f. admixta sanguini,

quia etiam siens n[on] sit in vino aqua g[er]enti
ante g[er]erac[i]o[n]e[m], t[ame]n t[er]m[in]a celebrare in eo die
quedi[us] sit licet: An et q[ua]ndo utraq[ue] spes sit g[er]eranda
et q[ua]ndo man[us] deat ce[re] pr[ae]s[en]s?

sectio III.

An et quomodo utraq[ue] species sit
consecranda, et q[ua]ndo man[us] debeat esse
pr[ae]s[en]s.

Pr. in 4. d. ii. q. 2. a. i. q. i. ad 4. recte ait:
dicendum q[uo]d q[ua]ntis g[er]erac[i]o panis n[on] dependat 100.
a g[er]erac[i]o[n]e vini q[uo]d quidam p[ro]ferunt, t[ame]n
pot[est] h[ic] de deficiere q[uo]d n[on] licet utrumq[ue],
q[ui]a g[er]ere p[ro]ter morem Eulie in una
s[ol]a spe, q[ua]ntis etiam si in una s[ol]a spe con-
secraret, g[er]erac[i]o est: peccaret am[en] graviter,
nisi post g[er]erac[i]o[n]e[m] corporis ante g[er]erac[i]o[n]e[m]
sanguinis occideret, s[ed] alia[rum] p[ro]ter usua
sua impedire. i. S. P. Qui etiam attendens n[on]
in oib[us] terris triticu[m] et vinu[m] nasci ne quis
ex hoc excusac[i]o[n]e[m] m[ul]tati sacrificii p[ro]-
ferre pot[est] hic q. 74. a. i. ad 2. dicit: li-
cet n[on] in oib[us] terris nascat triticu[m] et vinum,
t[ame]n de facili ad oes terras deferri pot[est] q[ua]ntu[m] sufficit
ad us[um] hui[us] sacra[m]enti, nec pot[est] defectu[m] alteriq[ue]

Unum tamen sine altero observandum, quia
non est effectus sacrificium. i. S. O. Et
hoc quod Eulie doctrina est in Frid:
et Floren: manifestata ex qua provin-
das certa. § 1.° nec de necessitate
sacramenti observantiam utriusque speciei, sed tamen
de necessitate praecipui, ut adeo aq. l. b.
sub speciebus panis veri Christi corporis quineae,
sive speciei vini observantiam, sive non, quod etiam
ex vi verbum sicut patet, sicut enim calicis
ex modo observandi non inferit corpus, sed tota et
directa corporis observantiam. Sed ex sicut verbis panis
inattentia sicut sanguinis, et viuisim, quomodo
uti dicemus quomodo ponat et sanguis sub
speciebus panis et corpus sub speciebus vini.

Alterum est, graviter peccatum est, quod in una
tamen specie observare presumpserit, et si id quod
an observantiam utriusque speciei sit tamen preceptum
hinc et Eulie, an etiam preceptum domini? pro
quo fit

101. Albertus: Non solum preceptum Eulie, sed etiam
domini utraque species observanda est, ita quod. Et deducit

ex prout: autoritate S. Patris regisenti offerat
utriusq; specii p[ro]p[ri]e integritate sacrificii, quo
integritas sine dubio e[st] de iure dno.

Tradidit hoc apertis a Trident: sess: 22. cap. 1.
his v[er]bis: Sacerdotem s[ecundum] ordinem Melchisedech
se in aeternu[m] g[ra]tuitu[m] declarans, corp[us] et
sanguine[m] suu[m] sub speciebus panis et vini Deo
Patri obtulit, ac sub earundem reru[m] symbolis
Aplis, q[ui]os tunc novi Testamti sacerdotes con-
stituebat, ut sumerent, tradidit, et eisdem
eoru[m] in sacerdotio successores ut offerrent
D[omi]n[u]s praecepit q[uo]d haec v[er]ba: hoc facite in
meam memoriam; ubi s[ecundum] catholica Eccl[esi]a
intelligit et docuit. ita Trid: ex q[uo] p[ro]t[er]
D[omi]n[u]s praecepit, ut sicut ipse obtulit panem
et vinu[m] in corp[us] et sanguine[m] suu[m], ita et
Apli, et eoru[m] in sacerdotio successores of-
ferrent, q[uo]d eadem notata p[ro]p[ri]e r[ati]o de
integritate sacrificii claris ostendit, na[m] inte-
gritas sacrificii e[st] de praecepto et iure dno
s[ecundum] res, atq[ue] de integritate sacrificii e[st] mystica
S[ac]rificeo sanguinis a corp[or]e separati, q[uo]d S[ac]rificeo
in alio h[ab]et, q[uo]m q[uo]d distam utriusq; specii of-
ferat, s[ecundum] q[uo]m si v[er]bu[m] sub speciebus panis s[ecundum]

ponit corpus, et sub speciebus in altari
ponit sanguis, igitur quod de iure
et precepto domini sit offeras utriusque speciei.
quod verò etiam sit de iure Eulie hinc
ex Can: gerimus d. 2. de Consecr: ubi
Gelafius papa dicit: divisio unius eisdemque
mysterii sine grandi privilegio non potest
provenire. Unde ergo patet, quod et ius mor-
taliter tenet, et una etiam in hoc offerare
audet, et nota quod ipsa offeratio sacri sit
substantialis celebratio sacrificii, proinde
sicut de iure domini sit integritas sacrificii,
sicut de iure domini sit pro offeras utriusque
speciei: inde ergo.

102. Infer: ne eisdem ad profitendum agrotus li-
citur esse offerare in una etiam specie, et pro
prohibitione requiritur Papa in hoc pro dispensa-
tione. Et quod licet agrotans teneatur quicquam
ex dictis, in hoc precepto non recte extendi
ad eum casum, quod eisdem quicquam pro fortibus
domini preceptum servari non potest, fortibus enim de-
rogat minus fortibus, etiam fortibus preceptum
de integritate sacrificii, quoniam de quibus agrotus,

cum illud respiciat bonum totius Ecclesie, hoc tamen bonum privati; Verum quia hoc potestatem superponit illi potestati, ut adeo sicut nemo tenet quarecare ubi quies huius non potest, ita tamen nemo tenet neque quarecare, ubi sine violatione alterius domini precepti quies huius non potest, quam sic licite huius non potest, id vero quod licite huius non potest, in moralibus ut eo reputatur quod simpliciter huius non potest. *Art. 1. cap. 2. c.* quod eadem ratio et causa videatur de sacrificio quae de sacramento, adeoque quod Papa non potest dispensare aut immutare circa sacramenta, neque hoc potest circa sacrificium. *Art. 1. cap. 2. c. 2.* ea fuisse licet in Ecclesia potestatem, ut in sacramento dispensatione. *Art. 1. cap. 2. c. 2.* salva illius potestate ea mutaret quae pro locum et tempus varietate magis expedire iudicaret, ubi ubi potest potestatem sacramentum immutare non esse Ecclesie aut papa, igitur recte inferitur quod neque potestatem sacrificium immutare et Ecclesie seu pontificis: quia quod de certis sacrificiis operas ubique haberi, ita ut aliam sacrificium indispensabiliter foret mutilatum,

glegente inferi. Quia ut hae potestatem
in hoc dispensandi, et in hoc venit quis,
quatenus ad praxin, tamen aliqui recentiores,
putant quatenus et speculative proble-
matis plenitudinem pontificis potestatis,
quod etiam tradit Angelus sicut Eschria 1.º.
sed hanc speculative prohibita ratione satis
infirmitat.

103. Quatenus ad profectum maius quatenus aperit
sufficere et omnia et necessitatem et profectum
moralem: tamen difficultas est, quatenus hae mo-
ralis profectus hae, quatenus ut certum tamen est,
etiam profectus regis ad hoc, ut si pro-
men hoc et hic vere maius designari
possit. Ad hoc autem ut si dicta proposita
vere et proprie maius designet dixerunt
aliqui, necessitatem et ut sperans maius ma-
nibus teneat, sed quod hae opinio non potest stare
propter ex Eulie praxi illi gloria: si enim
plures hostiae minores iacentes super corpore
et in aliquo vase super corpore posita sunt

ut hostia sacerdotis operari intendunt,
 nemo dubitat eas parvas vere operatas
 esse in su manibus teneant. nimis go
 rigorosa haec sentia. Alia am opi
 nis aliorum videt, nimis laxa, dicens cen
 seri maam mortis presentem quod die videri
 pot, esto etiam ad 20. passus a operante
 distet, plane laxa nec tam de tal distante
 maam recte dicit, hoc l. hic, p illud:
 nihilominus si quis talem distante maam
 vera intente operare vellet frang, pro
 ferret etsi mortis periculis l. ludens
 cu sacris, l. sacrum periculo nullis ex
 ponens ob gratia sentia, in talis operas
 gratum arbitror n absolute nulla iudicanda
 eet, p dubia, qia quae propria ad valore
 huius sacri regiae, n sat grat, nec talis
 hostia quod die oculis operanti, vere subiecta
 e, absolute diu p mortis absens, in
 potig adhuc videt, mortis presentis.

Convenig in alii dicunt, ad vere veri 104.
 ficandu pronomen hoc et hic, regiri debent.

propia ut l. oino, l. fere manu gpe-
ranti; tangi eiq; oculis l. in seipſa
l. in corpe ſui gtenente ad hoc ordinato
ſe ſe maſ videri pot: hoc eſt, qia pro-
nomen hoc et hic videt, gſtante proximo
et propria valde propinquam tactui
exigere, n̄ aut videt, gſtante proximo aut
preſentia propinqua inveniri pot ubi
aliquid ſaltem fere manu gtingi n̄ pot,
aut ſe ſe videri ſibi in ſeipſo, ſive in
ſui gtenente: qoſ Et hinc quibz infery
problig n̄ gſcerari valide hoſtia ſub
mappa poſt parietem, in iſta, clauſo
tabernaculo, l. à tergo gperanti; poſita,
hoſtia em talis ſe l. videri n̄ pot, l.
tangi. Quod ſi in iſta aut tabernaculo eet a-
perta, et qis intenderet eiq; hoſtias gpe-
rare, et ſi p̄caveret graviter gperando in
caſe intente extra corpore poſite aut
gtra Euclie gſtante p̄ta valide gperant,
ſi in ea motuſ tangeret, aut videri ſu

dicta poet. Iud à priori extendendum est
ad parlas supra copule positas ad gferandum
quasq; unâ u pa hostia obtulit, etmsi
sub gferuore eam n' recorde, amplius,
qia sm dicta virtutis inthio remanet, que
sufficiat, si aliunde uentlia adpiat, unde eas
valide et licite gferat, qd' am dicta
parla sup' copule n' cent posita nec
expresse gferari intentae extra copule
uise in aut iupra afferri ad gferandum
an talis parla sint uere gferata n'
oims certu' e' int' Pres aliis negantibz
eo qd' nemo presuma, uelle agere, qd' licite
agere n' pot, atq; dictas parlas extra
copule gferare licite n' puit: qop
Aliis affomantibz eo qd' uirtutis inthio eas gfe-
randi f' hoc n' uideq; sublata qd' eas sup'
copule ex obliuioe n' posuit. Et uoin
dubia eigni parlaru' gferas, et si in
magna qntite fuerint denuo erunt sub
gdioe gferanda, s. si in modica qntite
fuerint, docet Meffer et Roding eas

manu gfe
is l. in sup
d' hoc uirtutis
las e', qia p
the p'ram
eam t'bu
g' p'ram ut
ri q'ie ub
tingi n' p
isso, sine in
gnite i'g'g
h'p'at p'p
ho, claso
uaty p'p'p
ari n' p'p
uauit uel
h'p'is gfe
uato in
uaty aut
alide gferas
uere p'

dre sumi a sacerdote, post sumptioe
calicis ante l. in purificatione ea
intioe qd si operata fuerint eas
sumere velut ut verum sacrum unum
in sua hostia, si vero operata n
fuerint, qd qd maas gpassibilis p.
Nota etm qd sicut scrip qd qd, qd do hos-
tie minores in pixide, ciborio, calice
iuxta sacerdote ponant, in cooperi-
pnt ille hostie etm valide operari
vase cooperito qia tangi et videri solent
in suo vase in qo mortuo unu censent,
ta in praxi pro discooperiri debet.

105. Cateru hic notandu e, qd maas Eucharie
valide operari, in qaq, qntite dumdo sit
sibilis, ta si in maiori l. minori qntite
morari qam Eulia ordinarie usurpat,
qis hostias qfuit et in iis operat, peccat,
recedens a qri Eulia usu, al ta mortuo
nisi excusq l. defectu qntitis fuerit scandalu.

Debet etiam in individuo maae esse distincta
 alias operans nil efficeret unde neutram
 operaret, qd duas hostias fumens diceret
 unam ex his vobis operare n' honorando qm
 si in alias duas hostias in manu teneret
 refugit duas esse, et vellet eam hostiam
 operare qm manibus qd tenet putans una
 esse, tunc utramque operaret si duas sint, qia
 utraq; una e mortis.

Denique nota circa dicta in aperiendo, qd
 operans utriusque speciei s'm problem sentiam,
 licet sit de iure duo, In n' urgeat unum
 certo periculo mortis operantis scilicet
 scandalo et et contemptu fidei aut Eulie
 qia his scilicet potius e' in salute vite
 operandi, qm in positivo etiam dnu' ope-
 randi utraq; speciem. Dixi in scilicet
 scandalo, qia si ad preceptum dnu' accederet
 periculum scandali proximi aut imineret
 contemptu fidei aut Eulie qd ordinarie obtri-
 git, potius e' preceptum dnu' de n' contemnendo
 Euliam n' scandalizando proximo, s' operando

utramq, spec. qm naale de pria
vita in illa aequaleant proceptis
negativis et respiciant bonu publicu,
hoc veri sit tm proceptu affirmativu
tuori vita et respiciens bonu private.
106. Contra Apert. 1. factu Chri Luca. 24. Ubi
discipulis in Emaus dedit pane qm tu
legay dedipe aut qsera se vinu.
Idem vidy fuisse D. Paulg Act: 27. ino
refer, a Volaterano Innocium Octava ab
aliis diz, Innoc: 4. ^{us} qsera se Norweyis, ut
qserarent sub una tm spee panis, quia
fuit vinu pte frigus illig regionis qmode
fervari n potet qe via n vident, facta
fuisse, p de iure dno est utramq, specm
qserare.

2. Pater etm in iis qe p de iure dno
pt dispensare, dispensare saltm maali,
explicando sult procepta dno, licet n
dispensatioe suli et pria, ut dixim in
de: de leg: et p ex hoc qd dispensare pnt

in Juramentis et votis potu obligas tu e de
iure dno et naturali. prut go etm profex
dispensare in hoc declarando praeceptu
dno ad eiqm di casu n' extendi.

3. Non min' e de s'ctaa sacrificii sumptio
utriusq' speciei, qm utriusq' offeras, et tu
Eulia dispensat in priori, du ordinati
Neomiste offerant ut qro utramq' spec
et tu n' sumunt nisi spes parit, idem
go prut fieri de altero. sed

N. ad i. Infimū ee argmtm negatiuū ex
affirmate unig, proin n' bene inferri: scrip-
tura et itm memind Chm et paulū una
spee offeras go altera n' offerarunt
qia affirmatō n' e exclusio alterig nisi qndo
st gradibilia, q' hū n' h't locū.

Dico 2. dato Chm in una itm spee
in Emaus offeras: n' tu seqi, go n' e de
iure dno utriusq' speciei offeras: Vel: go dno
Eulia id facere n', qia Chm hūit potesse
Excellis, et cā uff e si sub una spee offeravit,
tu hoc potestas Excellie n' petit Eulia in dita.

107.

Ad factu' Apoli pauli dico plures tenere
q' ibi n' offeravit, s' Am pane usate
benedictu' dedit, q' am patere videt
ex hoc, q' pane illu' dedit militibus
ipso Roma captiva ducentibus proin
sine dubio infidelibus q'ib' Dai corpp
tradendu' n' erat. Ad id q' refer
ex Volaterrano quib' h'z a' Priob' pro
insigni fabula, et fictiu' ee ex ipsis
vobis Volaterrani colligij dicentis: Nor-
wegis finisum fuisse ut calice sine
vino offerarent, ea hypothesis in vobis
calicem sine vino offerarent.

Ad 2. d. a. Puter am in iis q' est
de iure dno absoluto dispensare p'na
q' est de iure dno fundato in vete h'na,
sive dependit ad vete h'na superioris
c. a. et n. c. Ad rase' adiecta dico: Jura-
menta et vota ee q'idem de iure dno,
s' n' aliter nisi q'atm n' refragan' vlti

necessitate sacrificii effecti, ita etiam de
iure dno sibi necessaria operas utriusque
speci. l. q. de substantialibus utriusque
corporis et sanguinis Dni.

Sect. IV.

De substantialibus utriusque forme tum corporis, tum sanguinis Domini.

108. Non ita ex dictis de sacra in gen: constat oia sacra-
mentis effici rebus tam mēa, ubi tam frā, et in illis
ministri volenti, facere qd vera facit Eulia, s
Ata ex huiusmodi actis quertum e' mēa Eulie
~~et~~ remotam et duplicem panē sibi triticeum
et vinū de vite, atq; sub illis speciebus vera-
cipimū corpū Dni, sub huiusmodi pretiosissimū
eius sanguine substantialiter realiter contineri, qd qd
frā effici, sacramentalem: cū verò frā sa-
cramentalis plura sint vba, quonā int ea centia
sunt, videndum e', qia circa hoc variū varia dicunt.
Est aut frā calicis Apłm doctrina et auctoritate
firmata, s'p'q; ab Eulia Latina usitata ex Con-
Florent: in decreto quordam Jacobitarū cū l. Rom.
Eulia ista: Hoc e' cor meū corpū meū sanguinis

67
verò hic est calix sanguinis mei novi et
aeterni testamenti mysterium fidei, quod pro vobis et
pro multis effunditur in remissionem peccatorum.

109.
Dubitatur ergo an via hoc quae pronuntiat, anque ea
tota sint sacramentalia? Graeci enim ad fra-
panem addunt quod pro vobis traditur, idque ar-
bitrari ad validitatem sacramenti necesse esse addendum.
Sicut etiam in 4. d. 8. q. 2. §. de 2. quod dicitur quod
verba consecrationis corporis essentialiter consistunt in his
quatuor: hoc est corpus meum, addit in sacerdote
quatuor intendentes facere quod Christus fecit, aut
Ecclesia facere consuevit pro si tunc haec quatuor
verba supra panem sine precedentibus Canonibus
sacerdotis proferret, non consecraturum, non ideo quod fra-
cramentalia non habent, sed quia sine prioribus verbis
haec quatuor verba non videntur in persona Christi per tunc
ministri loquentis prolata, proin neque explicata
corpus Christi per potius corpus ministri: sic autem Sicut
loco est: verba sacramentalia ex vi verbum dant illud
sufficere, quod officium, ex vi sacramenti, per ex vi op-
erationis huius officium ibi esse verum corpus Christi: ergo
verba sufficiunt ex vi propria dant sufficere. Ad id
conferri: sed per haec verba, hoc est corpus meum prolata
sine precedentibus hoc non sufficiunt absolute

quia to neum significat referri ad personam
ipsius loquentis, quia licet minister sit
intendere, ut loquatur in persona Christi aliter
pro hoc significatum illud verbum est, quod to
neum significaret corpus Christi, sed corpus loquentis
ita scilicet, quod si in parlari non dicitur, an
omnia antecedentia Canonis, an aliqua sunt et
quae iudicet necessaria, unde generaliter sunt
dicitur, quomodo ex dictis ipsius erui potest, quod omnia
necessaria iudicet iniungendo a quaricantes
usque ad consecrationem, quia, dicitur: non sine causa
Euliam ita quare totum Canonem missae quod
ab illo loco quaricantes, usque ad illud post con-
secrationem suppliciter te rogamus orantes per non est
aliqua oratio quae non necessario coniungatur cum pro-
cedente. i. scilicet, quod proinde non solum ad licitum
sed etiam ad validam consecrationem omnia ista eriguntur
quae procedunt a quaricantes usque ad finem con-
secrationis inclusive.

110. Sicut de forma Calicis differunt Presbyteri aliter vo-
centibus, via illa verba a pronomine hic est per
usque ad pastorum centilia etc.: aliter est tra-
cto centilibus constituentibus ea sunt: hic est calix

68
Languinis mei. Item alius quod dicitur saltem ad
hoc 5. ubi necesse addendum est, quod pro vobis
seu pro multis effundet. i. Apoc. eo quod spe-
ras sit sacrificas, sacrificas autem non significat
sine significat effusionis sanguinis, eo nec spe-
ras, de quo ait Sotus loc. cit. d. de Ho. 2. a.

Non est nobis traditum omnino certitudinaliter, an ad
sua operatio sanguinis pertineant aliqua alia verba
post illud sanguinis mei. i. an aliquid illud se-
quentium est. hic hoc fante pro ideo periculose
est hoc aperire de eo sufficientis autoritas
non habet in Sotus. Aliis item distigentibus,
tunc summi a raves sacrificii, et dicentibus
sufficere videri ad effectioe summi illa verba:
hic est calix sanguinis mei, quia est vera donatio
proprietate sanguinis Domini sub specie vini, non
vero sufficere ad significat sacrificii, eo quod
significat in vobis effusio sanguinis Domini non igitur
videntur duplici aperte explicamus.

Aperitio 1. a. sua substantialis operatio panis factum III.
in centibus consistit solum in his 4. verbis, hoc est
corpus meum, ita, ut non solum non sit necesse ad-
dendum quod pro vobis tradet, ut putant quoniam, pro multis

ning necesse necesse facerent pro
mittenda alia quaeque Canonis ubi ut
grata quae putavit scilicet. et quis uel. etc.
Eas est: quia illa ubi solum est de centia
fra. operationis panis quae sola praesentant
praesentia corporis Christi sub speciebus panis,
per hanc praesentant sola ubi in asperitiae
posita etiam omnibus aliis omnibus, quae est illa
sola est de centia operationis panis. Quod
etiam ex Ecclesia praesentia praesentia est, quae ab ipsi
apostolis edocta, tunc usurpavit haec ubi: quod
pro vobis tradit, ita ut amicus huius dicit: 24.
sect. i. sententia praesentia praesentia audeat
manifestum est. Nec obstat quod ipse
Dns Christus ea ubi addidit legem apud
Lucam, aut quod in antiquis Graecum Liberis
apponant, nam in primis solum Lucas in Evan-
gelio, solum Paulus meminere. Alii addit
quod pro vobis tradit, quod magna quae ubi
ea centia non est, quia alias et alii Evan-
gelista ea addidit, tradentes fra. operationis
panis; insuper et alia Dns addidit v.g. au-
gite et manducate quae ta centia non est, eo quod

69
ubi sacrum important, q̄ n̄ e' de centia huius
sacrum: n̄ go ex quibq̄ Dni vbi assumenda e'
fra substantia operationis, s̄ ex iis, q̄bz s̄ca
transubstantia substantia panis in substantiam corporis,
q̄e' e' idem transubstantia exacte s̄ca, q̄ sola
illa: hoc e' corpus meum sine oī addito: go
Nec facit ad rem qd̄ in antiquis liturgiis ea
apponant, sicut in fili, licet to em in liturgiis
antiquissimis Eulia Latina addit, nemo t̄ Latina
dicit ee de centia operationis, q̄pe multa
sape substantia fra addunt, q̄e' t̄a minime de
centia fra requirunt, sicut p̄t in fr̄is optimi
et chrysmatis, de quibz alibi dicitur. Standum
go e' Eulia praxi et dicenda substantialem op-
erationis fra m̄ ḡstere. solum in iis q̄ or̄ v̄bz
hoc e' corpus meum, ut praxi to enim n̄ sit substantia-
le, t̄a ex precepto n̄ sit omitti sine peccato,
qd̄ quidem mortale putat Angelus v̄b̄ Eschriat.
S. 22. dicens: credo mortale peccare, si
sicut omittit t̄a in operatione panis qm̄ vini,
q̄ia ita h̄t usq̄ gentilis Eulia Rom. recte t̄a
addit sicut, q̄ia si ex incuria aut distractive
q̄is illud omittit, problij t̄a veniale peccat,
ut sit illa generatio n̄ aliqd̄ substantiale.

licet. quida dixerunt hoc sacrum p[ro]p[ri]u[m] p[ro]e
p[ro]dicit[ur] v[er]bis p[ro]lat[is] et aliis p[ro]termissis,
p[ro]cipue q[uo]d est in Canone missae, p[ro] hoc
p[ro]t[er] ee falsu[m] d[icitu]r ex v[er]bis Ambrosii in li:
de sacram[en]to, tum etm q[uo]d Canon missae n[on] est de
apud oes nec in oia tem[por]a p[ro] diversa st
a diversis ap[ro]fita, unde dicendu[m], q[uo]d si sa-
cerdos sola v[er]ba p[ro]dita p[ro]ferret cum
int[er]io[rum] p[ro]ficiendi hoc sacrum, p[ro]ficere hoc
sacrum, q[uo]d ex i[st]a int[er]io[rum] faceret, ut
hoc v[er]ba int[er]p[re]t[ur] q[uo]d ex p[er]sona Chri p[ro]-
lata etm v[er]ba p[ro]cedia hic ut recitarent[ur].
i. S. D.

114. Circa Ap[er]t: 2. Circa fra[gmentu]m calicis
distinquend[um] e[st] q[uo]d dicitur sacrum a q[uo]d dicitur sacrificiu[m], et
dicendu[m] q[uo]d sacri calicis in ee sacrum tota et
solaalis fra[gmentu]m s[un]t etm hoc quinque v[er]ba: hic e[st]
calix sanguinis mei; in ee vero sacrificii s[un]t p[ro]
ter hoc etm alia v[er]ba p[ro] l. fidei l. virtute p[ro]
lata necesse maxime q[uo]d idem ea: q[uo]d p[ro] vobis et
p[ro] multis effundet[ur], ita q[uo]d dicitur in l. Q. et D.
Bonas. q[uo]d p[ro] multos etm th[er]istas volentes p[ro] multis
via et singula p[ro]ferant v[er]ba in fra[gmentu] calicis ab

71

Eulcia posita esse de necessitate et sacri et
sacrificii potestati inducti auctoritate S. Ovis
hic q. 78. a. 3. dicentis: dicendum quod circa hanc
gram duplex est opinio, quidam enim dixerunt,
quod de substantia facta huius est hoc solum, hic est ca-
licis sanguinis mei, ut am ea quae sequuntur, scilicet
hoc videlicet ingrederens, quia ea quae sequuntur, sunt
quodammodo distincta, probati id est sanguinis Christi, unde
unde pertinent ad integritatem Coenae: et pro hoc
est alii, qui melius dicunt quod omnia praeter haec de substantia
facta usque ad hoc hoc quod dicitur, feceritis per quod perti-
nent ad ipsum sacrum, unde non sunt de substantia
facta. i. S. O. His ergo inducti plures etiam ex Theologis
dixerunt omnia singularia verba facta calicis ab: hic est semper
usque ad: remissioe potestatem includere esse non solum
de coenae, sed etiam de validitate tunc sacri, tunc
sacrificii: contra quos nonnulli asserunt ait: omnia et
singula ea verba esse quidem ad exprimentanda suffi-
cienti ratione sacrificii t. forte t. virtute necessaria
et substantia, in ad ratione sacri calicis suffi-
cerent illa 5. verba: hic est calix sanguinis mei,
et hoc dicens esse sententia S. Ovis. quod quidem
S. O. as: auctoritate et ratione S. Ovis: S. O. eodem a. 3. 115.
statim post praecedentia verba ait: omnia praedicta

verba. sicut tota forma usitata ab hinc et
causa usque ad. ubi. sicut de. sicut. sicut.
p. N. p. 1. verba: hic est calix sanguinis mei,
sicut ista gressis in sanguine, eodem modo
dicitur et est in forma generationis panis: per
verba autem sequentia designat vultus effusus san-
guinis in passioe quae operatur in hoc sacramento:
i. S. O. et eadem q. 78. a. i. ad 4. ubi sibi obicit:
quod si forma huius sacramenti sicut alicuius horum est:
hoc est corpus meum et hic est calix sanguinis
mei, sequere, quod aliquando his solis verbis pro-
lati et alijs alijs protermis quae in missa
diuina, potest fieri hoc sacramentum ad quae obicit
sicut R. dicit: Dicendum: quod quia dixerunt, hoc
sacramentum fieri non potest praedictis verbis prolati,
et alijs protermis, praeiure quae sunt in
Canone missae, sicut hoc potest esse falsum: et post
panem: unde dicendum est quod si sacerdos sola
verba praedicta proferret, non inthitio fieri
ciendi hoc sacramentum, proficere hoc sacramentum.
i. S. O. vide tenetur supra n. 113. in fine.
His ergo evidenter patet, quod i. S. O. dicere voluerit,
aperiens ora et sigilla formae calicis verba esse

in remissione peccatorum ab ipso Iohanne Iohannes in
in sanguine effusi ab ipso Iohanne Iohannes per
illa quinque: hic est calix sanguinis mei;
unde ipse I. O. supra ait: et post ista: hic est
calix sanguinis mei effusus pro multis
in sanguine est modo quo dicitur et etiam in fra-
gurationis panis, in I. O. et per totum 5. sine
aliis legentibus non effusus, prout effusio
sanguinis, unde iterum I. O. post priora
ait, et verba am legentibus designant virtutes et
sunt sanguinis pro quo etiam illa 5. sunt de
essentia facta calicis in eo sacramenti, alia
vero in eo sacrificii effusione effusati.

117. Nec obstat prout: autoritas I. O. dicentis;
alios melius dicere, quod legitur de substantia
I. O. em in diffinitione ex ipso I. O. iam posita
sunt: ea esse de substantia facta sacrificii, non
autem de substantia facta sacramenti, et hoc diffini-
tum ibidem in ipsis verbis innuit, ait enim I. O.
ideo inconvenientem esse opinionem dicentem de
substantia facta esse etiam illa 5. hic est calix sanguinis mei,
quia ea que sequuntur sunt verba Iohannis Iohannes, prout
id est sanguinis Christi unde pertinent ad inte-

grite locuois. i. S. D. qibz duo innuit 1.º e
 illa uba subsequa ad to mei hinc ee dtonaoy
 potu seu sanguis Dni, 2.um e ea hinc pfi
 nere ad integritem locuois, ex utroqz qfir
 mat hoc qd antea dixerat sicut prolatis
 solis illis S. vobis, adhuc veri pfici sacrae
 e alia vero hinc dtonari mdz qferaois qna
 hac qferaoe intenday et qd in vim sacrificii
 diste qferay sicut qd iste sanguis testamti
 innovao, et innovati qformas snt, unde di
 novi et aeterni testamti, qd etm snt fidei
 manifestao et protestao, hinc di mysterie
fidei, et 3.º qd efunday in salutem multu
 et hoc denoty f hoc: q pro vobis et pro
multis effunday qe 3plex dtonao sanguis
 Dni n attinet ad raeem sacrae qe talis
 s ad raeem sacrificii, sacrificiis em prie
 testamtu pfici, fidem protestamur, et
 in salutem nram innovamur, et hoc e qd
 S. D. dixit: uba illa subsequa pfinere ad inte
 grite locuois. Advertens em S. D. calicem
 qe le 1.º n qferari in vim sacrae, qd ia hinc
 f antecedente qferaoe panis, s n vim
 sacrificii, qd f distam qferaoe sanguis a

corpore ostendit, quod in hunc modum sanguinis in
ipsa forma et substantia sine vobis sublegetis
maxime illis: qui pro vobis et effundit, in qua
effusione sanguinis imolatur sacrificium per
fieri per hoc inquam advertens. D. ait. quod
illi melius dicunt, et aperunt omnia ista
verba esse de substantia formae calicis non materiae
quod sine vobis non ponere sub speciebus vini san-
guinis Domini, sed via sine vobis non integri expli-
cat ratiō sacrificii, propter quod ratio non potest
et per se i. sanguis distat à corpore operari,
hoc bene nota, et satis facile intelligitur
N. Mem. per hoc quod dicitur: omnia verba esse de
substantia aut essentia formae, aliter non velle quoniam
quod hic ipsemet explicavit ult. a. 3. dicens:
omnia sunt de substantia formae, per N. et 1. verba: hic
est calix sanguinis mei, substantia ipsa convertitur in
sanguinem, per verba autem praesentia designatur
virtus effusi sanguinis in passionem, quae operari in
hoc sacramento.

118. Ob. 1. Sacramentum non habet suum effectum nisi in ultimo
terminativo formae, atque ideo quando sanguis ponitur, sub

hæcby vini, hanc solū dicitur indicari forā calicis
substantia quælibet, atq; sanguis Dni n̄ indicat, sub
hæcby vini profertur, nisi oia oino vba forā usi-
tate fuerint prolata: qd etiam oia illa vba
erunt de substantia et sententia forā. M. p. h. m. p.

- 1.º qia ex Eulie præcepto in Canone missæ
oia illa vba manifestis litteris imprimuntur.
- 2.º qia oia illa vba sacerdos iubet exequi pro-
ferre id est inclinatus, tenens calicem in manu
qum n̄ dimittit usq; post illud: remissioe peccatō
- 3.º qia ut dicit P. Ludovicus Banzel hic q. 4.
a. 1. si sacerdos aliquid ex ipsis omiserit, iubet
Eulia qd tota operatio forā respectu, qd oia vi-
dendū clarè innuere hoc esse Eulie iudiciū
qd sanguis Dni n̄ ponat, sub hæcby vini si aliquid
illud vbum omittat: qd p.

2.º. Ista operatio s. calicis et sententia sacrificii
catis, igitur quid est de sententia sacrificii, etiam
de sententia facti et transubstantiationis vini in
sanguinem: si qd de sententia sacrificii et oia
illa forā vba inevitabiliter sequi, et etiam sint
de sententia facti.

3.º. Distincta operatio n̄ tunc est instituta ad significandū
corpi et sanguine Christi qd n̄ dicitur ubi et postus,

scdm ad explicanda efficaciam passionis
Chri, nobis communicanda q̄ mudi novitesta-
ment, et hinc prociptum ex mysteriis
fidei in remissione peccati ipse am finis
Chri n̄ suffrag. si aliqd ex vobis subseq̄is o-
mittat, eq̄ de centia sacrami suffrag in
vobis fr̄e finis à Chro intenti: igit̄ vident̄
oia illa vba etm ad validitatem sacrami
in offerase calicis regiri.

119. R. ad l. c. M. n. m. ad probandū dicitur neutro illū recte
inferri. q̄ t̄c̄ solum facit sanguis ponit. Non ex
1.° sicut q̄ia etm reliqa vba manifestis litteris
in canone scripta s̄: n̄ em scriptura s̄ suffrag
facit fr̄e substantiam, qd̄ est q̄ hoc, qd̄ etm t̄c̄
em in utraq; fr̄e manifestis litteris scribit̄,
q̄ia t̄c̄ id̄ centia ee recte inferat: denotant
q̄o manifesta littera pot̄q; a th̄oem et gravitate
procipti, qm̄ substantiam fr̄e, et ideo recte
S. D. ubi q. 78. a. 1. ad 4. postq̄m ostendit qd̄ centia
fr̄e sacramentalis s̄nt solum illa: hic ē calix san-
guinis mei, addidit dicens: graviter t̄c̄ peccaret

75
sacerdos sic efficiens sacramentum, ut pote ritu Eulie.
n servans, i. d. En. et qm do. De ea subsequa ap-
pellat ritu Eulie, et qidem ut innuit D. Bonas.
in 4. d. 8. q. 2. sub litt: B. ab ijsis abolu' p' quibz
aug'bu'. Neq; ex 2. sub qd calicem
n dimittat usq; ad i. d. remissioe p' h'. tenere
em calicem aut inclinari n' e' de substaa
operatois, s' t'm de mdo ceremonia et ritu.
in i'ij' i'ja actio s'it t'm ex p'feripto re-
bricatu, qm do recte inferre: qo disturbatas
actiois e' de iure dno, t' eo qd sacerdos eouq;
teneat calicem manu, vba oia usq; iluc pro-
lata erunt p'ra substaa'is sacra' t' plane
q'ida' cas: in p'ra p' h' in agendis oia
vba manifestis scribuz litteris, et in equali-
tatione p' h'andi pronuntianz: qo oia erunt
de validite sacra' t' qualis p' h' p' h'ia' t'
Ita to em pronuntianz du' calic' tenez: an ideo
to em erit ceatle? n' arbitror qd sit q' dicat.
dico qo in eqli s' h' i'urificanti; i'la vba ideo
p'ferunt, q'ia atq; s'ul q'letu' vas sacrificii
p' h'ia', neq; vase sacra' t' solum, s' et qidem

potum rase sacrificii calici operay diste.
Neq. ex 3.º: na in rubricis de e. d. de de-
fectibz circa fra, n. proferibz, simpltr
regrebitis fra, p. tnc solum si aliqd postea
fuerit omisum, cu ijz sm dicta vba
illa operay n. sint de substantia fra cali-
cis in ee sacromi, p. tnc in ee sacrificii,
n. vidz tota fra reiteranda, p. tnc suplen-
tus defectus, p. de hoc in altera diss.

120. Ad 2.º Ob: d. a. ipsa operas sacri calicis
e' go ad mdu centlt sacrificias e. e' go ad
ipsu substantiale ee operandi centlt sacri-
ficias n. a. et e. volo dicere: operas ca-
licis sm hoc qd diut operas se transub-
stantiae vini in sanguinem, n. ee centlt
sacrificiae, qia qntm ad hoc n. suffiat
separasen e. effusoen sanguinis a coepe
in qe rase sacrificii consistit, p. tnc trans-
substantiaem p. ee vero sacrificiae sm mdu
operandi, qia sicut diste a operas coe
operay sanguis et videm ex vi vbi soly

et separaty a corpe: cu go ras carni qf-
derz fm foftea gferavis, ras veri farrificii
fm mdu eig, n p recte inferri, go qd e de
centia farrificii e etm de centia farrimi.

Ad 3. R: d. M. dita gferas qtm ad fofteam
gferavis et defectuocem farrimi n e etm et
infiruta ad fofteandm n: M. dita gferas qa
dita e et fm mdu gferanda n e etm infir-
futa c. M. et d. m. ife am finis n fofteaz fine
fublegis vbis, finis ex foftea gferavis. n. m.
finis ex mdo gferavis T. m. et n. c. ac dico
ex toto hoc argumto alid n probari, qm fublega
illa vba ee foftealia go ad mdu gferavis, et
recte explicandam rarem farrificii, Nam go
ad ifa fofteaz gferavis, aut go ad f
transfufteandm raru in fanguine, qd ial u. d.
quofing.

Inferz i. ficut q haec vba: hoc e corpp meum: ita 121.
etm q haec: hic e calix fanguinis mei proter-
mifis etm qibzqz aliis vbis transfufteaz fofteaz
paris et rari in fofteaz carnis et fanguinis
Dni, . . . S. D. fupra: in fine n. 113. et in n. 115.
et padez ex hoc, qia uno ficut altero praticie

levarz diffe
re d. de de.
fuplet
alioz fofteaz
vba
a fra cali.
e farrificii
fo h m fofte
ra difp.
vbi calicis
as c. e p
ab h f
gferavis
ha transfu
e centia
ad fofteaz
vbi a corpe
fofteaz h
vbi fa vbi
vbi corpe
vbi fofte

Supra realis et substantialis propria corporis et
sanguinis Dni.

Infer 2.º quoniam si em omittere probo sit
solum veniale en 11.º 110. In fm ois mortale
est, omittere aliud quodcumque, sicut in fra-
calicis, potest grave sui sacramenti, hoc tamen
discrimine, quod si unum ex centibus
omittitur. excepto si quis loco: hic est
calix sanguinis mei, diceret, hic est san-
guis meus, quod idem vel altero sacramenti non
efficeret, si entibus potestis aliud solum
puta non et alteri testatipotentis
omitteret, valide sacramentum efficeret, sed
sacrificium in hunc finem mutilaret, et ideo
sicut illud solum solite et proficenda.

Infer 3.º Verba operantis ad hunc proficere
historice, sed historice sicut et operantis
sive per non sacerdos vult enarrare
quod Christus fecit, sed enarrans quod Christus fecit
ipse etiam in persona Christi vult facere, quod
Christus in cena fecit. v. d. 2.º 5.º

Insuper, 4.º. per pronomen **Q**uodce talia, ut
 et pronomen hoc aut hic ad dñm, mea pa-
 nis aut vini, qđi panis est, hoc panis, et
 corpus meum, l. hoc vinum et sanguis, et
 est falsum, in in sono questionis ad rem, nec
 panis et vinum, neq, est ut dicitur in illa
 corpore dñi qđi panis est hoc corpus meum
 et corpus meum, qđi corpus dñi in adu-
 nisi in fine relationis pro i sub dñm
 et demonstrat aliud utriq, tunc quare, et
 ut rebz sit gēnera nro, adeoq, hie. sicut panis
 sicut hoc corpus sub his gēnera et corpus
 meum l. sanguis, et ab initio vite et panis
 et vinum, in fine am sanguis et corpus
 dñi. i. d. ut. a. s. ubi advertit bene
 idea signanter dñm ad dñm hie panis
 et corpus meum, neq, hoc corpus meum et
 corpus meum, sicut generaliter hoc et corpus
 meum nulli noie opposito en ste. sicut
 solo pronomine et sicut sicut in
 qđi. d. 2. de transsubstantie

ha cogit
 e prodest
 mortale
 fra
 hie hie
 cent libe
 hic est
 hie e p
 sicut
 ali ubi
 sicut
 fieret, s
 las et dñe
 ferend
 mferri
 et y pro
 exarape
 d hie sicut
 facere, et
 7. 5.

Quaest. II.

De transubstantiatione Chri praesentia, motu, accidentibus remanentibus, usu, ac ministro Eucharistiae.

Sapientia in priori quaestione de transubstantiatione dictum est,
in qua quidem quae in fundo plurimum catholicum dog-
mate veritas radice, unde sequitur ad ea quae
de hoc sacramento in se priori quae sunt disputata, hic
agitur de ipsa transubstantiatione aliisque ad ipsam pertinentibus,
nec non de effectu ipsius ac ministro huius sacramenti, in
hac 2. quaestione praestabimus, quae in 2. articulis distinguitur,
in genere 1. de transubstantiatione, Chri praesentia, motu et acci-
dentibus remanentibus, in 2. vero articulo de reliquis agemus.

Articulus I.

De Transubstantiatione Chri praesentia, motu, et accidentibus remanentibus.

Quatuor huius articuli erunt scilicet: in 1. de transubstantiatione
quod scilicet, quando fiat, et quae substantiae panis et vini deveniant?
in 2. de praesentia seu existentia Chri in hoc sacramento
agenus, an scilicet totus in toto, et totus in quolibet parte,

78
anq; toty in singulis speciebus, et quomodo an in ubi q; pe-
tracis an q; ubiq; item, an alia rae toty in hoc
sacramto existat. in 3^a de motu, papiae, active
Chri p in hoc sacramto an fuit corpus Chri sit
localiter moveri, pati frangi p in 4^a de
accidentibus remanentibus eorum sicut alterabilitate
adcoq; etiam de definitia corporis Chri sub ipsis
agimus. haec per se, alia etiam incidenti resolvunt;
Sect: I. q; dicit, an et q; transsubstantio in sacramto Euchari-
stie sit admittenda.

Sect: I.

Quid sit, an, et qualis transsubstantio
in Eucharistia sit admittenda?

Jam in priori q; dictu e Lutheru, panis valde
pessis eet ad neganda substantialem et realem pres-
entia corporis et sanguinis Dni in hoc sacramto, 122.
In id negare ausu n' ee haeretica pravitem
quoniam scriptura: nilominus panis in ipsa pro-
ha reali corporis et sanguinis Lutheru n' erravit,
erravit tu in hoc qd negaret in Eucharistia transsubstantioem
inverere q;ta univalem Eucharistia admittens, in hoc
sacramto fuit ut corpus aut sanguine Dni manere
n' solum accidentia. s; etiam ipsas substantias panis et
vini, ut ades Dni fuit impanaret unde recte
huius sententiae fautores impanatores diti s; q;ta eos

Trid: sep. 13. can. 2. ait: si quis dixerit in d. l.
Eucharistia facta remanere substantia panis et vini
una in corpore et sanguine Domini nostri J. Christi, ne
gaveritq; mirabile illa et singulari conversione
totius substantia panis in corpus, et totius substantia
vini in sanguine manentibus duntaxat speciebus
panis et vini quae eadem conversione catholica
Ecclesia optime transubstantiationem appellat: anathema: sit.
hoc ipsum etiam est eadem sep. cap. 1. et 4. inde patet
Ecclesia sancta profiteri in hoc sacramento transubstantiationem
et excludere vel imperantiam Lutheri et p[ro]p[ri]am,
iam.

123. Sciendum est, quod transubstantio sit quaedam species conversionis
quam dicitur ex eo quod una substantia in alteram convertitur.
Sicque describitur potest: transitus unius substantia in alteram.
dividitur autem conversio generativa in accidentalem et substantia-
talem, accidentalem dicitur, si transitus sit accidentalis, substantia-
lem vero, si transitus sit substantialis, v.g. albus in nigrum conversio,
est conversio accidentalis, contra conversio aeris in ignem
est substantialis, albedo enim et nigredo sunt forma accidentales,
forma vero aeris et ignis, sunt forma substantiales: conversio
substantialis ulterius dividitur in partem et partem totalem,
partem est, quando substantia seu materia remanente fit tran-
situs ab una forma substantiali in aliam, sicut v.g. quando ex
aere lignoque generatur ignis, totalis vero est, quando

nullo qui soltali solto remanente una soltaa solchr 79
et fm maā et fm solā quertū, in alteram, et hoc
quertū pūe transfostas dī, et soltalis quertū,
et talis gtingit in Eschria. Attamen Nō. qd talis
quertū nō quertat nisi agenti infinito, qd in sua actioe
maam nō supponit p̄ efficit, et hoc advertens I. O.
hic q. 75. a. 4. ait: nullus agens reale p. creatu
p̄ agere, nisi ad imutacōe fca, et ideo ois quertū
qae sic fit fm leges nae, et filis: p̄ Deus I. infi-
nitū actū, unde eiq actio se extendit ad totam
maam entis, nō qd solū p̄ effiere quertūam
fitem, ut sicut diverso fca sibi in eodm solto pūe-
dant, p̄ quertūem totū entis, ut sicut tota
soltāa quertū, in totam soltāa illiq, et hoc
aqi dca vntē in sacro, nā tota soltāa panis
quertū in tota soltāa corpis Chri, et tota
soltāa vini in tota soltāa sanguinis Chri,
unde hoc quertū nō e filis p̄ soltāalis, nec
gtingit in fca motū naalis, p̄ pūo nomine
p̄ dca transfostas. i. I. O.

Oino go et tūqū veritas catholica asserendu e, in 124.
sacro Eschria ee transfostasem seu quertūem totate
soltāalem totū soltāe panis in tota soltāam
corpis, totūqū soltāe vini in tota soltāam

Langinis Dni: qd quide probat auctoritatem
Concilii Lateranensis sub Innoc: 3. Constant:
sub Mart: 5. Florentini sub Eugen: 4. et Trident:
quoru tenor vide N.º 7. et 122. Auctoritas eorum
uniformis, et ipsa ratio convincit, quod ratio. D.
tradit illi: q. 75. a. 2. in O. ex ipsa fra: hoc est
corpus meum, quod fra ut ait S. D. n. est vera
si substantia panis ibi remaneret, nam enim substantia
panis est corpus Christi, potius dicendum est: hic
quoniam hoc est corpus meum, igitur in fra: nisi in
Eschria fieret transubstantio, nam fra operans
potest verificari, fra autem debet verificari: quod
per secula: pronomen hoc demonstrat substantiam la-
tentem sub illis accidentibus, unde nisi per illa
verba Dominus dicens hoc est corpus meum, transubstantio
substantia panis in substantiam corporis Christi, pro
faceret hunc sum. Substantia panis est corpus
meum, atque hoc pro quod ipsos Lutheranos etiam
est falsa: quod insuper nisi fieret transubstantio
gratiae venerari huius sacramenti, est enim ibi
aliqua substantia quae non potest adorari cultu latris,
hoc etiam gratiare, ritui Eulie secundum quem post
corpulentum cibum non licet sumere corpus Christi,

cū In post una hostia operata licet sumere
 alia, et igitur n̄ minus indubiē q̄tra Luther:
 tenendū q̄ hoc q̄ Dns panem in manibz
 tenens dixit hoc ē corpḡ meū, hostia panis
 ē absorpta à hostia corpis Dni, q̄m
 unisim tenemz, et ipsi etm Lutherani tenent
 q̄tra Nestorianos, in Dnica incarnase per
 ffonam ubi absorpta ē ffonā hoīs eo q̄
 Evangelista dicit: Vbi caro facta ē: certē
 via argm̄ta Lutheraniū q̄ retrospecti ad er-
 rorem Nestorianū solvi pat, ut videbimus
 infra.

Sumis aut in hoc sermo transsubstantiam et ex fide 125.
 et rase tenemz, In adhuc ino ipso etm catho-
 licos gravis difficultas ē, q̄ q̄m modū verū
 chri corpḡ et sub hoc sermo inuariat, et
 hostia panis desinat? Cōstz in 4. d. 11. q. 3.
 S. q̄tm q̄s existimat q̄m n̄ ē in Eschria
 nisi: purē et p̄cipē q̄ adductioem localem, nihilq̄
 de novo accipere q̄ transsubstantiam et operare, nisi
 relase et abitudine ad fees sermaly, maā
 verō panis putavit annihilari: s̄ hanc ffeera
 opinioe p̄ide ut falsa reiecit. S. D. in 4. q̄tra
 Genes c. 63. dicens: impossibile ē q̄ hoc fiat

et motu locale corpis Christi, sed quia sequitur
 quod in celo esse definirer, quodque hoc
 factum agitur, sed quia non potest fieri hoc factum
 agitur nisi in uno loco, cum unum motus localis
 non nisi ad unum terminum finiat, tum etiam quia motus
 localis instantaneus esse non potest, si tempore indiget,
 operatio autem operum in ultimo instanti prolatio
 ubi per se infra ait: factum impossibile videtur
 quod substantia panis vino in nihilum redigatur, multum
 enim de natura prima creata iam in nihilum rede-
 gitur ex frequentatione huius mysterii, nec est
 decens, ut in sacramento salutis aliquid divina virtute
 in nihilum redigatur; neque etiam in prima materia substantiam
 panis est possibile resolvere, cum materia prima sine forma
 esse non potest.

126 Nota ad questionem prius dictam aliquas requiri gradus. scilicet
 ut procedat inter duo extrema seu terminos positivos
 quorum alter dicitur terminus a quo, et est ille qui quertitur, alter
 terminus ad quem, et est ille in quem quertitur, terminus a quo,
 et quod hoc differt quertio a reatione quod est a termino ne-
 gativo scilicet a non esse rei simpliciter ad esse rei simpliciter;
 differt etiam a generatione scilicet si generas prius est
 in suo quertu simpliciter, quia generas procedit a
 termino privativo scilicet ex negatione forme in solo

apto ad ita recipienda. dixi solum si generas
prie formae, na' defacto ois generas e' etm
gestio filis, qia naa + j^a, qe pnc fra ee n' p
ad una fra ad altera' transit, p hoc e' q' uideat
ad gestu' generatiois.

2° Reqirij, ut frug a go desinat ad vi frui
ad gem aliqgi nulla cel int desioe frui a go
et productioe frui ad gem generis, adeoq,
etm nulla int eos eet unitas ad gnomendam
une actioem gestioa, p' eet pura desitio
unig et frug productio alterig, proin gavis
productio gnomere, p' gestioe cu' gavis
desitioe qd nullibi admittij.

3° Reqirij aliqd 3um quae utriq' frui, p' go
desinente uno pcedat alter. Eas e' qia frug
a go de desinere vi frui ad gem, atq' desitio
unig vi alterig n' p' intllgi nisi intllcto uno
tertio gni in go leant ambo frui aliqa' inges-
sibilitatem suam.

4° Reqirij, ut hoc quae 3um p' capax utriq'q'
frui b' naalts p' e' gestio naa lis, l. oedialts
lic' gestio spnaalis.

5° Reqirij, ut hoc quae 3um p' dando intofu'

et prius bono à qo, et pte hanc qdiem
corpis Chri sub speciebus sacramento cariens
n' quert, in substantia chyli alterat, in
Stomacho speciebus, quibus corpis Chri succedat
Substantia chyli.

127. Ex his qdiobus in hac difficultate varia Dru
sentia facile infirmas, 1. qdiem sentia
Scoti antea explicata infirmas, qia in actio
adductiva n' receptio definit Substantia panis,
s' potest ut ea corpis Dni sacramento quing, aut
ad illam adden. 2. infirmas sentia
Caietani plurimam, Hostiarum dicentium Chre
poni in sacramento Eucharie p' solam substitutionem
corpis eig loco Substantia panis, et substitutione
sanguinis loco vini na' p' unum loco alterig
substitui, qia unum vi alterig definit, aut
unum quert, in alterum sic unum prolatum
substitui, loco alterig, numq' unum loco alterig
qia tu recte dicit, prolatum in prolatum, aut
numq' in nomen quert, aut prolatum prolatum
in alterig definire p' sicut qo sentia Scoti,
ita etm Caietani desit in 2. qdiem.

Thiſta nobiliſſimꝝ hic q. 9. a. 4. ſub, qd
Chꝛꝝ ponꝝ in Euklic. ſarmento ꝑ gꝛeſſioꝛ
panis in corpꝝ eij et verã iꝑſꝝ corpꝝ re-
productioem, ita, ut operatio panis uel uꝛit
ee productiva corpꝝ Chꝛꝝ eoꝛd iꝑſꝝ pro-
ductu' ſꝑꝛonit, ſa ꝑt verẽ et ꝑriã iꝑſꝝ
ꝛproductiva, ſub di legꝛuave vini.

Est hæc ſentia oino ꝛformior. Ari hic q. 75.
ꝑ totam ſoties repetenti, ſſtaã panis et vini
n' annihilari, ꝑ totã ꝛverti in totã ſſtaã
corpꝝ et ſanguinis Dni, et oino clare a. 4.
ad 3. ad: virte agentis finiti n' ꝑt ꝑra in ꝑra
mutari nec maã in maã, ꝑ virte agentis
infiniti qd ꝑt actioem in totu' ens, ꝑt talis
ꝛverſio fieri, ꝛia utriꝛꝑ ꝑra et utriꝛꝑ maã
e' ꝛnis maã entis, et ideo D. ꝛ e' entitis
in una ꝑt autoritã entis ꝛvertere ad it qd e'
entitis in altera ſublato eo ꝑ qd ab illa diſtin-
getur. i. S. O. Logen, de hoc ſarmento, qibꝫ ꝑroin
manifeſte' rannit virte Dei et agentis infi-
niti ꝑ ſtram ꝛperatiois iꝑſa' ſſtaã panis in
ſua entite ꝑriã ꝛverti in ſſtaã et entitem
corpꝝ Chꝛꝝ, et n' ita hæc locu' illig ſubſtitui

adduci veriri audentibus, quae quidem praedicta
questio aliter intelligi non potest, quoniam per productionem corporis
Christi ex substantia panis, non tamquam per productionem
quia ea iam est in caelis, quae per productionem sub
stantia panis.

Haec sententia omnia facile salvat quae ad veram 129.
questionem referuntur, quae de Eucharistica ques-
tione a prioribus asseruntur, ea enim salvat in-
possibilitatem substantiae panis vel substantiae corporis Christi,
in quantum illa in se habet entitatem in substantia et entitatem
corporis Christi praedictae et simpliciter quaeque; salvat
quae mediae, sicut species et audentia, quae tamen
a quo erant priora: salvat quomodo substantia corporis
substantia panis sub eisdem audentibus indite
fundatur, quia sicut substantia una in alteram
transubstantiatur; salvat etiam substantialem tamen
a quo et ad quem, et videat utrumque, positivum.

Salvat denique dicta pro quibus asseruntur ex pane
fieri quae corpus, sicut et sacerdotum dignitatem,
ut in eorum manibus velut in utero Virginis.

Christus quotidie incarnatur: sacerdotes corporis Christi
sacro ore efficiuntur in nulla enim alia sententia
facile clare hoc et legitime dicitur primum expli-
catum, sicut in nostra, corpus enim Christi adduci substantiatur

unitis & naturalibus e' p'rie q' fieri, fieri, in-
carnariq' ab vero corp' Dni q' veram
quiesce' reproduci, hoc e' p'rie corp'
Dni q' fieri, fieri q' creati, unde et
in Canone missae dicit q' gem' hoc oia
Dne p' bona creas, q' oia p'ovult
dubio referunt ad substantia corp'is et san-
guinis Dni residentem sub speciebus Eschripis.
Brevis go: Ita virtus generantis fra in corp'
Chri sub speciebus ponenda dari dicitur, q'nta
in p'ribus colligi et fra ingredienti p'
admitti; iam go p'ato dato etiam q' impossibile
q' defacto corp' Chri annihilatu' est a
DEO, fra in ta limitate virtus fra q'p-
erans, quero inq' an vi generantis ponere
sub speciebus idem corp' Dni, l. n? p' n, go l.
fra vim generandi n' h'uit, l. in virtute sua li-
mitata erit, l. e' q'nta fidem, altera q'nta
casum: dicendu' go q' ponere: ia' go: atq' tunc
n' ponere, q' adductioe, substitutioe aut unio-
nem p' p' q' vera' productionem: Ita go et
modo dicendu' e' hoc in discrimine q' tunc p'vult

producere, quia antea non erat, nunc autem quia iam existit in caelis reproduca, tunc et sic actio generativa et actio corporis et sanguinis Domini reproductiva ex substantia panis et vini, quae non annihilatur, nec remanet post generationem, sicut dicitur in 1. Cor. 10. ubi dicitur: *ut quod est in corpore Christi.*

Inde ergo colliges totum solem ad rem huius actionis generativae et reproductivae esse ipsum substantialem corpus et sanguinem Domini sub speciebus Eucharisticis ex substantia panis et vini reproductum, hanc virtutem totalem vero totum esse totum id quod ex speciebus corporis et sanguinis Christi generat hunc sacramentum. Eas etiam ex dictis: scilicet in hoc ad rem generationis est, quod subigit tertio procedit tunc a quo, et si unum non definit, atque in generatione Eucharistica hoc procedens est corpus et sanguinis Domini ex substantia panis et vini sub speciebus eisdem substantia reproductum: quod eas omnes alterius est, quia sicut se habet ad totalem totum actionem productivam, ita se habet ad illam actionem reproductivam, quatenus enim ad hoc pariter sepe ambulat, atque actionem productivam totalem tangit et totum reproductum, ergo etiam actionem reproductivam totalem tangit.

toti reproducitur, ut se solo se unum vel
qui nudi, qui reproducitur ut filii sui
seque vestire substantiam adeoque cum
ordine ad quae 3.

Solutio Obta.

131. Dupliis generis obices solvenda. 1.° sicut
hæreticum contra veritatem transubstantiationis,
2.° catholicum contra explicationem eius au-
torem reproducat.

Ob hæreticus 1.°: hoc obit transubstantiationis esse
inventum hunc et nullibi reperiri in scripturis,
adeoque l. ex hoc ipso dicitur hæreticum.

2.° In scripturis panem Eschripium etiam
post consecrationem appellari panem 1. Cor: 10. panis
quem frangimus nonne participatio est corporis
Dni et atque si foret transubstantiationis, ut recte
dicere panis, sed quod panem ut transubstantiationis
si manere cum corpore Dni.

3.° Non est certum indicium alicuius substantiam
quod eius auidia atque videtur etiam post
consecrationem remanere auidia plane eadem quod

antea ut non dicat panis substantiam
nubigam transubstantari?

4. scilicet circa panem obitu sensibile non fallit:
cum ergo videamus eandem rem esse auidia ante et
post generationem, oportet etiam eandem substantiam
manere, proinde panem non transubstantari.

5. Auidia non potest esse sine substantia, nec corpus Christi
est esse corpus substantie nec aliter: reliquum ergo quod
ubi est auidia panis, ibi etiam sit substantia panis.

6. quicquid est in specie est etiam esse in genere, atque
transubstantiatio non est in aliquo genere: ergo

R. ad 1. retorqueo: hoc verbum obstantialis quod ubi 132.

Con: Niconum ad profitendam eandem substantiam
filii cum patre contra Arianos aliosque hereticos
non reperiuntur in scripturis, et tamen Lutherani una
cum catholicis illud verbum non habent exosum, sed in-
spirante spiritu sancto ab Ecclia dicunt assumptum:
male ergo dicitur esse exosum quod in scripturis non est.

Dico 2. quomodo hoc verbum non sit in scriptura,
et tamen eius significatum et veritas in scripturas
in illis quidem potest videri: hoc est corpus meum,

et: huius calix et ideo supposita rei
veritate veniebat, ut Eulia sibi inve-
niret huius veritatis expressione et hinc
recte et optime induxit hoc sibi trans-
stans, qd eodem sibi Conc: Trid: ut e pri-
mitivum sibi, sibi a sibi et maxime a D. up-
pate asumpsit.

Ad 2. rebat: Christus etiam post incarnationem sibi
adhuc dicitur e hoc qd eodem pronomine a appel-
lat nisi persona hinc, proin si yellas fatim
tribuit veritatem, admittenda erit ut Nestorianis
qos tu sicut catholici ita etiam Lutherani here-
ticos indubie agnoscent, duplex persona una sibi
altera hinc, l. si hoc Lutherani nolint, nulla
raoe recte arguere possunt: Eucharistia vocat panis
etiam post consecrationem: qd remanet substantia panis,
na dico civilitate Christus etiam post incarnationem sibi
vocat hoc: qd remanet persona hinc.

Dico 2. adhuc vocari panem ut qd remaneat
substantia panis, s. l. qd ex pane corpore Christi quod
e, sicut etiam in Evangelio dicitur, in gustasset Archi-

fridling aqua vini facta, ubi vinu aqua dicitur
 quia ex aqua factu erat; l. quia avidia panis
 remanent, et sic carnaliter appetenti panem re-
 presentant, sicut etiam Abraba in Genesi dicit
 se vidisse 3. viros, quod 3. Angeli in externa
 sua viri sibi apparebant, licet viri essent
 3. angeli, l. 3. p[ar]tes virtutem, quia sicut S. Hostia
 et panis, et nutritur inftar panis, sicut etiam
 manna dicitur panis licet revera panis non est,
 quia eundem cum pane effectum prestabat: his
 3. solutio p[er]tinet.

Ad 3. Retorquens: sicut non est certum indicium
 personalitatis creatae, quoniam videre, palpare et aliis
 sibi experiri nam habet: sicut 3. p[ar]tes hanc
 appariam nulli Lutherano Zylcem in Chro-
 nicis Heptarianis profitetur persona, ita nulli cum
 Lutherano rede infert, p[ar]tes panis avidia ma-
 nere et panis substantiam.

Dico 2. non est certum indicium intenti nae. c.
 intenti fidei et Eulie auctoritati. n. nam est
 hoc sacrum tam vilitate considerandum, ut sibi licet
 illud indigne velim, s. e. p[er] fidem scriptura
 et auctoritati Eulie innixam estimandum.

Ad 4. Retorquens quod ad magis raa in-
dividualis arguit spona qm auidia sstaa
et in illo fallun, sicut, cur go n falli
sint in hoc ?

Dico 2. n. M. quod em Isaac benedixit fi-
lio suo Jacob putans ce primogenitum
suum Esau, oes suos errabant propter
auditu, unde dixit: Vox eadem vox Jacob
e, magis an magis sst Esau, sile in hoc
sacramo glingere dici pt, ubi pariter
oes suos fallun, solo auditu excepto, tu
audit: hoc e corpus meum: Ut proin q/q
fidelis dicere pit, vox eadem transmutatur
sq feat, s magis, id e auidia sst auidia
panis.

Dico 3. nulla snt in hoc sacramo pte falli
obta em suum n sst sstaa sst accidentibz
latentes, s ipse auidia qe sstaa sst sst
qe eadem auidia post operare sst eadm
spe et n. qe antea, et ideo raa nil
probat.

Ad 5. dico; Ad verum ee naalio loquendo, son
ad dno vitem respiciendo, eo in in bon
sacramo q magi qm naa respici d.

Ad 6. dico. transstaven pterere ad, qm ppter
qesfori cuius rothma fuer e, et tali, qlem
in naa sibi pitem n d.

Ob 2. qtra Explicati transstavenis ostendado ^{134.}
q n fiat f reproducioem

1. Quid cu poplis agens ad hoc sacm ipse
sit Chog i hostia ob sacro, sequer q
Chog seipsum reproducet, qd vity in pople,
qm pnt nemo se pt i. producere, nec ita
nec producere, n idem inoecet i. productum
q e 2. productum.

2. Quia long ei produci in Eschria, ad ee
realt dity a toto producto generalem in utero
Virginis, proin cum long in regenerare pro-
ducty sit corp dui, nrit idem long dui
ca long in Eschria producty, q d nos de-
fendit. p.a. Actioes realt diverse exigunt
tota realt diverse, utq actio generativa

P. Virginis, et actio generativa Sacerdotij
Et actioes realth' diverse, go etm totij
utriusq; actiois dat ce realth' disti.
3. Ut in M. quibz alij tenent, quorsio
Evchie fit abq; ulla mutaoe ea pte
Chri. atq; hoc n' verificat in vra
sentia, in q; reade reproducioe Chri
alij h'et qd' p'ij n' h'ijet.

4. si corpus Dei n' reproducere, ea pane
panis n' annihilare, s' panis annihilatq;
ad p. si unū q'atorium e' falsu, reliqua
de recepta erit vera, s' facta quorsio
hoc e' falsa, panis e' aliqd' go hoc e' pte
vera: nihil de pane e', p'om ille est
annihilatq;

2. Ist' annihilari dicit qd' req; in se nec
in alio manet, atq; tota panis facta
generaoe req; in se req; in carne Chri
manet, s' tunc plane absorbe go.

135. S. ad i. c. sequat' e' n. ce impossibile qd' aliqd' id
d'na virte seipse reproducat, e' etm lata disparitas

int 1^a productione et reproductione nemo
 em seipsum 1° producere potest, quia productio est
 quoddam actus, nihil autem agit nisi quod existit, extra
 id quod secul existit agere potest, productum autem existit
 quod quatenus ad hoc se reproducere potest, et ideo non est
 simile in productione 1^a et reproductione, et pro
 diversa ratione eandem 1° productum virtute
 distingui a reproducto.

Ad 2. n. a. ad p. n. a. et dico sufficere ad actioes
 reals diversas quod habeant bonos virtutes diversos,
 sufficit enim ad honorandas plures virtutes Angelicas
 reals diversas una essentia Dei non reals, sed
 virtute sunt multplex, attributa enim Dei non
 distinguuntur reals sed virtute: sicut ergo sufficit ad
 plures actioes reals diversas honorandas, unum
 reals corpus Dei virtute per reproductione multi-
 plicat; ad

Ad 3. dico aliqua corporis Christi mutatio esse ne-
 cessaria in questione Eucharistia admittendam
 corpus enim Dei quod in caelis existit circumscriptive,
 non existit circumscriptive sub speciebus, proinde aliter
 hic existit, aliter in caelis, quod sine mutatio
 aliqua fieri non potest. N. Presgo et D. Thoas

N excludunt se oino mutacoe sui phia
sive npha, s' h'm mutacoe phia qe
e' in maali s'cto, seu s'cto mutacoe
guri remanente, unde n' entendij ipsum
ens ad mutacoe totig in totum, qualis
mutacoe necessio ab oibz catholicis hic ad-
mitti dt.

Ad 4. c. seglam. n. m. panem annihilari, ad
rarem j. in g'trium Rdel. S. O. in 4. d. ii.
q. i. a. 2. ad 3. qd q'mois n' sit aliqd, t'n illdinq
q'ess' e' panis e' aliqd q'ess'ioe facta, et
ideo n' seq' qd panis s' annihilat' i. S. O.
q' s'icite ad altera rae ibidem ad 4. u.
hic ait: qd q'mois panis n' maneat nec in se nec
in alio, manet t'n corp' Chri in qd q'ess'io
e' panis, et ideo n' seq' qd sit annihilat'
i. S. O. Ex q' utraq' rae satis e' soluta,
p'te eate respo' plenig colligi ex dictis supra
n. 124. et seq. sit sectio secunda de exis-
tentia et presentia Christi in hoc sa-
cramento.

89
Sect: II.
De existia et praesentia Chri in
Euchria.

Certe de de fide in hoc S. Sacramento realit. § 136.
veripimum § 136 ac reale corpg Dni existere
ex proprio huius Trad: gstat: at quado illud existat
totum adu e. Est aut notidum qd in dicta
in pcha unisti q. de loco aliqd in loco pt ee et dici
§ 136 1. relative, sic e in loco soly qd
e in eoz § 136, in eoz em et n' aliq oia reglet
et ginet. 2. diffinitive qd p'pria e existia
spiritu' et § 136, digq' diffitive ee in loco,
qd e totu' in toto, et totum in qualibet pte ita tu
ut alibi fuit ee n' pit, sic aia realis e in O
ut tu fuit extra corpg ee n' pit. 3. § 136
iste ndy existendi g'nerit cu' existia diffiva ex-
cepto qd supaddat poam etm fuit hic et alibi
existendi, qz iste ndy p'cipue p' h' Euchria
sacram' digq', et § 136 circumscriptive, ut fuit
totu' locatu' sit in toto loco, et pars locati
in pte loci, adeoq' locatu' a p'prie loci
circumscriptib; et totu' a tota et pars a pte,
sic oes nos hui' in loco p'ng.

137.

Est autem fide et ratiōe certū corpꝛ Dni n̄ existere in hoc sacramento circūscriptivē, q̄d est circūscriptivē existit, cōexistit loco s̄m quantitatem extēsa' q̄o ad locū et ad t̄m extēsa' q̄o ad se, corpꝛ autē Chri in hoc sacramento est: s̄c̄l extēsa' q̄o ad se ut heat p̄tes extēsa partes, ad eoz partes partū s̄c̄l vera ordinatō, nulla q̄s̄p̄o p̄ t̄m n̄ est extēsa' q̄o ad locū, aliā t̄m corpꝛ s̄c̄l modica hostia existere n̄ pot, in q̄t̄m ipsū e' locatū, t̄m locū occupare dret: igit corpꝛ Dni in hoc sacramento circūscriptivē n̄ existit.

Existit t̄m d̄ffivē et sacramētū, d̄ffivē q̄dētia existit q̄ m̄dū s̄c̄ltae id e' q̄ m̄dū q̄o s̄c̄ltae et s̄c̄ltae dimensioibꝛ, ut dicit S. D. q. 76. a. 3. s̄c̄ltae autē e' tota in toto, et tota in qualibet p̄te, s̄c̄ltae sub qualibet e' minutima p̄te panis latet tota s̄c̄ltae panis n̄ minꝛ q̄m tota s̄c̄ltae panis latet in p̄te maxima, et sic de aliis p̄ id ē am q̄d totū existit in toto et totū in qualibet p̄te d̄ffivē existere ut antea dictū: q̄o existit et̄m sacramētū in q̄t̄m ita s̄c̄ltae sub una hostia totū in toto et totū

sicut ubi est ubique, ita etiam ubique sit unitas,
ex quo falso proprio in altero errorem invidunt,
et transgressionem negant explicantes profiam
cognis Christi in hoc sermone de ubique. Sed
utroque error plane absurdus est, idem
quod unitas Christi sit ubique, expressè contraria
scripturae et Symbolo, legimus enim in scriptura
Dnus iam ascendisse in navim, iam in montem,
iam in Jerusalem, et denique in caelum, etiam in
Symbolo legimus descendisse ad inferos quia
omnia adforent verba dicta si unitas Christi pro
unitatem hypostatica fuisse ubique, cum tamen in
omnibus illis locis ratione sua ubique fuisse, et
recte propria tamen ascendisse et descendisse
dicere. Nec dicant Ubiquista etiam in
Symbolo dicitur filium Dei quia tamen est imago secundum
Symbolum D. Athanasij et ubique ratione impositis
sicut Pater, descendisse de caelis: scilicet quia hu-
manitas illa ascendere et descendere potest,
non obstante quod fuerit ubique, nam
R: filius Dei dicit descendere de caelis, in
quibus se terrestri creatura novo modo univit, et
hanc nam sibi assumpsit, ut adeo hoc denominatio

et tribua, filio Dei rae sui, si rae hntis
 sibi apumpta qe needa erat in caelis, pttm
 in terris ubero sicut virginali apumenda;
 extra, si ptt unioem hyposticam hntas est
 ubiq, sicut dntas, sicut dntas aut DEUS n
 di, rae sui ascendere l. descendere, ita neq
 hntas l. hoo rae sui dicere ascendere l. des-
 cendere, adeo, nulla rae ascendit aut descendit
 Chri rede salvati posset. Hec dm error re-
 ducit e in trad. de Incarn: de gunicase idiomate
 ubi dixim n poe in Chro una raam l. eig ppritate
 predicari de altera naa l. eig ppritate in sensu
 reduplicativo, proin sicut n e vera hgc ppo: Chro
 qe DEUS e mortalis, ita neq, ista: Chro qe hoo
 e imensq l. ubiq. Eao am, ibi data, e, qia red-
 plicas sffiat identitem et unitem naa qe in Chro
 n dabat, utpote in qo duas distas naas dnta et hnam,
 s unam tm psonam sm fidem profitemur.

Alter error qd Chro snt profens in hoc sacro per 139
 ubiqitem cadit ex dictis n em d hntas Chri ubiq:
 beta transmissio hoc errore tn n poest salvati
 p ubiqitem: l. em corpq Dni sub hoc sacro e
 vi gferaois l. n l. si ad e vi gferaois: qo n vi
 ubiqtis, qia gferao n e ubiqitay si vero n adest

si generatis, eo n magis post generatōe ade
qm̄ antea, nec aliter qm̄ in gōis alio
ente. s. corpe, et sic quicq. et quodocq. pane
laci, carnem, pomum p̄ sumit contra Unitariū
et Lutheraniū sumit, ubiq. em̄ in DEO et in
hūitas, corpi, et sanguis Christi in eorū sentia,
atq. in dictis oibz DEUS ē presens, alias iam
DEUS n̄ est ubiq., proin̄ ita in his oibz erit
corpi et sanguis Dni, quippe qd̄ DEUS seel.
assumpsit n̄ dimisit, est aīnal, manet qd̄
qd̄ quicq. eiqm̄ sumit pro sacram̄ corpi
Dni accipit. o pulchram fidem! misa
ij: heretica pravitate

140. Notandum pro Apertio ponenda ex p̄lia in
mae de gōis, gōium n̄ gōni ex meris
indivisibilibz punctis, s̄ ex punctis, p̄ul et
partibz in infinitū divisibilibz, ita ut
nullū gōium tam parvum stabile sit,
qd̄ n̄ ulterius et ulterius dividi pot̄ in alias et alias
partes sine fide: ad qd̄ t̄ bene integrū advertas,
ex filibz in p̄lia dictis de gōis, parte, gōium
ee. in 2 p̄lia diffia, alie v̄riaz, h̄nata, egales,

et in sacramento calicis in sanguine dicitur
et corpus, et in utroque in utroque specie
per eandem eandem geometriam dicitur et in
aria realis, persona ubi, tota unitas et divi-
tas cum attributis, quoniam in eucharistia persona
Christi et spiritus sancti, ita quoniam presertim Thomista
vel S. D. quoniam ad 1. hinc quod 76. a. 3. dicente:
corpus Christi est in hoc sacramento per modum substantiae,
et ideo manifestum est quod Christus totus est sub
qualibet parte specierum panis et in hostia
integra manente per ad 1. n. sequitur di-
visionem, et ideo quod unitas manet indi-
visa actu, neque substantia alicuius rei est plu-
ries sub divisionibus personis, nec corpus Christi sub
divisionibus panis, et per quod quod neque infinitis
per toties in quod partes dividitur. i. S. D. pro 1. p. 142.
Eadem pars etiam per ad eandem: scilicet dicta corpus
Christi existit per modum substantiae in hoc sacramento,
et quodam ut ibidem ad 2. dicit S. D. quod con-
versio substantiae panis directe tunc ad substantiam
corporis Christi, scilicet per eandem personam et directe
est in hoc sacramento corpus Christi. i. S. D. atque
sic substantia panis erat sub accidentibus

hostia, ut tota hostia est sub tota hostia
 et tota hostia sub qualibet pte, quibus hostia
 ut ea dicimus, n' ming' effecti e' hostia panis
 in minutima parte, qm' in maxima, unde
 etiam panis mica, quatuor parva hostia pa-
 nis e', et dicitur: fuit q' q'ia corp' Chri e' in
 hoc sacramento ad modu' hostia panis, ipse erit
 totus in tota dimensioe hostia et totum in
 qualibet pte etiam minima dimensioe hostia,
 et hoc quidem p' hostia una integra, p'ferret
 p' in mille ptes minas etiam p'portualz et
 alig'as dividat, nam tota hostia panis sub illa
 dimensioe hostia p'ferret si manifestet, sub
 qualibet huiusmodi dividit pte p'fecti exhiberet ut
 hyponiz: cui' igit' p' doctrina S. Oris q' em
 tota sequit' Eulia, p' modu' hostia panis,
 p'rie et directe p' corp' Dni p' in hoc
 sacramento, manifeste relinquit, qd' si una hostia
 in mille ptes discreta, dumdo sub ipse latet
 hostia panis, sub unaqueq' eiq'ndi pte totu'
 corp' Dni lateat n' ming', qm' tota hostia
 panis sub ea latet si manifestet. Et
 huius ex p'lo symbolica ponunt in speculo, qd'
 quodiam integrum e' in oi' pte, s' n' nisi seculo obtu'

agiae de
 ubi p' p'ce
 a de e' a
 lantia et di.
 caudat p' p'
 p'fectu' huius
 3. dicat.
 modu' hostia
 p' totu' e' p'
 etiam hostia
 p' p' p' p'
 manet indi.
 is rei e' p'
 q' q' Chri p'
 neq' p' p'
 i. ad p' p'
 p' dicit corp'
 hoc sacra
 p' p' p' p'
 ad hostia
 et dicitur
 i. ad p' p'
 uidentibz

huc representat totum, si vero fractu
e in mille etiam partes, eorum speculum obtu-
sum quod prius representabat seculum inte-
grum, iam per singulas fracturas re-
presentat diste integrale, sicut inquit
corpus Domini sub una hostia quae in speculo
latet seculum unum integrale, at vero si per 1000
partes ea hostia frangatur, quot partes erunt
hostias unum integrale corpus continent, et si per
generatim totum corpus Domini reproductum
erit, aut potius totum reproductum eius
corpus, ipsa dicta pars hostia operata
erit, ut ait S. P. supra relatum.

Eadem veritas, ex iam notatis, fiet facile
evidens. unde

143. **Ob.** 2^a pars auctoritate S. Patris eadem q. a. 1. di-
centis: sciendum, quod aliquid Christi est in hoc sacramento
2° modo, uno modo quod ex vi sacramenti, alio modo ex
naturali concomitantia: ex vi quidem sacramenti est
sub speciebus sacramenti id in quod directe convertitur, scilicet
panis et vini praesentia prout supra est
pro, quae est effectiva in hoc sacramento, sicut

in ceteris, puta, si dicitur hoc est corpus meum
 Ex naturali am geometria est in hoc sermo id
 quod realiter est junctura ei, in quod predicta quæstio
 tenet, si enim aliqua duo sunt realiter junctura
 ubique sunt realiter, quodlibet et aliter, sola
 enim operare aia discernunt, quæ realiter junctura
 sunt, i. n. d. unde ratio facile colligitur 2.º his
 sicut, illud solum si verum directe per, quod oba
 fuerit et directe effectus, illud vero per, quod reale
 geometria, quod est directe effectus realiter est
 junctura, et naturaliter quærens ad illud, atque si
 verum generans panis, nisi effectus nisi solum
 corpus ut dans gradum carnis nisi sanguis, nisi persona
 nisi divitas, nec aliter, sicut quod oba generans
 calicis nisi effectus nisi solum sanguis, et ut dans
 gradum corporeitatis, nisi corpus, nec aliter; et
 tunc naturaliter quærens ad corpus sicut sanguis, sicut
 illud Levitici 17. v. 11. aia carnis in sanguine
 est per, sicut ad corpus sicut naturaliter quærens
 aia quod quomodo corpus vivit, cum etiam Deus
 quod hoc assumptum, non dimisit, ad corpus et
 aia Domini à vero Domini assumptum recipit per
 personalitas ubi, et ad ipsam divitas
 et sicut est de generare sanguinis vel aia, sicut

quod si obum in operare panis et pro nisi
corpus, et in operare et calicis et pro
nisi sanguis, sed realem germita, et
in corpore pro sanguis, et in sanguine corpore
et in unopos, cetera explicatas, aia,
ffonllar, et daita, de hoc S. D. ut a. i.
ad i. ait: quia quosio panis et unum et tunc
ad daitem l. ad aiam chri, operare et, quod
daitas l. aia chri et fit in hoc sacramento ex
si sacrami, per ex reali germita, quia. eij
daitas corpore assumptum non desinit, ubique
et corpore chri necesse et eij daitem ee.
i. S. D. et in a. 2. in 0 ait: Certum te-
rendu et, quod sub utraq, per sacrami totu chri
et, aliter ta et aliter: nam sub specie panis
et eijdem corpore chri ex si sacrami, sanguis
am ex reali germita sicut praedictu et,
sub specie vero vini et sanguis chri ex si sacrami
corpore am chri ex reali germita sicut aia
et daitas, eo quod unu sanguis chri et ab eij
corpore separatu, sicut sicut tempore passionis
et mortis, unde sicut fuerit hoc sacrami

celebrates, sub hecby panis, sicut corpus
Chri sine sanguine, et sub hec vini sanguis,
sine corpore sicut erat in sei veritate. i. 10.
unde oia profata petent.

Cap. 3. ptes qd excludant, quinq persona Pris 144.
Et sicut et via nil poy gromitanti in hoc
sacramo, nisi qd l. cum corpore Chri, l. u pso-
nalitate ubi realte e giunctu, atq; psona
Pris et sicut l. realte distgunt, et a corpore
Chri et a psona filii sm dicta de trinite qd
nilominus quavis gromitanti pte loquendo
expofita vase psona Pris et sicut l. n adiat
in hoc sacramo, alio ta pteali modo adit ppter
unitem gromitanti pofitam, qe unitas et sicut
et sicut l. n ming qm filio pte e, qd qide
ndq gromitanti ad ea qe dixim de Incarna:
uig mysterii hoc sacram filitinem gerit eis
cumseprio vocari st.

Nota etm ex dictis qd corpus Chri in hoc sa- 145.
cramo poy in ea extensioe qd ad se sicut
fuit in cruce et nunc e in celo, unde etm
qe ei realte gromitanti in celo ut lumen
gloriae p hic gromitanti ponunt, n ta extendit

go ad locum, quia sacramentum, et nuncupatione
in hoc sacramento existit. Nota 2°. Ex
sente S. P. ante relato, quod si Christi in triduo
morbis generarentur neque in corpore sanguine,
neque in sanguine corporis ex reali promissa
posuissent, quia pro illo triduo revera sanguis
erat a corpore separatus, sicut nec anima
posuissent ex eodem capite, bene tamen dicitur,
quia etiam pro illo triduo corpus Christi erat hy-
pothetice unitum verbo.

Colliges etiam quod male heretici Lutheri Romani
imponant frustrare fideles suos integro
Christo percipiendo quod sub una forma spe-
ciant, si enim sub quavis minutissima mica
hostie generata sit totus et integer Christus
in corpore et sanguine, quae rari fieri possunt,
quod integro Christo frustrantur quia tota hostia sumuntur.
Neque dicas hoc sacramentum esse ordinatum ad salutem fidelium
non rari generari, sed vult eis quod sub speciebus contingit:
si ergo nihil generatur sub una specie, quod est generatur sub
altera, videtur quod altera earum sufficit in hoc
sacramento. Nam S. in c. d. cit. q. a. 2. ad 1. et

quod quoniam totus Christus fuit sub utraque specie. Ita
 frustra: nam 1.º quidem hoc valet, ad representanda
 personam Christi in qua seorsim fuit sanguis
 à corpore, unde et in forma consecrationis sanguinis
 fit mentio de eius effusione. 2.º hoc etiam
 conveniens est ipsi huius sacramenti, ut seorsim exhibea-
 fidelibus corpus Christi in cibum et sanguis in potum.
 S. D. hoc adhuc nota ad solvendas obiectiones, quod Christi
 quantum sit divisibile mathematicè et per mentis
 designationem in infinitum, ut sit sit divisibile physice
 et actu eorum, et ideo in panis sit quantum
 aliquod, et corpus Domini sit sub ipso sicut fuit substantia
 panis, toties sub ipso reproductum corpus Domini
 quoties species actu dividitur, quoniam tamen actu infinities
 reproductum, quia quoniam infinities actu substantia di-
 viditur. *See dicta de quantum in phisica univ.*

53. an Christus sub hoc Sacramento existens potest moveri localiter, agere, pati et videri?

SECT: III.

**An Christus sub hoc Sacramento existens,
 potest moveri localiter, agere, pati, videri?**

Notandum est ex priori sect: Christus esse in hoc Sacramento sacramentaliter.
 et circumscriptive: id est an solum esse proprie loquendo 146.

in loco, qd est mensuratum loco, sicut per qualitatem
dimensionem, adeoque qd est alicubi circumscripti-
viter, proinde quare loquendo Christum ad esse in
hoc sacramento fuit in loco, et hoc vult di-
cere S. D. ubi q. a. 5. dicens: et corpus locatum
est in loco sicut admodum qualitatis dimensionem, in quantum fuit
mensuratum loco, sicut per qualitatem dimensionem,
unde relinquitur, qd corpus Christi ad esse in hoc sacramento
fuit in loco, sicut per modum substantiae ut eo. i. S. D.
qd erat necessarium notandum, ne putaremur S. D. in
gratitudine ut dicebamus esse in hoc sacramento
corpus Dei affirmativum fuit in loco.

Jam queritur, an corpus Dei in hoc sacramento existens
possit localiter moveri, agere, pati, oculis corporis
videri, pro quo fit:

147 Axioma I. Corpus sub hoc sacramento non potest moveri
localiter, potest tamen moveri per accidens ratione speciei
et S. D. sicut quibus sequitur. S. D. ut: patet
in argumto per gratia autem: impossibile est idem esse materia
et quietem, quia per gratia verificatur de eodem
sicut corpus Christi in eodem quietum residet, ad quod homo
habens in hoc sacramento, i. S. D. et hoc explicans

stratoria, qe in qdr dicitur ad se qd si qd au-
dens et rae speere, p dicitur Dni corpus
moveri, id est in motu speere in immo-
bilis se heat corpus Dni. Ratio d
2° qd illud qd n e f se in loco, f se n
moveri localit, atq; in dicta corpus Dni f
des in loco, n an entendit aut occupat
locus, igit et n f se n p moveri localit,
M. p. Moveri localit e de uno loco ptra
psepe transire in aliu, atq; nil sic transire
qd in loco f se, id e circumscriptio, igit n
p moveri localit localit qd f se n e in
loco circumscriptio, p oim qd qia corpus
Dni in hoc sermo n existit circumscrip-
tio, p sermo n e, relinq; qd f se localit
moveri n p bene ta f accidens, et rae
speere, in ipse sermo, pnt circumscriptio in
loco qd et n pnt manifeste. Corpus Dni
e iudicabili sub spee operati, atq;
p operati pnt moveri localit, sicut
de uno loco in altero, de uno in alio
et altero: qd et n necesse e, ipse corpus

Dni sub speciebus motis transferri, hic am motu
localis nec ex se corpis Dni et rae
ipfij, s ex se et loco rae ferum
localis mobilis sub quibus inobis residet
corpis Dni.

Nec dicitur: quoniam, alteratis speciebus per calorem 149.
frigoris, in corpore et sanguinem Dni nec se
nec auidens alterari, frige fieri, calefacere,
go neque localis moveri quodque, fieri et auidia
localis moveri. Dico em se dispariter
in alteras eigni et motum localem:
quod em altera, sive altera rae sui sive
rae altera, recipit sibi in se,
extra quod move, rae altera sive n recipit
aliquid sibi in se, s ipsum manens in se
ut antea sive in altero quod in se ferulo
transfert, et ideo cum corpore Dni in hoc sermo
defactor, existat in se sive in se sive
ritualis, neque se neque auidens alterari
potest, optime in se auidens et ad motu
ferum localis moveri. Ubi tamen notandum est, quod
dicitur S. D. hic q. 81. a. 4. in O aiens: dicendum quod corpore

Chri idem in hostia et in hoc sacramento et in propria
specie, sed eodem modo nam in propria specie contingit
circumstantia ^{accusationis} corporis et proprias dimensiones nam prout
est in sacramento hoc; et ideo quod pertinet ad Christum
in se, et in se, potest attribui et in propria specie
et in sacramento existenti sicut vivere, dolere
mori, aiatur s. in aiatur et p: quae vero ve-
niunt ei et comparantur ad corpora extrinseca, potest
ei attribui in propria specie existenti, nam prout
est in sacramento sicut irrideri, quous, flagellari,
crucifigi et unde quidam metrica dixerunt:

Pixide servato poteris sociare dolorem
Innotum, sed d' illatus venit illi. i. S. D.

150. Vult igitur dicere. Ad. quod quovis corpori Christi idem
sunt hostia et in hoc sacramento et in propria specie,
ita quia non est unum utrinque existendi modum, non aequale
utrinque, omnia veniant, sed ea solum utrinque, predi-
cari possunt, quae pertinent ad Christum ut est in se quia
est vivere, dolere, mori, aiatur, s. in aiatur, et
illa vero quae veniunt ei et comparantur ad corpora
extrinseca, quae in quodam gradu plus violenter et
motu ab extra in Christum agunt, non valent
predicari de Christo nisi in propria specie existente,
in se supponant extensionem corporis ad locum, quae non

da in sacro p[ro]p[ri]a in p[ri]a p[ar]te Chri, p[ro]in
 si post coena s. hostia fuisse refectata ab
 aplis, subilla in tempe p[er]p[et]u[is] D[omi]ni doluisset,
 morbus fuisse p[er] n[on] t[em]p[or]e g[ra]v[is], crucifig, virg
 flagellat[us] fuisse, q[ui]a hoc n[on] g[er]erent Chro
 sm se, p[ro]p[ri]e ab agente p[ro]hibiti ex
 tensio, q[uo]d agere n[on] p[otes]t nisi in p[ro]hibiti et localite
 exten[si]o existens, q[ui]do in corp[or]e D[omi]ni sub hoc
 sacro existit, ut seq[ui] dicit[ur] alia vero
 ut dolere, moris g[er]erent corp[or]i Chri ut
 erat in se, et ideo et[er]n[al]it[er] ea g[er]erunt ei ut
 existenti in hoc sacro; et hoc e[st] q[uo]d dicit[ur] duo
 vers[us] a s. Ore citati inuunt: p[er]oxide fessato
 q[ui]do versum in illis et clar[is], dumdo not[is] q[uo]d
 p[er]oxide fit allatis fessato vero dat[is] et
 p[er]oxide in ut fig[ur]a fit fessato D[omi]ni in pi
 xide p[er]is sciare p[er] Exinde pululat
 Albert. 2da. Chrus in hoc sacro sacro 15°.
 existens q[ui]am et ea vi naali talis existit
 n[on] e[st] capax aliuig actiois s. p[er]p[et]u[is] p[ro]hibiti
 maalis et corporei, extraordinaria in D[omi]ni
 p[ro]a implicare n[on] videt[ur], Chru sic existentem
 aliqua p[ro]hibiti actioe eliere p[otes]t. Ignor.

Ratio est manifesta: Actio enim et passio si-
bilis exigunt agentis aut patientis locale
extensioe, ois quippe actio et passio sibi
sibi per immutatioe mediis caando s. recipiendo
suis materialibus, corporeas et spirituales, per quidem
mediis immutatio non potest esse nisi a localitate ex-
tensio ad localitate extensio, in id quod localitate
extensio non est, existit per modum substantiae et entis
spiritualis, quibus nullum medium spirituale immutatio
non potest, atque corpus Christi sacramentalis existens
ex vi huius existit non est extensio localis,
sed ut supra dictum est existit ad instar substantiae
et entis spiritualis: quod sed ad verba intelligi
actionem spiritalem ad extra et passioem spiritalem
ab extrinseco agente, quod enim existit sacramentalis
non obstat passioi Christi et generanti per quod
in se potest ex dictis priori 11. ubi diximus,
quod si facer panis in tempore passiois per verba
fuerit, tunc etiam spiritus sacramento doluerit
et mortuus fuerit quod unde recte S. D. ut q. 61.
a. q. ad 1. ad hoc argumentum: Christus non potest pati: quod non mori,
negando quod est actio: passio quod generat corpus per
quod generatio ad agentem extrinsecum et ideo Christus per

100
De sub hoc sacramento pati n' potest, ut in mori...
Quod in extraordinaria Dei potestate n' videatur impli-
cari Christum sic existentem aliqua finibilem actionem
elicere per se, exinde, quod DEUS sine
mutatae mediae iudice, & sic per seem maalem
v.g. in oculo Christi, producere potest ut finibilem vi-
deat, l. defectu extensionis localis alio modo
implere, ipsum enim corpus Christi quovis & in diversis
existat, in corporeo, proin latiori finibili por-
tionatur se n' definit, ut adesse actio finibilis
quatenus ad substantiam n' sit extra totam substantiam
activitatis, quovis in mundo sit extra ipsam
quod mundus suppleri potest a DEO. Dicit etiam nec
capacem actionis finibilis: n' ego excludi actio in-
tellectus et volens saltem talis, cuius seem iudice,
aut inquam n' dependet ab organis et seem ma-
terialibus, quod seem recipere naaliter & incapax
sunt, quod nec actio intellectus et volens ab eisdem organis
et seem dependente, elicere potest.

Aperitio 3. Choc in hoc sacramento existens, ex vi 152
ipsius mundi eendi sacramentalis & naaliter incapax
tut ut per oculo corporeo se videat ut sub hoc
sacramento existentem, tut ut ab alio oculo cor-
poreo glorificato videat, supraaliter tut et per

extraordinaria Christi potest et oculis corporeis
Christi seipsum, et oculis corporeis glorificatis
corpore Christi in hoc sacramento videre, non potest
aliquis oculis corporeis etiam supernaturaliter vi-
dere ipsum mundum cendi corporis Christi sub
hoc sacramento quod etiam est grasificabilis per intellectum
et fidem. Colligij ex S. D. hic q. 76. a. 7.
in 0 dicente: nullo oculo corporali corpore
Christi potest videri prout et in hoc sacramento S. D.
Cao 1. ptis a S. D. ibidem assignat, 1.º quia corpore
naturaliter visibile est solum illud oculo corporeis,
quod per se auidia naturaliter imutat medium
diffundendo per illud sui speciem, quod quidem speciem
diffusis esse non potest ubi auidia corporeis visibile
non habet aliquam alterandi altudine ad corpora
circumstantia ipsum corpore visibile, atque ait
S. D.: auidia corporeis Christi non habet in parte altudi-
ne nec ad sacrum nec ad corpora quod ipsum
circumstant, cum sint in hoc sacramento mediante
substantia: et ideo ait S. D. ibidem: non potest
imutare medium, ut sic corpore Christi ab aliquo
corporali oculo videri possit.

Ratio 2^a quia corpus Christi in hoc sacramento
per modum substantiae, substantia autem in quantum huiusmodi non est
visibilis oculis corporali nec subiacet alium sensui
nec imaginari, sed solum intelli in quantum non existat modo
extenso ad locum: q. d.

Ratio altera propter quod in de potest Dei extraor- 153.
dinaria Christus et seipsum oculis corporeis vi-
dere et sic ab aliis videri potest, et quod licet
corpus Christi spirituale et invisibile in hoc sacramento
existat quantum ad modum existendi, ipsum tamen corpus
in seipso visibile et corporale esse non desinat,
et ideo nil prohibeat, quia Deus est in oculis
Christi, hoc est in oculis glorificatis per aliquam rem
corporis Christi ibi existentis representativam,
hoc est quod ipse defectus extensionis localis et alte-
randi modum per seam visum suppleat, quod
quidem defectu sublato absque dubio corpus Christi
erit visibile: Nota quod hoc defectus subleat non
fuit nisi de extraordinario, et ideo ordinarie
videri non potest.

Ratio 3ª propter quod, quia ipse non existendi in hoc sacramento
simpliciter extra gloriam potest fieri et in natura entium

merè spirituale, Jam absolute impossibile merè spirituale
oculo corporeo videri, aut sentiri nã merè spirituale
Sex nã sua impossibile, implicat am aliq̄ ex nãa
sua imple, in p̄rio suo ee sentiri, sic em certia
eorum mutare, aut certis quibus traditio sequere;
Unde recte dixit S. D. tit. a. 7. corp̄ Chri fm
nde cendi, qm̄ ut in hoc sacro, neq. sua
neq. imaginare perceptibile e, s̄ solo intellu qui
dij oculi spiritalis: sicut am diversimode à diversis
intellib, qm̄ em indy cendi po Chri in hoc
sacro e p̄ne spiritalis, et à spiritali intellu
sunt dno fm se visiblis e, et s̄ q̄p̄ns ab intellu
beato l. Angeli l. hois, qm̄ fm participatam
claritatem dno intellu videt ea, q̄a spiralia s̄
f̄ visibem dno certis: ab intellu am hois
viatoris n̄ pot̄ q̄p̄ri nisi f̄ fidem sicut et
cetera spiralia: s̄ nec am intellu Angelicū fm
sua naturalia sufficit ad hoc intuentu, unde de-
mones n̄ pot̄ videre f̄ intellu Chri in hoc sacro
nisi f̄ fidem, cui n̄ vltimè asperniunt, s̄ ad
eam signorum evidentiã q̄runt, ut dij Jacobi 2.
q̄ demones credunt sed q̄remisunt.

154. Unum ex his pululat dubiu, an forte q̄a dicta
e, q̄d sup̄naturali corp̄ dno in hoc sacro existens
oculo corporeo videri pot̄, miraculosa illa speciem

transformas et apparia, carnis, pueri, sanguinis
 sit realis representas ipsiq; substantialis corporis et
 sanguinis Dni, q; sub specie sacramentali existit
 ut illud in propria specie visibile appareat?
 ad q; resolvendum sciendum e' qd eiq; transfor-
 mas 2° q;tingere pot, i. mutare formam
 facta ex parte videntiu, sope em q;tingit,
 et alijs sicut videat eiq; transmutacionem
 fieri, de tr ali videant propria, sacramentalis
 species, in qo casu n' ipse species s' transformata,
 s' t'm dua vicia videntiu oculi ita imutabi-
 ac si ex parte viderent entem, carnem, l.
 pueru, et in hoc casu videri mihi oino pro-
 blite quodenda ipsum substantiale corpus Dni
 existens sub hoc sacramento videri formata dicitur
 in oculis videntiu per representativa ipsiq;
 corporis Dni reproduci: ipsa em visio ex una
 parte et proter ordinem nature ex altera vero parte
 corpus Dni sacramentaliter existens, proter ordinem nature
 videri pot, ut dicitur e' neq; ex parte obli visio e' ex
 hoc aliqua mutas, s' t'm ex parte videntiu q; dicitur
 agere s' p' e' unde ut veritas sic magis false,
 et ex o' parte prohibita veritas appareat, n' videri
 ad figurate et et impium ex auedendum, et

hoc sentia videt ee ad mente S. Dni. ubi. q. 76.
a. 8. dicentis: Nec tu hoc f. qd spes n. imuten,
s. tm videntiu oculi. / p. tinet ad aliqua de cep-
tive sicut audivit in magu' prestigijs, q. talis
spes dicitur f. q. in oculis ad aliqua veritem
h. f. eanda, ad hoc scill. qd manifeste veri
corpi Chri ee sub hoc sacramento, sicut etm affe-
deceptione Chri q. paruit disijunctis euntibus
in Emmaus: S. D.

155. 2o. Eigmi transformos ex pte specul. i. factu
et n. solu' ex pte videntiu g. tingere p. d. et
loq. g. h. i. d. in hoc go. cap. dicit S. D. ubi:
a. 8. q. d. a. putare qd e. p. r. i. a. spes corpi p
h. i. p. S. D. n. g. t. i. a. tenet ap. r. e. n. s. n. e. e. p. r. i. a. m
h. e. e. m. corpi Chri, s. tm mutae evenire
ex pte audivit figura, coloris p. ut videq.
loco ipsoru' caro, h. sanguis, h. puer p. q. sentia
o. i. n. o. v. e. r. i. t. e. t. et. s. e. p. a. n. d. a.
Eo. e. t. i. q. i. a. s. m. d. i. c. t. a. i. n. p. h. e. a. n. e. q. d. n. i. t. y. e.
p. o. s. s. i. b. l. i. s. r. e. p. l. i. c. a. s. s. e. u. d. y. l. e. x. e. x. i. s. t. i. a. i. n. c. i. r. c. u. m. p. r. i. s. i. p. t. i. v. a.
u. n. i. g. e. i. g. d. m. q. c. o. r. p. i. s. i. n. g. o. f. a. l. i. s. c. a. r. o.
s. a. n. g. u. i. s. p. u. e. r. p. a. p. a. r. e. n. s. i. n. c. i. r. c. u. m. p. r. i. s. i. v. e. e. x. i. s. t. e. r. e.
v. i. d. e. a. q. s. e. q. u. e. r. e. q. d. c. o. r. p. u. s. D. n. i. i. n. c. a. l. b. e. e. x. i. s. t. a.
c. a. l. b. u. d. e. i. a. l. i. q. u. e. r. i. t. e. t. i. n. h. o. c. s. a. c. r. a. m. e. n. t. o. s. u. b. s. i. s. t. a. t.

Ad laceras reali, et quædam subtilis passio
ibi: ut ergo in hoc sacramento corpore Domini
in ictu feriat, vide quod corpus Domini operatur
ut existenti in hoc sacramento vera subtilis
passio etiam ab agente subtili extempore.

2.º fractio alius corporis subtilis et fractio
subtilis passio, atque corpus Christi sub hoc
sacramento generalis fractio subtilis, nam si hostia
in missa frangitur in tres partes, pars al-
tera mittitur in sanguinem, reliquæ duas servantur
in patena: ergo etiam ei generalis subtilis passio.

3.º Si corpus Domini in hoc sacramento subtili nec
agere nec pati potest, foret defectibile,
ut si privetur, corpus vivens agere aut
pati subtili potest, atque hoc dicitur non potest, quod corpus
Domini in hoc sacramento sit defectibile: oportet
ergo dici, et agere et pati potest.

4.º Nisi Christus sub hoc sacramento existens subtili
agere et pati potest, seque quod nec videret nec
audiret sub hoc sacramento, videre enim audire
est quædam vitalis subtilis actio et passio, atque
hoc videtur absque dubio Christum in hoc sacramento
nec videre, nec audire per se nec multo minus per alium.

entis spiritalis ubi nō quibit agere et pati pō-
tē, tūc foret defectibile n. m. ad rōnē
dico: pōtē agere et pati cōprietē corpōis
extēsi qō ad locū nō am corpōis nō extēsi et
existētis pōtē adu pōtē simplicis sicut
corpōs Dni existit in hoc sacramēto: sicut qō
entis spiritalis cō nobilitatē et qō magis a ma-
terialitate in qō pōtē agere recipi recedit,
ita etm corpōs Dni in hoc sacramēto existens
adiūctar entis spiritalis nō defectibile, pōtē pō-
tē pōtē pōtē ad talem existētia et qō magis
pōtē pōtē pōtē.

158. Ad 4. r. M. qd Chry in hoc sacramēto ex vi sua
existētia sacramentalis nō videat audiat pōtē
et n. m. hoc cō. absurdū, sicut em absurdum
nō ē angelū nō videre audire pōtē qō
pōtē, ita neq; absurdū ē hoc de corpōe
Dni sacramentalitē existēte dicere, in pōtē adiu-
ctar pōtē, qmōis am pōtē nō videat pōtē
ta pōtē intell adiuctar pōtē et ideo cō nobilitatē
et pōtē qō simplicior et pōtē et oūly
intell oūly corpōis. Atq; adverte qd
dixi nō videre audire pōtē ex vi sua

105
existitae sacramentalis: nam pars hanc existiam
ut dictum e' nego corporali species recipere
potest, nego corporales species diffundere naturaliter
ex quo tunc receptioe. s. diffusioe species vitalis
visio auditus per orig: unde n' negat Christum
specie dicitur frata et oculis corporali Christi in-
ditam, et se quo ad substantiam, et alia corpora
extra se videre potest, si hoc foret supernaturaliter,
n' naturaliter: et ex supposito talis species infusa
loquitur S. D. quod oculis corporali Christi videtur se
ipsum sub hoc sacramento sicut quo ad substantiam, nam
quo ad modum eundi sub hoc sacramento, ut statim post
dicta subdit S. D. nec etiam ostendit, quod ibidem addit
n' esse simile de alio oculo glorificato: sicut enim S. D.
etiam insinuat quod generaliter hoc accidat oculis corporali
Christi ut Christum videtur sub hoc sacramento existentem
et speciem inditam, qui alteri oculo glorificato
quam et ipse oculis Christi et sub hoc sacramento et ideo
generaliter existit ad existiam Christi in hoc sacramento,
in quo n' transformatur ei alius oculis glorificatus,
unde n' negat S. D. quod etiam alius oculis
glorificatus eorum speciem corporis Christi re-
presentativam recipere possit, si etiam arguit
quod effi' talem speciem reciperet, tunc dicitur generaliter

Christi sub hoc sacramento videre, sicut videret
ipse oculus corporis Christi, si talem speciem
divinam asumeret. l. 4. De accidentibus remanentibus,
eorum subiecto, alterabilitate, nec de desinia
corporis Christi sub ipsis.

Sect: IV.

De accidentibus remanentibus,
eorum subiecto, alterabilitate, nec
de desinia corporis Christi sub ipsis.

159. Certum est dogma fidei transsubstantiationis panis
et vini virtute actionis operativae in corpus
et sanguinem Domini remanere accidentia panis
et vini tanquam unum genus tertium sub quo et
Eucharistica quiescit, et tunc ad genus
trans a quo procedit, quod etiam oculari experientia
videmus habemus eandem rotunditatem, albedinem,
sphaeritatem post et ante operationem generis ex-
pertum. Vocantur autem haec accidentia generis novae
speciei sacramentalis, forte ideo, quia sicut species
ordinantur ad substantiam et representandum obtinenda,
ita haec accidentia post operationem remanentia

solite fidelibus representant et suscipiant
 in se habent suam substantiam transsubstantiam, ipsosque
 Christus sub hoc sacramento in se habet quantum.
 De his accidentibus sacramentalibus quibus, quando sub
 sistant, ut enim accidens sit ens in alio, videtur
 non potest esse sine substantia, at substantia panis
 et vini in corpore Christi est transsubstantata, proinde
 amplius non remanet, neque corpus Christi exinde con-
 versum substantiam eorum esse potest, ut non sit localiter
 extensum, quia tamen extensa sit illa accidentia,
 nullum vero extensum potest recipi extense in non
 extenso: etiam propter difficultatem de quantitate,
 nam sicut dicta in substantia accidentia cetera reci-
 piuntur in substantia mediante quantitate, ut adeo quantitas
 sit substantiam proximum accidentium ceterum, unde facile
 tenetur, quod quia miracula quantum fieri potest in expli-
 cando referre debent, cetera accidentia etiam
 post generationem in quantitate subsistent, at vero ipsa
 quantitas ubi subsistit, dicendum est: quod etiam de
 accidentibus horum alterabilitate, actione, passione
 etiam de definitione corporis Christi sub ipsis.

Theobaldus I. Accidentia Eucharistica panis et vini post
 generationem remanentia substantiam in quantitate panis

sunt videtur
 talia sunt
 debet remanere
 de definitione
 rentibus,
 litate, nec
 sub ipsis.
 substantiam
 in corpore
 accidentia panis
 et vini
 et hoc ad panem
 locali exper
 et albedine
 et generis
 et panis
 et substantiam
 et ad substantiam
 remanentia

et vini eadm n. remanente, ipsa vero
gubita, e, et gseruaz drity ablu, or soto.
i. S. D. hic q. 77. a. 1. et 2. item in 4. d. 12. q. 1. a. 1.
item 4. gtra gent. c. 63. ubi sic ait: inc acidia
qda ordo gsiderandy e, nat int oia acidia
prijig in horeb sstaa gubitas dimesisa
dein glibes in sstaa reijium gubite me-
diante, sicut color mediante sspicie, unde
et q divisioem gubitis q accidens alia acidia
dividunz, ulterig am. glibes st actiore et pas-
sioem pignia, et relacum garumda ut st gubis
et sily, Dng et serg et alia hujus, qdam
vero relacos imde ad gubites sequunz, ut mag
et ming duplu et dimidiu et silya, deniq
sic geladit: sic go acidia panis post guespae
proditam remanere ponendul e, ut sola gubita
dimesisa sine soto subsistat, et in ipsa galites
suaderz, sicut in soto, et q gseruaz actiores passios,
et relacos p i. S. D. u go gentis D. Bonaven.
in 4. d. 12. q. 1. 2. et 3. sub litt. a. b. et c. gsentit
etm Scotz in 4. eadm d: q. 1. et gubis teng a sily
et Dily gtra paucos volentes acidia Eschripia
ea tagn in soto in aere circumspante.
161. Rao s. ptis e: qd alias presente sstaa acidia

caetera imde radice, in gubite, et tunc in dote
 ipsa gubite in sabbas: cum igitur in dicta Thelgis
 vitanda sint miracula gubite fieri potest, magis iste
 existendi alius auidium sit gubite, ipsaq;
 auidia q; diversioem gubite dividant q; oino di-
 cendu erit, alia auidia remania post gubite
 sabbas in gubite hoc tunc discrimine, qd gubite
 qe ante gubite erat sabbas qe post gubite
 ia n' sabbas sit sabbas qe tunc qd p uig probas
 p hinc ad 2. p. hinc. Ita qe 2. p. et 1. p.

ngubite: n' p gubite explicari quid eadem n. gubite,
 remaneat, qm si dicit sine oi sabbas existere: qe
 p. a. nam hoc explicas in primis fieri n' p per
 remania sabbas panis et vini, in ea sabbas q
 fidem nullatenus maneat, p sm supra factam
 explicase tollit sabbas in corpore et sanguine
 Dni. Non etiam q hoc qd vices sabbas sup-
 plect ipse corpus Dni ex sabbas panis sabbas
 ahum, qia proterum qd sm dicta gubite extensa
 localite nequeat subiectari in sabbas localite n' ex-
 tensa ul ipsa naturalis ras suadet, id sic ostendit S. P.
 ut. a. i., qia sabbas hui corporis nullo modo p hinc
 auidibz affici, neq; etiam e' possibile qd corpus Chri

la vero
 sabbas
 d. i. p. i. i.
 in auidia
 oia auidia
 as dicitur
 gubite, n'
 ficie, unde
 alia auidia
 hinc et p
 da' ul p
 gubite, qd
 ang ut ang
 in, dicitur
 post gubite
 sabbas
 ipsa gubite
 hinc p hinc
 Bonavac
 ut c. gubite
 sabbas qd
 sabbas
 auidia

gloriosa et impossibile existens alteretur
ad huiusmodi acidia recipienda, acidia
em panis et vini nullatenus generantur
corpi et sanguinis, auerit qd sic nō rema-
neret eadm n.º habitas, in fm pllos acidia
n.º multiplicien, n.º diversis sctis, sic am-
n' est idem n.º scti habitis ut pth, go nec
eadm n.º habitas qd admittit. Neque est
possibile ut aer circumstans dica, subiectu,
hanc em sententia S. Bonas. loc: cit: dicit
manifeste falsa, eiq am falsite S. B. ut: al.
sic op'ndit: 1.º quidem qia aer n' e huiusmodi aci-
dentiu susceptivus, qis em unqm dixerit aere ee
rotundus, albus, squidus p'ficut panis. 2.º qia
huiusmodi acidia n' st ubi e aer, q' nō ad
mohel hanc p'ferat aer dyallit. 3.º qia
acidia n' transeunt de scto in sctum
ut sicut idem n.º accidens fit, qd 1.º fuit
in uno scto, et postmodum fit in alio, accidens em
n.º accipit a scto, unde n' p' ee qd idem n.º
manens fit quodqz in hoc quodqz in alio scto.

generatio n' species aliq' substantia accidentium
 à se ipsis sicut generatio a se ipsis accidentia existere sine
 substantia, aliunde etiam sine ali-
 quo miraculo substantia aliq' generans inveniri
 potest, ut S. D. res dicendum erit, accidentia
 quae remanent in hoc sermone esse sicut in
 substantia in quibus dicitur panis et vini
 ipsa vero substantia esse et generari à Deo
 hinc alia substantia, videtur quod ait: S. D. q.
 quodammodo gen. c. 63. in hac questione, quod in
 naturalibus mutationibus accidere solet, in quibus
 substantia manet ut mutationis substantiam, accidentia
 vero variantur, hinc autem est quod quodammodo manet
 et substantia transmutat: sicut dicitur: cuius generiam
 sic accipere: ad vera quodammodo sicut dicta sunt: i.
 regimur unum quodammodo 3. sub quo tunc ad rem procedat
 tunc à se: in uno quoque, unum entis quodammodo
 dicitur A, sicut substantia et accidentia, dum
 quod ipsa substantia panis et vini si substantia erat
 transmutanda in substantiam corporis et sanguinis,
 quia si substantia remanere non potest, necesse
 esset remanere accidentia. sicut erat generans

109
et sobrii quiesce facta nilominus manent
eadem n.º auidia, na' sm ibi dicta ad veram
quiescem oportet, ut id unum gener. 3. sub qo
tray ad qem ~~tray~~ fuerit. Trano à qo, fit prius
Trano à qo, nam et alia paria n.º auidia
paria Trano à qo quiescis Eschistica nisi
paria n.º auidia, et ideo oportet, ut ma-
nerent post operate eadem n.º auidia panis et
vini, qd aliter ee n' salut, nisi quibit, qo
e' individuois parium pnie oi altero sobro
subsisteret, qm' em sobro sobro fuerit sm
dicta in pna auidens e' alid n.º, qd quibit et
signitas in alio sobro solare, alia n.º ope-
cere, prois alia etm auidia mutare, et
sic n' amplig eet mediu gener. utriq, Trano
Eschistica quiescis, qd admitti n' p. qd quibit,
dt ee pna oi sobro.

Aper. 2. auidia Eschistica remanentia post qe-
trate eodem oino modo operay, et pationy sobra
panis et vini. obente, sicut operaren, aut
paterem eadem sobra presente. ita quavis
in l. O. eadem q. a. 3. in O. eadem reddente his
obis: qia unuq, agit in qum e' car. actu, generense,

quod sicut unumquodque se habet ad esse, ita se habet ad agere.
quia quod secundum predicta formalibus speciebus datur et
dura virtute et remaneant in suo esse, quod habent
substantiam panis et vini existentes, quod est etiam
remaneant in suo agere, et ideo cum ac-
tione quam prout agere substantiam panis et vini
existentem, potest etiam agere substantiam per hoc tran-
siente in corpus et sanguinem Christi. Ita S. D. qui
ex eodem principio a. 4. etiam per rationem horum aui-
dentium probat dicens: corruptio est motus de
esse in non esse, dicitur etiam quod species sacramentalis
idem retineant esse quod prius habebant substantiam
panis et vini existentes, et ideo sicut esse
horum auidium prout corrumpi substantiam panis et vini
existentem, ita etiam potest corrumpi illam substantiam
absentem .i. S. D. Eo S. D. Quis est quia operari
seipsum ad esse, cuius quod idem sit esse horum auidium
ante et post operationem substantiam panis et vini ab-
et presente per quod est et quod sicut idem coram sit
operari, adeoque quod prius agere prout aut pati,
hoc etiam valent post operationem, puta equa in vinum
convertere, inebriare, auferre, saturare, augmen-
tare, seu transire in substantiam aliam, lacerari
verteri, in chylum, digerere, putrefcere, incinerari,
calefieri, frigidari, liquefieri, congelari per quod omnia
experientia testatur, ex qua etiam habemus ex his putrefacti

fermes se generari.

Apert: 3. Tandem corpus et sanguis Domini manent 167.
sub acidibus panis et vini, quod dicitur substantia panis et vini
natura manet sub illis. i. quibus uel sub eodem
a. 4. id sic explicante: Cum corpus Christi et sanguis
succedant in hoc sacramento substantia panis et vini,
si fiat talis mutatio ex se acidibus, quae non suffi-
cipiet ad corruptionem panis et vini, igitur talem
immutacionem uel desinunt corpus et sanguis Christi sub
hoc sacramento, siue fiat immutatio ex se glutinum,
puta uel modicum immutatio color aut sapor vini
aut panis, siue ex se guttibus, sicut uel dividit
panis aut uinum in tales partes quod adhuc in eis
potest saluari natura panis et vini: si uero fiat
talis immutatio quod fuerit corrupta substantia panis
aut vini, uel remanent corpus aut sanguis Christi
sub hoc sacramento, et hoc tamen ex se glutinum, sicut
uel ita immutatio color aut sapor et alia glutina
panis et vini, quod nullo modo potest quodammodo natura panis et vini:
siue ex parte guttibus, puta si pulveris panis, l.
uinum in minas partes dividatur, ut iam non remaneat
hees panis l. uini i. n. o. hoc est, quia sub his
heebus et corpus Domini adiungatur substantia panis et uini,
si quod substantia panis aut uini uino deficiunt quicquid
ex causa sequitur quod eodem ipse corpus Domini desinunt ibi esse

ijfa an naalto manente, etm sub ijsis maneat
corpꝝ aut sangis Dni.

165. Apertio. 4. Corruptis ita speciebus sacramentalibus
ut sub eis, naalto substantia pa. et vini remanere
n' potest, definit q' simplicem definitio nam
q' annihilatorem aut corruptivam, ibi ee corpꝝ
et sangis Christi: et in ipso instanti definitio Christi
quantitas dimensiva ex vi generantis q' generat
transit in substantia et materia i. subsequentium
fractu ferri, cineris q' gunis cu' S. D. eadem
q. a. s. q'ntm ad alteram partem dicente: melius vi-
de dicende, q' in ipsa generatione miraculose
da quantitate dimensiva pa. et vini, q' sit i. substantia
subsequenti fructum, hoc am e' primum materia, et ideo
ex generanti da predicta quantitate dimensiva. et id
q' ad materiam pertinet, et ideo potest q' dicitur et gene-
rari ex materia pa. et vini, si est, totum q' generari
ex predicta quantitate dimensiva pa. l. vini, n'
quidem novo miraculo, s' ex vi miraculi prius
facti. i. S. D. dicitur cu' am hoc verba videant
invenire, q' ipsa quantitas sine generatone subeat
vices materiae i. a. claris se explicat a. b. dicens:
ex hoc eis nutrit q' generat in substantia nutriti,
dictum e' am S. D. loq' de textu ante relato. /
q' species sacramentalis potest generari in substantia aliqua,

infirmis dicit huc in substantia, in cor-
ruptione unius pro se generas alterius sub-
stantia pro materia prima remanente, unde hoc
si seel subirent rase materia prima generas,
pro eandem rase subirent, quod ex ipsis
generatione, in non sit minor rase, quod hoc
aliquid. l. quod rase, l. annihilari, quod dum
i. corrumpitur: Et am istanda miracula
quod fieri potest, ut quod tenet: quod per Nepecha
dicitur, quod materia prima substantia panis quod
redat corpe christi definente, nam hoc non
potest fieri, nisi sicut ista quod est in corpe
Dni, ita vicissim corpe Dni quod est in
ista, quod est aliquid: Insuper explicari
non potest quod rediret: necesse est ergo ad ex-
plicandum quod ex corruptis speciebus nova
substantia generari potest, dicere, l. quod ista
quantitas dimensiva fuerit quod est in materia
prima, in alia quantitas proximè augetur ad
materia, l. dicere quod nova materia prima creetur
hoc am posterius ponit novum miraculum, nova
sicut novae materiae creasem, si propter dicitur
ad novum miraculum ad refugium, si propter in. mira-
culo generas, dicitur, em, quod ex ista si generas

illa quibus sicut fortis stare p se et sine scto
 quidam alterata n e, ita etiam ex eadm heat
 qd alterata querta in maat i. foaru sub
 sequentiu, in go miranda delinere debeant,
 et rem quatu possumus fm quacalioe mdu explicare
 mdg am hie quosiois specu in maat i. fit quacalioe
 sic em veris inferri intelli, quae iad pmpu:
 verificatu: corruptio unig e generas alteriy,
 qum ex quesi specie generay alia sctas
 feruntur du extra si reens creatz maat.
 hoc pmpu falsificare, qum sic ex speciebus
 corruptis qtra gene experia nil generay pot
 infere etm mdg iste devitet pluralite mi
 raulu, potiq tenendu e, spes querti ex si qe
 cravis corpus si altera defuerit, in maat i.,
 et ex hac eduei foa generata, ita ut maat
 et foa siel eidem sint tempe, nae in signo
 procedat quesi in maat i., in maat i. et si
 pria existia n heat, nae et in prior sit sua
 foa in genere case maalis.

Hic etm notu e qd fm medicu sentia ut diu hugo 167.
 in mediocri stomacho parla gumis n duret ultra
 minuta id e 60 ma parte hora, parla veri maiore
 ul speciebus vini poe durare ad semiquadrantem
 l. paulo diutiq ut sic generati unig post quadrante

et, in...
 alberig...
 ade la...
 p...
 ra...
 la...
 a mir...
 go...
 is qu...
 a...
 la...
 overte...
 explic...
 ego...
 rebz...
 l...
 h...
 a...
 p...
 a...
 p...
 i...
 i...

liceat exfluere, flegma aut ex capite def-
cendens & fuprem et huiusmodi, hinc expri-
mitur, qm. S. Hystia deglutita e, interu qm
nemo plene certus e mica aliqua n amplig resi-
dua ee in ore etm deglutita hystia, longe
gustig hui ex stomacho hinc ex cerebro
flegma attractu fit, ta ab exfluendo potm
fieri, et ante semiquadrantem Laicus sa-
cerdote vero ante quadrante abstinere, aut
si id n' fit, in mundu lindeolu' expuat n in
terra ut si inuenerit se precauet.

168.

Propria obla fit sequentia 1. gra. 1. Apert:
Ob. 1. neq dicitur fieri fit, qd definitio rei n' que-
riat rei, aut qd q' definitio unig rei que-riat
alteri rei fit em mutarey centia resu, algi
fit qntitas eet sine fito in hoc sacro, hoc
sequerey, em definitio accidentis qd fit ens in
aliis, extra fita dno e qd fit ens q se, fit
am qntitas qe e accidens, eet ens q se, qop.

Ob. 2. Sicut se fit ee ad ens ita ee inee
ad inhaerens, qia accidentis ee e inee, p ee n'
fit separari ab ente, ut fit ens et ta n' fit. qonee
in ee ab inhaerente: qo in accidens fit inhaerens,
impossibile e, qd fit et n' in fit,

3. uicidia naale inuunt fita ad sequi qo qd fit
in hoc sacro eet uicidia sine fita, in eo

est aliqua falsitas, atq; in sacro veritas n̄ decet
esse aliquam falsitatem: q̄d.

113

4° q̄tra 2^a. Aperiunt: Cessante agente proprii
cessat actio infirmi, atq; auidia s̄ infirma
s̄staa ut agentis proprii: q̄d; cessante s̄staa
cessat actio auidium, proin si auidia hic
subsistunt sine s̄staa s̄q; n̄ nil agere
aut pati vult.

5° q̄d; corrumpi, corrumpi mediate s̄sto,
unde s̄ra s̄ se subsistens, n̄ corrumpitur, atq;
s̄ra sacrales carent s̄sto, s̄q; s̄ra s̄ se
subsistentes, n̄ q̄d; corrumpi vult.

6° Si auidia Eucharistica corrumpi vult hoc fit naturaliter
et hoc n̄, q̄ia ois corruptio naturalis fit mediante s̄sto
q̄d; n̄ habet. l. miraculose et hoc etiam n̄, q̄ia n̄ e in hoc
sacro miraculose nisi vi operantis, atq; vi operantis
corrumpi n̄ vult ut ipsa sit causa operantis: q̄d.

7° q̄tra 3^a et 4^a. Aperiunt s̄cul: Ex speciebus fa-
cilibus potest altera s̄staa generari, atq; nihil
generari nisi proposita materia, neq; haec e alia materia
q̄m corpus Christi: videt q̄d; ut speciebus etiam altera
et corrumpat corpus Christi.

8° Ea q̄a n̄ s̄t unius generis n̄ vult ex invicem
generari, sic ex albedine n̄ generari linea p̄ s̄
auidias et s̄staa differunt genere, et id q̄d; generari

est substantia, unde ergo quod id quod generatur non potest
generari ex seipso quod est auidia, sed potest
ex corpore Christi quod est substantia.

169. Q. ad 1. quod officium rerum non importat actum,
sed naturam quodammodo et exigiam: cum igitur dicitur quod
auidens cens in alio: intelligitur auidens esse id
quod naturaliter exigit esse in seipso, quod non tollitur per hoc
quod supra naturaliter et ex divina virtute generatur sine
seipso, licet enim hic et nunc ex divina virtute
non infertur actu seipso, tamen eius natura talis est, ut se-
cluso miraculo aut non esset aut inesset, unde non
minime falsitas potest ex dictis.

Ad 2. n. III. Ut enim ait D. Bonaventura: loc. cit. q. 1.
n. 12. non est similitudo de esse et inesse, quia esse dicitur
actu entis absolute, sed inesse actum accidentis
in genere rei ad rem alterius generis, et quia
res alterius generis diversa est, potest circumscripti-
intelligi eius a re illa sine separari, ut sic esse
ab ente. ita D. Bonaventura. vult ergo dicere, quod esse simpliciter
quod est actu esse, et ideo impossibile fit aliquid
ens quod non habeat esse: extra inesse dicitur esse vel addito
in quod quidem auidens naturaliter exigit, quia tamen etiam
accidentis naturaliter prius est esse, quam inesse, potest divina virtute
accidenti ut sit quidem non tolli esse, sed impediri inesse

una virtute sibi supradante, et hoc accidit in hoc
sacro.

Ad 3. John D. Bonas. q. 2. 11. 48. Quid dicens: ad
id qd obicit de falsitate, dicendum, qd n' e' gen-
tendum sensu, s' fidei, et ideo nihilominus
falsitas sibi, s' veritas. i. illa.

Ad 4. Quid s. De loc: cit. a. 3. ad 2. qd actio sine
accidentis dependet ab actioe sine substantialis sicut
et accidentis dependet ab ee substantia, et ideo sicut
una virtus dicitur sicut formalis ut pnt ee
sine substantia, ita dicitur eis ut pnt agere sine sine
substantiali virtute Dei, a quo sicut a j. agente depen-
det ois actio sine substantialis. i. s. d. igitur procedit
actio sine ordine suo sicut, n' am sine virtute Dei,
quod virtus Dei sicut facere ut dicitur sicut sicut
sine substantia, ita etiam ut operari sine sine substantiali.

Ad 5. d. M. qd dicitur corrumpi, corrumpi mediante
sotto l. actu hto, l. praxto c. M. mediante sotto actu
adente, subd. s' existat naturaliter. s' existat
sine virtute una n. M. et dico ad m. qd licet sicut
hic et nunc una virtus sine sine sotto existat, habet
tamen ee qd pnt in maius habebant, sine unius maius
rationem hic sine sotto operari. Id qd dicitur formis
s' s' substantiis sicut vere existit ois absolute a maius

proe qd n' g'ingit cu' seedy ut p'tt.
Ad 6. R'del. i. D. ut. q. 1. 4. ad 3. dicens quod
corruptio illa fecerit n' e' miraculosa p' na-
turalis, p'p'oit in miraculo qd e' factu in
g'errare. Sicut qd illa spes facmalem
retineant ee sine s'cto qd p'ig' h'ant in
s'cto, sicut et cog' miraculose illuminaty
naaltr videt. i. i. D. Naaltr go spes
se se corrumpunt, aut aliunde corrumpunt,
qia ex vi g'erraris retinent idem ee accursari,
absente s'ctaa qd t'ret s'ctaa adhuc exis-
tente.

Ad 7. p'tt' r'ep'ro in apul. 4. Ipse sicut spes d'na
virtute g'errary in maam i. ex q' edui, fra generata
nam ex corp' Dni, qd ibi existit adiustat entis
sp'ialis et inextensi unde n' corp' Dni p' ipso
spes corrumpunt.

Ad 8. dico ut. i. D. a. 5. ad 2. Spes illas ee q' idem
accidia, h'et in actum s'ctaa, et ideo cum
nulla s'ctaa fm dicta in p'his sit im'des,
operativa p' s'ctam aditib' acciditib' spes
ho acciditib' id totu' int, qd p'cip'et s'ctaa
p'op'ale, et g'eg'nt' et'm generare s'ctaa
ita tu ut g'atitas dimensiva p' g'errarem p'beant

vices maas. sic go ptt respoo a singula et
offat a solut de confessioe im se, p. etm de mdo
pa hoc confessioe gtingit, de remanentibz
accusibz Chri sacramali profia deprentia
et aliis huiusm. hoc arto examinandis. A. 2
de usu effectu ac ministro sacram. eucharistie.

Artus II. De usu effectu ac mi- nistro Eucharistie.

Quaestio erunt sectioz in 1. de usu huius sacrami im se qd
rebiduat et ad alibi dicta. In 2. an sit de necepsite
sumere hoc sacram sub dupli spee, qudo operat graa, etan
maiore sub dupli spee? In 3. de effectibz huius sacrami. in 4.
de ministro agemus, etm inuidtia dicentibz hinc et ex parte.

Sect. I. De usu Sacrami Eucharistie im se.

Ug Sacrami Eucharistie sacra fidelium quonio
intelligi, de qua in quonio, qua pleraq. in 1. qu. 170.
huius tract. a. 2. explicata fuerunt, ea hinc
hic explicabim, quae ibi deest, quae postea et sequentia,

et ptt.
3. dicitur quod
enclipe pnt
9. a fedelia
laromaleto
y kband in
e illam
to go ptt
corruque
ee amon
e ad huc
ell ptt
fra ptt
nupto em
Dni ptt
illao ex ptt
et idas cum
lio ptt
thily ptt
pnt ptt
e ptt
pntem ptt

1.º An Dns dñs discipulis suis hoc sacrm dedit,
illd etia ipse sumperid? 2.º An si species
transformata fuerint q miraculu, ipse etia
sumenda sint? 3.º quibz dandu sit hoc sa-
crum. Ante hoc an notandu e ex dictz
upel huius sacrm n ee de necessitate sacrm
ut gtra Lutheranos et alios definit
Trid: sess 13. Can. 4. sed D. N. F. Christum
veru Deu atq hominem veru reatu ac spetu
sub specie illarum veru sub illius statione
post panis et vini generac gneri, neq hoc
ino se jugare, ut ipse Salvator nr sit
ad dextera Tris in caelis asideat iuxta
ndu existendi naale, et ut nullz nilominz
aliis in locis sacrm tibi presens sua
Substantia nobis adsit ea existendi rae ut
ait Trid: il: sess. c. i. qam et si vobis expro-
mises vire propung, possibile ta ee Deo
cogitare q fide illustrata aspezi postung
et gstantme credere debemz.

Ad hoc meliz integnda nota, qd S. D. in 4.
d. 8. q. 2. a. i. q. 2. glossatq super eo, qd in
S. Evangelio illd auizite. et manducate

fore operatio premissis, de ta nisi hoc
 factum in upe gisteret, illa pblig postponenda
 qm promittenda uideant. sic uult S. D. loc. cit.
 In hoc sacro st duo, scilicet operatio mas,
 et usq mas operata, et hoc duo f vba Dni
 exprimus, in hoc em qd di: auizite et man-
 ducate ex hoc oes pceipi, usq factum,
 in hoc am qd di: hoc e corq neu tradi
 mas operas: et N. qia operas mas
 e ad uel fidelium, ideo usq promittit in de-
 monstrare factum, qmuis seqa in exeuoe,
 qia finis e prior in iactioe et gnioe, et
 ulting in qeracoe. i. S. D. Erant go illa vba
 auizite et manducate a Dno promittenda
 ad hanc fine operatioe qd e usq fidelium
 S. Exchristii cibi, qd in gnioe prior e qm
 operas, et in exeuoe recepis subseqe ad
 ipsa operacoe qletam.
 Unde n' st audiendi et reba aduertit S. D. 171.
 ut: d. q. i. a. i. q. i. ad p. Qui l. putant Dno poteste
 excedia usum, et hoc factum sine o'fra p'ba
 vbi operate, prefata am vba stn tra-
 felipe et ali' subijp'is operarent inq'ra p'ra.

factum deli
 de h' p'ra
 alu, ipse de
 sit hoc p'
 uel e' ex d'it
 p'le factum
 p'finit
 N: S. Q'ia
 alu ad p'ra
 ad p'ra
 aeri, p'ra
 hoc n' p'
 l' deal' uel
 mult' alu
 p'ra p'ra
 andi p'ra
 vbi usq
 ad p'ra
 p'ra p'ra
 S. D. in f'
 o, qd in
 manducate

Nec audiendi alii qui arbitrantur, quod quidem Dominus
sub forma verbi operaretur, alia tamen quam ea,
sub qua modo Euliam operaretur, licet forma illa
ignota sit. Nec alii, qui dicunt. Tamen
quidem eadem forma qua nos utimur operaretur,
sed ea bis protulisset, scilicet occurrenti ut
operaretur, sed vero aperte ut discipulis
suis quod fumerent indicaret, et operare
doceret, tamen in hoc tamen indicandi et in-
struendi non vero operandi, dicens, accipite
et manducate, hoc est per sed ut S. D. et D.
Bonas. cit. d. dicendum est, quod alii melius dicunt,
quod Christus eadem verba operantis tamen scilicet protulit
et eis se solatis scilicet corpori suo ope-
ravit, et forma operandi discipulos suos
edocuit, imprimis enim hoc tradidit quibus
Christus et Theophilus gratia paucos, 2.º. et. prout
ut scilicet utrumque operaret, scilicet corpori
suo operaret, et discipulos suos formam
edoceret, in igitur hoc scilicet operantis scrip-
tura, et aliam non credendum sit, scilicet quod Dominus
aliter scilicet quam docuit, ut 1.ª sententia dicit, scilicet quod
aliter docuit quam scilicet, ut 2.ª sententia innuit,

vult quoniam alius Epitome imponeret su-
ad Act. 1. Caput Iesus facere et do-
cere unde Iesus primus corpus et san-
guine suum sumpsit et postea dedit
discipulis manducare, et hoc est quod Lutherus
scilicet illo: cum manducaret et bibisset, dicit
glossa: quod Christus manducavit et bibit in con-
tra corpus et sanguinem sui pro omnibus discipu-
lis tradidit, unde quia iuxta participia-
verunt carni et sanguini et Iesus par-
ticipavit eidem i. d. Cuiusmodi D. Bonas.
in 4. d. g. q. 4. sub litt. D. in O dicens: quia
dicere voluerunt, quod nullo modo Christus corpus
suum sumpsit, verum tamen nunc quod dicitur
quod Christus manducavit pro omnibus sicut dicitur
Epitome quod primum bibit re alii potus sanguinis
abhorrenter et in fine dicit Christum
hoc fecisse in epistula, ex quo patet quod
esse sentia Domini corpus suum et Iesus man-
ducare, ad discipulis dedit, id est ob du-
plicem causam 1. quia Christus non docuit sola voce
sed etiam factis et opere, 2. quia discipuli

abhorre pueri manducate eorū et
 potatem sanguinis hui magistri sui et
 ides querens erat ut ipse p̄rogumeret, et
 exemplū daret, et hoc L. D. etm colligit
 ex scriptura dicit ad i. ad i. ait; qd in Evan-
 gelio legi qd Chy accepit panem et calice,
 n̄e integrū qd solū accepit in manibz
 ut qdā dicunt, p̄ eo mdo accepit qd aliis
 accipiendū tradidit, unde cū discipulis di-
 xerit accipite et comedite, et istū accipite
 et bibite, integrū e' qd ipse Dny accipiens
 comedit et biberit unde qdā dixerunt:

Rex sedet in cona turba in ch duodena
 se tenet in manibz se cibāt ipse cibz. i. d. P.

Nec dicas 1. nemo est aut accipit seipsum 173.
 in seipso nisi forte voce partium, atq; si
 Chy suū corp et sang. p̄cipiet, h̄et
 seipm in seipso; qd videt qd Chy seipm n̄ p̄mit
 sumere:

2. Id qd naa horret Chy n̄ fecit aut p̄cipiet
 atq; seipm manducare naa horret qd

3. Chy se n̄ manducavit p̄tē qd nec facit tē.
 4. ad i. d. M. Nemo seipm est in seipso in p̄ria

fere et dimensioe in altera et formalis
 fere n. M. et dico Chri in pria dimensioe
 existente huic fere fere sub fere bus
 formalis existente, Chri em ut ait
 S. D. ut loc. ad 2. q. 1. e sub hoc fere
 para ad loc. n. fm prias dimensioes, p
 fm dimensioes fere formalis, ita qd
 in corp loco ubi st. ille fere, et ipse
 Chri, et qia fere. Co. puerunt in manibz
 ee et in ore, ideo ipse totz Chri puit etm
 ee in suis manibz, et in suo ore, et certe
 totz Chri in Chri manibz post operacoem
 fere, a nobis salva fide negari n. p, ut
 go in ore aut ventre ee n. puerit.

Ad 2. dico, nat. etm abhorere manducacoem
 fere in pria fere et ut violacoem prii ee
 nalis, Chri em in hoc fere n. p. man-
 ducay, p. qntm, fere adhuc in fere et
 vng fere, et ideo de nullo horrore ti-
 mendum e.

174. Ad 3. ante solucoem notadu e, qd fm Pres duplex
 e huic fere fere et aliud fere
 fere rei et desiderii seu fere fere in re,

Et sic dicitur sumptio sacramentalis, et sumptio sacra in voto, et sic dicitur sumptio specialis, quae toties, quoties desiderat fieri, maxime in missa, in qua quilibet omnibus presentibus ut de sacerdos sacramentalis Eucharistia sumit, populo saltem spiritibus eam sumat, dicitur autem sumptio sacramentalis, quia sumitur ipsa sacra sive sibi signa, dicitur vero sumptio spiritualis, quia res sacrae sive gratia accipiuntur, ubi desiderium sacrae est, et tunc ad hoc sacramentum perficere quis impeditur, quia ex causa, unde valde felix est, qui quotidie sibi sumit quoniam potest.

Ad notandum est, quod res sacrae huiusmodi sunt gratia, sicut etiam mentis delectatio. hinc ad 3. dicitur dicitur dicitur loc. cit. ad 3. quod dicitur, et si sumit hoc sacramentum ad augmentum gratiae recipere non valuerit, tamen aliam plenam gratiam, tamen specialem delectationem hinc in instituto huiusmodi sacrae, unde ipse noster ait Lucae 22. desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum, et quoniam ad hoc sumit etiam hoc sacramentum sumere potest, sed tamen etiam transmissio antequam: nigris species, quia gratia plenitudo non impeditur quoniam habet Christus se totum in manibus sacerdotis, ergo nec impeditur quoniam habet in ore aut ventre.

Quaeritur 2. An si species sacramentalis per miraculum 175. transformata fuerint, tamen sumenda sunt?

et sacra
in dicitur
liber
et ut
hoc sacra
dicitur
sacra, dicitur
at in
Christus
re, et
nisi
re manducari
pascha
vobiscum
et quoniam
ad hoc
sumit
transmissio
antiqua
nigris
species
quoniam
habet
Christus
se totum
in manibus
sacerdotis
ergo nec
impeditur
quoniam
habet
in ore
aut ventre.

iudicij ex fine occulto et gravano Dni dispensare, ex qo ei placuit usq. 3. operatas fees transformare. Eao colligi, Rex S. D. qd Dng hoc sacrom instituerit et sub fee panij et n' carij punendu, in qo fees mutatz per panis n' remaneat, ia hoc sacrom n' e' punendu hinc sacra factu in reliquis observandu.

Quares 3. qibz hoc sacrom dande 176. qibz negandu sit!

H. de hoc ee idem tenendu qd diximus de sacromis in Gen. et generali peccatori publico n' satis penitenti p'ie publicie p'ie privatim petenti hoc sacrom dandu n' e', nec egnicato nec heretico, nec infideli, nec parvulo ante usq. raris, nec p'ebus amentibz, et hoc p'ie extra p'ie in periculo mortis, hoc tenotato, qd in periculo mortis de peccatore n' va' rigorosa poena corpi exigenda e' qm extra illud, in ai ponitudo sincerissima etm tunc necepsio e' g'lectanda q' ipse moribundu si et si vero ipse n' p'it, deat testimoniu q' eu' audierunt, at advertant ne p'lo testez qm qd ia verile e', siem falsu testati fuerint, ipse testes maledicti et sacrilegij

Ei erunt. Peccatori aut privato sacra genio
nō neganda nisi in privato petierit.
vide a. 2^{di} q. 1. huius tract. de necessitate, ob-
gatione. Et in tract. de sac. in gen. sect. 6.
N. 29. Sect. 2. An sit de necessitate sumere hoc sacrum
sub duplici specie, de quo operatur gratia et an maiore
si sub duplici specie sumatur.

Sect. II.

An sit de necessitate sumere hoc sacrum
sub duplici specie; item quando con-
ferat gratiam, et an maiorem, si sub duplici specie
sumatur?

177. Effi. in superioribus incidit sapere dictum sit nec esse
de necessitate aut duo precepto extra sacri-
ficium integrandum sumere sacrum Eucharisticum
sub duplici specie, nec sic sumptu causare maiorem
gratiam ex vi sacri, in ea profecto non fuerat
ex his dicendis. Hinc autem difficultas adhibita est
etiam hoc, quando sacrum hoc operatur gratiam, utrum
quod difficile orig. in sumptione utriusque speciei, ex
sacro profecto enim quod est per sumptionem calicis nova
gloria non operatur, dubitatur, ne quod effectus sacri
corporis differatur, usque ad sumptionem sacri

calicis, an vero ex sumptione S. Calicis oino nil
 agira? Circa ja' difficulte adverstendu e
 qd' heretici Rom. Eulia in hoc proijue censent
 qd' fideles suos sub una sm' spee gunicet qd' dente
 ee preceptu Dni sub utraq' spee gunicandi,
 q'ra pos in Conc. Trid. sep. 21. cap. sic dicit:
 Itaq' Synod' a' hinc l. p' edicta atq' ipsius
 Eulie iudiciu et q' d' d'ne seruta declarat
 ac docet nullo dno precepto Laicos et clericos
 n' g'fientes obligari ad Eulie sacrm sub
 utraq' spee sumendu, neq' ullo pacto salva
 fide dubitari pot, qm' illis alteriq' spee quavis
 ad salutem sufficiat, na' et si Chy Dns in ult:
 Cena hoc sacrm in panis et vini speebz in-
 stituit, et Ap'lis tradidit, n' ta illa institutio
 et traditio eo tenent, ut oes Chri fideles
 Statuto Dni ad utramq' speem aujiciendam
 attingan, s' neq' ex sermone illo quid panne b.
 rati colligi utriq' spee gunicem a' Dno
 preceptam ee, utq' iuxta varias S. P. et
 Dni interpretacoe, intell'g, naq' q' dixit nisi
 manducaverit carne filii hois et biberit
 eius sanguine n' habitis vita in vobis, dicit
 q'q' si quis manducavit ex hoc pane vivet. i. Trid.

to sacra quae
 prohibent
 recipere, et
 in hoc sacra
 magis hoc
 ad an mior
 re hoc sacra
 quando
 Calici specie
 dicitur pro
 extra pro
 Eulie
 caere non
 ofita h
 ult' adit
 et g'ra
 g'p' spee
 calicis
 s' effectus
 rem p'ra

178. Apert. i. Nulla necessitate aut procepto
uno extra sacrificium missae integrandum
sub utroque specie panis et vini fidelibus a
gunicandum, et ideo licet primitiva Eulia
suis fidelibus vel panem etm s. calicem
debat, iure in hunc ritum imutare potuit,
et recte imutavit, pto varia irreveria
pericula qe in sumptione s. Calicis et
evenerunt, et evenire possent. ita Ca.
tholici oes post officio Con: Tridenti lib: sep.
Can. i. dicenti: si quis dixerit ex procepto
Dni l. necessitate salutis oes et singulos
Chri fideles, utramque speciem s. Euchariae sumi:
sumere deo, anathema sit. Et statim Can:
sequenti ait: si quis dixerit s. Eulia catholi:
ca n. iustis causis et rationibus adducta fuisse,
ut Laicos atq. etm clericos n. officiales
sub panis etm specie gunicari, aut in eo
errasse, anathema sit. Ideo h. in Con: Const:
sep. 13. et docuit N. D. hic q. 80. a. 12.
asserens, qd via ex ista summentia summa
regij reverentia et cautela ne aliq. auidat

qd cadet in iniuria huius mysterii, et qua vesp-
 cente multitudine Christianum in qua obliuiscuntur
 inueniunt, et parvum, quia non est huius discretio,
 ut cautela data circa usum huius sacramenti
 adhibeantur, ideo providetur a quibusdam Ecclesiis
 observari, ut copula sanguinis non deest, sed solum a
 sacerdote sumatur. in. d. qd summi alii pre-
 ducent. Sufficienter pro veritate aperte qd supra d.
 Scriptura sicut loquitur de effectu sumptionis utriusque
 speciei, ita etiam loquitur de effectu sumptionis solius
 panis, ut patet ex Joannis 6. et ostendit Tridentinus: cap. 1.
 ait: qd se non potest, si utriusque speciei sumptio
 de necessitate salutis foret. Quod ipsum
 etiam suadet, ex nobilissimis figuris huius sacramenti
 Agnus sicut paschalis et manna, quae in unica
 specie sumebantur, sicut sanguine, ubi tamen non nego,
 qd in eadem scriptura figura huius sacramenti
 quod subduplici specie exprimitur, ut qd Melchisedech
 panem et vinum obtulit, sed tamen ostendo
 qd idem effectus ad sumptionem unius speciei, quae ad
 utriusque sumptionem a scripturis assignatur, et
 ubi est duplex speciei figura, ordinarie de
 sacrificio agitur, in quo utriusque utraque species dicitur
 procepto operari mandatur.

179. Haec aperte 1.º quia de precepto Domini
Nisi sumptio unius totius Christi et veri
sacramenti Eucharistici, atque in unica specie
panis gratia totius Christi in corpore et
sanguine sicut supra a diebus, adeoque et
totum sacramentum sive visibile signum totum gratiam
Christi: 2.º de precepto domini nisi sumptio
unius speciei. 2.º quia in sacramentis Domini
nisi praecipit nisi solam induam pro di-
versis temporibus reliquit Elicius Henricus, ut
potest inducere, sic enim licet Episcopus in primi-
tiva Ecclesia operaretur, inesset, tamen modo illa
modo neque ab hereticis operaretur, sicut potest
de clandestino matrimonio, ita de eo quod
olim tunc in anno fideles tenebant operari
postquam obligatio reduta est ad seculum, tamen
sicut quia Episcopus Domini in aeterna operaretur,
tamen valide et licite in fermentato operaretur
durante Haeresi Eucharistica, hoc enim via erant tamen de modo nisi de sub-
stantia: atque sumptio utriusque speciei sicut

Nō e de sōstia neq. sumptiois sacri sctm
 de expressive et mdo, iū sicut dictū ē,
 q̄ sumit unica sp̄e panis, sumat corp̄
 et sanguinē q̄m ad sōstia n̄ ming qm sal-
 utos: ideo sumptio unig. ē duplicis sp̄e
 extra sacrificandū relicta ē eulie dtra-
 tioi, q̄ ut ait Trid: s̄ in poteste h̄t
 salva sacm̄ sōstia ea imutare q̄ s̄
 de mdo pro temp̄e diversitate et exigia sui.

3° Quia aliā Eulie a Dno satis provisū ē,
 iū n̄ h̄t idonea media ad q̄standa pravitem
 heretica dicente cu corp̄e sub sp̄e panis san-
 guinem n̄ q̄tneri, et q̄ sola sp̄e panis ad
 salute n̄ sufficiat, sicut docent Lutherani
 et alii, iū s̄m q̄trū pateat ex scriptura
 eundē vino vitæ et salutis effectū tribuente
 quicanti sub una panis sp̄e, eem aliquando
 tribuit utriq̄. Et his ratiōibz mōta. Synod.

Trid: q̄ulens etm reverie dtra. huius sacri
 usū. Calicis sacri iudixit qm integrū
 ebrū, verūq̄ sacm̄ sub una sp̄e sumerent siq̄
 heretica pravitas Lutheri et aliorū q̄stare.
 Infer, q̄ n̄m sine expressa dispensacōe summi 180.
 Pontificis licitū ēē Laiis sub utraq̄ sp̄e

ganicare eo tñm capere exopto si sacerdos
post consecrationem statim deficeret et hostia
immineret, nec alius sacerdos super conse-
cratas sumere posset, tñm enim pro reverentia
sacramenti licite et bene ageret laicus si tñm
nec unquam ultra, nec sumeret quatenus re-
verentia sacramenti, exciperet tñm nisi ad hoc
faciendum laicus ab hoste, quod in
defectu fidei aut Eucharistia, ubi proest
honor fidei quoniam reverentia sacramenti in dis-
honor fidei est per positivam cooperationem
sumenti, extra reverentiam sacramenti, ab hoste
ministrata tñm promittere, ut verò rati hinc
ab eorum fide tñm quod proin tñm promissive
et negative se habet. Quia tñm tenet
omnes fideles obligari ad sumendum hoc sacramentum
tñm sub specie panis, adeoque ut non sit licitum
dare fidelibus hoc sacramentum sub specie vini aut
sanguinis tñm propter periculum irreverentiae
imminentis, quod aliqui eorum, tñm intendunt, ut
velint, quod neque moribundo hoc sacramentum sub
specie vini tñm dare sit licitum etiam si quis sub
specie panis illud sumere non posset, Atque ut verum
fatear, videtur saltem prole, hoc loco capere fore licitum, cum

quior moribundi sed de procepto dno, extra
 quicandi sub una tm spee panis, sed soli de procepto
 Eclie, adeoq, illud videt, fortij: hoc tu intellge secluse
 oi irreveria periculo, et plane satij ducere eigm;
 lava hostia in fluido seu liqido dare, qm sanguinem
 ni forte dicere velis Dno proceptu suu ad talem
 casu n' entendipe, et ideo talem obligacem ge-
 nuerandi n' iminere, s' huic rati nec in scrip-
 turis, nec conciliis habemq.

Exponunt heretici varia ex scrip: ut 1.º Dno 181.
 Joan. 6. dixisse: nisi manducaveritis carnem et
 biberitis eiq sanguine n' habitis vitam, ubi inquit
 parla et giungit sanguine cu carne proin Dno
 procepto proijij sumere utraq.

2.º Dnus
 iussit in sui memoria facere qe fecit, unde
 dixit hoc facite in mea gremorave, atq; fm
 dicta ipse sumpsit utraq; spee, mandavit go
 Dno suis silito sumere utraq; speem.

3.º Post sanguinis potestione dixit Dno aplis
 suis: bibite ex eo ser. mandavit go Dnus
 oib; sumere s. Calicem.

4.º Etm apl; 1. Cor. 11. ait: probet am seipsum
 hoc et sic de pane illo edat et de calice bibat
 et statim antea dixit ego em accepit a Dno qd
 et tradidi vobis.

182. R. ad. 1. 1.º Illo textu ad summu probari præceptu
Dni de gunicando corpe et sanguine Dni, qd
utruq; præstat, et sumptioem etm unice
spei, ut id dicitur, nec illud manducare et
bibere fm Dns alid significat, qm utruq; sumere
et corpe et sanguinem, qd facer Evangelista
voluit sub præteritis utriq; spei convenientibz
explicare p. Dico 2.º fm alios illa præteritioe
nº sumi copulative sº disjunctive. sicut illud
qd Apłs dixit in auris aurũ et argentũ
et mihi sº ut frus sit nisi manducaveritis
carnem filiũ hois, l. biberitis eiꝰ sanguine,
qæ interpretas qm in eº Apłs 1. Cor: 11. di-
centi: itaq; qd manducaverit panem hunc. N.
l. biberit calicem Dni indigne, ubi qd to velo Apłs
parte rapinunt alterutru sºm ex de præter
sicut l. spes corpis l. spes sanguinis sumere.
Ad 2.º dico qd duo pot in illo: hoc facite in mea
memoratiõe qdiderari, sicut qd præter et sumptio,
et utruq; si fit et fieri in memoria Dni
pæteris, attm sicut ex iis vobis fm Tridentinu
facta eº ordinat Apłs in sacerdotibz, qæ nº
attinet ad oes fideles, in individuos, qia neq; per

hereticos oes s't ministri altaris, quare et in
 actibz q'tu legi, electos ee cu populo 7. diaconos
 subministros, qe electio spsacanea fuisse, p' oibz
 ministeriu altaris q'beret p' ita etm sumptis
 utriqz spci n' attinet ex procepto ad singulos
 fideles, s' t'm ad facientes qd Chry fecit fidei
 ad operantes seu ad sacrificiu integrandu,
 t'm am ptinet ad fideles, q'm ipsis ab Eulia
 p'mittit, et ideo qia ex grassis cais solo sumptis
 p'esse panis laicis ab Eulia p'mittit, ab ipsis
 hanc sumptide in memoria Dnice passiois
 celebrari procipit.

Ad 3. dicit p' l. 1. cu Layman hic cap. 5. illa vba
 Dni ee t'm instantis n' precipientiz p'
 l. 2. referri proceptu Dni ad solos q'los ul
 sacerdotes et figmentari integritem sacrificii.
 l. 3. Illis vbis: ad oes fideles directis q'traire
 ipsos hereticos, q' f. Calicem aperunt par-
 sulis n' ee dandum, q'ibz q'erte q'vinum
 innuere to oes n' includere singulos fideles,
 s' em parvuli post b'tm fidele, veri; imo qd
 mag' in primitiva Eulia ipsi etm parvulis
 dabz s. Corpz, et tu us ad mdo n' dabz Eulia
 s'itu s'ut corrigente, qem Eulia v'ite ipsi

etiam heretici observant, si ante Euliam recte
illud imitari possint, cur nō potest et hoc interdici-
cere, ne sicut posthac Carii utraque speciem
sumant?

Ad 4. dico. Illo q̄li s̄bo. alid nō dicit, qm̄ se a
Dno accepit, ut ois q̄i solvere de pane illo
edere l. de calice bibere, pr̄ se probet
et dignificam̄ q̄sue suae, unde pr̄ceptum
Dni ab q̄lo acceptum nō attinet ad illa con-
iunctioe corporis et sanguinis s̄ ad probam̄
q̄sue, et ideo hic sic probat.

Generatim ad solvendas hereticū obice, nota,
1. qd̄ q̄i facit panis solus sumit sumat corpus
et sanguine. 2. qd̄ si q̄i tenet s̄ q̄i aliquo
claro innunt pr̄ceptum utriusq̄ speciei,
pr̄ceptum illud attinet ad solos sacerdotes,
sive integrandū sacrificiū sicut dicente
Fridentino: s̄. Eulia explicare q̄sue et
ex v̄bis antecedentibus et q̄sue colligi.

3. qd̄ ordinarie reb̄s fieri potest in ipsos
hereticos in eo, qd̄ neq̄ parvulis sacrum hoc
dant, neq̄ q̄sue fideles sacerdotes ee q̄dant,
ut tū de hoc sacramento loq̄as Dns et q̄lis

ipse tradidit, et ipso sacerdotis operavit.
 Apert: 2. Eff: q: gunicat sub utraq: hae maab: 183.
 et suble: plg accipiat qm ille q: p: una hae
 hae gunicat, in uterq: insuble: unu veru et
 integru corp: et sanguinem adeo: aqale accipiunt,
 Et ideo etm aqale dispositi aqalem graa: p:ipiunt
 ex vi sacri, nisi forte ex qere operantis, nec
 graa seu effect: sacri in p:mente utraq: p:em
 difer: ad p:sumtioe s. Calicis, s: totu effect: tri-
 buz in p:sumtioe s. Corpis q:uis exp:essig
 ille effect: s: p: q:uac:ioe s. Calicis. itaq:is.
 Raa 1. p:is e: sicut qd neuter maiore graam
 accipiat, qia in scripturis ubi de manna qd erat
 figura huius sacri exp:esse Exodi 17. 16. dicit:
 Non amplig huius, q: plg collegerat, nec q: ming
 paraverat q:erit ming, sive q: q:is in die ve-
 neris collegerit manna amplig sive ming, in
 Sabbato in ang: n: hbat altero plg s. ming,
 q: Dny testari voluit effect:u sacri Eucha:
 Raa e: 2. ex Trident: Sess: ult. cp. 3. ubi ait:
 fatendu e: nulla graa recipia ad salutem eos
 defraudavit, q: una hae sola accipiunt s:
 q:eris q: e: qd amplig n: accipit q: dupliam
 s: p:em sumit. Raa e: 3. qia graa sacris

In dicta n' multiplicat, nisi multiplicato
hee morali sacros, atq; q' gunicat sub u-
troq; hee n' sumit nisi unam tm hee morali
sacros, et sicet sumit unam sacros gunicat
sub una hee: q'p. 4.º graa sacros sacros
Eucharistici de rore corporis et sanguinis Christi,
atq; gunicat sub una hee tm accipit de
corpore et sanguine Christi, q'nta accipit guni-
cat sub utraq; hee utroq; totum: q'p.
5.º Quia tria st in sumptioe utriusq; hee
sunt hee sacros, corp' et sanguis Dni, et
sacros exprimit, atq; graa n' multiplicat
& nudas hee, ut supra dictu, n' tm q' corp' et
sanguine Dni, q'ia ipse n' ming' integre
accipit sub una hee gunicat, n' tm per
exprimioem sacros, n' em sacros q'nt
graa, s' sacros q'nt sacros, alias sacros q'
tm in sumptioe maior graa de, si q'nt
& in sumptioe q'nt q'nt effusioem, q'ia tm in sumptioe
exprimit sacros sacros Dni, et sicet
de matrimonio q'nt q'nt, q'nt si q'nt
& n' q'nt, q'ia vba exprimit sacros q'nt n' q'nt,
q'nt tm admittit, q'nt in utroq; q'nt disposito q'nt graa de,

nilominus quatenus est ex opere operantis plene et distincte
 gratia accipere potest, pro maiore fuerit duracione
 si sub utraque specie communicat pro illo qui sub utraque
 hoc sub una specie communicat, hoc ad rationem
 sacramenti ut minus est accidens quam quod sacerdos
 accipiat maiorem hostiam, laici minorem.
 Ratio autem alterius partis est scilicet quod sacramenti effectus tri- 184.
 bus, totus post sumptionem ipsa speciei, quia tunc sac-
 ramentum operatur, sui effectus quoad est effectus in esse
 sacramenti, atque sacramentum eucharisticum post sumptionem
 ipsa speciei iam est consummatus in esse sacramenti: hoc pa-
 tebit ex apert. 3. m. patet ex dictis, nisi enim sumptio
 unius speciei esset sumptio unius veri et effectus
 sacramenti, sequeretur laicos integrum et verum sa-
 cramentum non sumere adeoque aliquo defraudari, hoc
 autem est contra Tridentinum sess. 21. cap. 3. dicens
 celebrandum esse sub altera tantum specie totum
 atque integrum Christum sumi, neque tamen sumptio
 alterius speciei ex hoc est otiosa, ipsa enim ex-
 pressim significat quod sumitur, et si plene non effectus
 quoniam est sumptio sub speciebus panis, ipsa est
 sacrificium integrum et denique tribuit sumentibus
 ut ex opere operantis plene de gratia percipere possint.

Nec dicas simpliciter S. Calicis integrum
sacrificium quod est sacrum in ipso sacri-
ficio fit sacrum. 2.° Est S. Calicis
verum sacrum, prout fit ad species corporis
offera, quia ipse fit verum sacrum, etiam
ad species sanguinis dicit offerri gratia, iam
et ipsa fit verum sacrum.

Dico ad 1. n. c. ad rationem adiectam dico: quod quod
sacrificium quod est ad hostiam eius fit sacrum, tamen
non fit eadem species sacrificium et sacrum: et ideo
potest aliquid pertinere ad integritatem sacrificii, quod
tamen non pertinet ad integritatem sacri, sicut li-
cet decatus fit aurum, tamen non sequitur quod id, quod ad
integritatem decati pertinet, pertinet etiam ad
integritatem auri, ad decatum enim pertinet im-
proprie imaginis, quae in proprio non pertinet
ad aurum in se auri.

Ad 2. dico S. calicem sive se esse verum sacrum,
sive respectu eius quod sub utraque specie communicatur nec
sacrum distinctum, sicut in factis quod plures hostias
aut micas sumit, licet quilibet hostia et mica
ratione sui fit verum sacrum, tamen non sequitur distinctum

factum et ideo n̄ caans distal graa nec ma- 128
iore, sile e de sumptioe S. Calicis. Certè
si in sumptioe S. Calicis nova graa larg,
aut eouq; effecty facti corpis suspendez,
legere, filto qd qd post sumptioem S. Calicis
adhu micar colligeret Ciborin purificaret
neq; in sumptioe S. Calicis effecty facti
obtineret, s. certè qd micar colligeret tot
novas graas acciperet, qd vix aliq; is
admittet. Igi dicendū qd qd idem sumptio
S. Calicis sit expressior sumptio S. sanguis
n̄ ta alterig sanguis aut copiosior sanguis,
et ideo nec caet maiore graa, nec retardet
effectū S. corpis.

Apertia S. Saccum Eschisticū caet totum 185.
graas effectū in instanti manducaois extrinse
trahiso, qd fees facti ventre attingunt,
ita ta, ut donec in ventre fessifunt eadē
graas qd merite et charitem fumenty phū
auger. jil. e quior Thoisatū d aliū?
Zao e qd facti Evchria e instituta fuit ubi

et potus spiritalis per gratiam ad cibum et
potum corporem, atque cibum et potum corporalem
sine operari, sui effectum generare in ventre.
Sicut ergo de cibo spiritali dicendum est, hoc uno
excepto quod cibum corporalem non nutrit toto ef-
fectu suo, sed per alterationem suam, extra cibum
spiritalis tribuit effectum totum suum, cum
non sit opposita aliqua eius alterationi: atque non
obstante, quod sacrum tunc operari totum suum
effectum suum non operari, et per dispositionem
sumentis in instanti illo, inventam, nisi
dispositio ipsa creverit, quodiam spiritus adhuc
existunt, gratia illa per meritum et charitatem
sumentis augetur. Hinc infero, quod
P. Hostia in ore sumpta antequam ad ven-
trem pergerit gratia sacramentalem non operatur,
quia sic non obtinet rationem cibi aut potus
sumpti et nutritivis, ut constat de cibo
et potu corporali qui non nutrit, quodiam
ita in ore tenet, nec ad ventrem demittit.

Egtra ille, qj postqum s. Hostial deglutit
 statimq, ob debilitatem stomachi eandem iteru
 exoneret tu tota graa sacrae obtineret
 qia ut dictu e' cibg fralis oresa, effectu
 suu' totu in instanti manducato, iurigi
 tale instans in tali factu sypona, qj sequi
 e' qd ei totg effectg sacrae tribua.
 Et ideo bene notanda e' supra insinua
 disparitas cibi corporis et fralis, sicut qd cibg
 corporis n' nutrit, nisi in qatu qertu in
 substaa uiventi, egtra cibg Eschripticus
 n' nutrit sicut q' sui qversioe in substaa
 qunicanti, s' potig q' qversioe ipig quni
 cantg in substaa t'ri, unde ipse Chog dicebat
 Augustino ad hoc sacm accepuro: n' tu me
 mutabis in te, s' tu mutaberis in me.
 Unde cibg Eschriptig ad effectu suu' rump
 refectioem sp'alem expectare n' dt q'ump
 tioe sp'orum sacrae, s' statim abq' f
 tingit ad stomachu' dt suu' hie effectu, et
 qo oer obios facile solv' p'nt. s. 13. de opatibg h'ch.

Sectio III.

De effectibus Eucharistiae.

186. Circa effectus sacramenti Eucharistici quilibet Florent.
in decreto Armen: in materia de sacramentis sic ait:
huius sacramenti effectus, quoniam in anima operatur digna
sumentis, et adunatio hominis ad Christum: et quia per
gratum hoc Christo incorporatur, et membris
eius unij, quod est, quod per hoc sacramentum in su-
mentibus digna gratia augetur, omnino ef-
fectum, quoniam naturalis vis et potestas quod ad vitam
agentem corpus sustentando, augendo, re-
parando et delectando, sacramentum hoc quod ad
vitam operatur, spiritalem, in quo sicut inquit
Urbanus Papa in gratia Salvatoris nostri
reversum memoria, a malo retrahimus,
quod fortamur in bono, et ad virtutem et
gratiam proficimus incrementum, ita Florent:
ex quo patet, quod solum plures esse huius sacramenti
inter omnia 7. excellentiori ut potest ipsi gratia

fonte generant; effectus, sed etiam illud operari
 totum id quod ad vitam spiritualem, quod ubi corporalis
 operum circa vitam corporalem. Nam effectus
 hic sequens:

1us Effectus huius sacramenti est augmentum duae gratiae 187.
 + videlicet nutritivae et augmentivae in vitam spiritualem:
 sicut enim, ait S. D. hic q. 79. a. 1. Christus in
 mundum visibiliter veniens contulit mundo vitam
 gratiae, sicut illud Joannis 6. gratia et veritas
 + JESU Christi facta est, ita in hoc sa-
 cramento veniens vitam gratiae operatur, sicut illud
 Joan. 6. qui manducant me, vivet propter me.
 i. S. D. Et inferius hic effectus ex eo, quod Dominus
 eodem capitulo dicit: Panis quem ego dabo vobis,
 caro mea est pro mundi vita, ubi spiritualis
 vita est per gratiam, quod per hoc sacramentum gratia
 operatur. Insuper est sacramentum novae legis et
 collativum gratiae, tam pro populo effectus ubi est
 de sacramento in genere, ubi sacra Eucharistia est
 sacramentum novae legis: quod ipsa est collativa gratiae
 tam sibi sui effectus, quam gratia ipsa in se est.

faciunt sicut in mortuum sicut dicta. eo
grae 2^a seu augmenti, et quidem sicut in dum
nutritio, saltem enim ex dca institue
hoc faciem grae qd est in ee spiritali,
quibus cibis corporalis querasi et solitudo
in ee corporali, atq; operas cibi cor-
poralis propria et nutrire: eo etiam
augmentum grae huius faciem, et quidem in
nutritio: Hinc gutti Trid: sicut. cp. 2.
ait: sumi voluit faciem hoc tagm spiritali
aiam cibis, eo alon, et qd ferent, vivente,
vita. Atq; qd dixit: qd manducet me et
ipse vivet pte me p. Est haec am hoc spiritalis
nutritio maior et maior fumentium
unio vel chro, et inde vel ipso augmento grae
ius tribui, ad varia et varia actualia auxi-
lia ad Dei charitem fovenda et gloria a
Dei charite abducentia removenda p in eo
iure sicut dicta de faciem: in gen: pte qd est
grae faciem.

188.

2us Evchria Effecty e remissio peccati ve-
 nialium et preservatio a mortali. Hoc innuit
 Trid: sep. 13. ep. 2. ubi de hoc sacramento dicit,
 qd fit antithodum qd liberamus a culpis
 quotidianis et a peccatis mortali, preservamus p
 qd etiam docuit S. D. hic cit. q. 79. a. 4. ubi
 hoc infert ex dicto Innoc: 3^{ti} dicentis: qd
 hoc sacram delect veniale et cavet mortale.
 Eas ex S. D. desumi pot, qia hoc sacram
 sumij sub spe cibi nutritantis, unde sicut
 et nutritum cibi corporalis restauratur,
 qd quotidie et calore naturalem disperdit, et
 sic et qd ex quo etiam mors cavet, ita oportet ut
 cibi Evchristicij sicut restaurat, qd ex
 calore superfluo quotidie in nobis disperdit
 de fervore et substantia charitatis, cuius dimi-
 nutiva sunt peccata venialia, ad partem delectem
 et qd ex quo aia precave a suo interitu et
 morte, qd et qd peccatum mortale, qd hoc sa-
 crament delect veniale et cavet mortale.
 Ubi noto qd venialia delecto pot remitti,

et delevit, sicut ex opere operato et operato,
utroque modo hoc sacrum venialia tollere
et a mortali cavere dicitur. Ex opere
operato quidem, quia ex sua institutione in
vinum nutritum fructus est, quod potest re-
parare fructus deperditum fervore cha-
ritatis, in cuius privatione potest veniale
confiteri, ex Te. de peccatis. Ex opere vero
operantis quia hoc sacrum se sumentibus tri-
buit varia adhaerentia auxilia ad exercendos
fervidos charitatis actus, quibus mediante hoc
reparatur, et refurgit in pristinum dilectionis
gradum, per hunc effectum supradictus explicat. S. D.
cit. a. 4. et 6.

389
Eius effectus est indirecta remissio peccatorum
peccatis dicitur. De hoc effectu S. D. cit. q. a. 5.
sic ait: si hoc sacrum confidetur ut sacrum, habet
quod effectum uno modo directe ex vi
sacramenti, alio modo quasi ex quodam geometria
ex vi sacramenti habet alium effectum, ad quem est,

institutu: n' e' am. institutu ad satisfaciendu
 s' ad pultu nutriendu q' unioe ad Chru et
 membra eig, sicut et nutrimentu unij nutritio,
 s' q'ia haec unitas fit f' charite' ex cuij
 fervore aliquis q'legij remissioe n' solum culpe
 s' etm pona, inde e' qd ex q'legij per
 q'anda' q'omitat' ad p'p'tem effectum hoo
 q'legij remissioe pona, n' q'idem totig, s'
 s'm mdu sua devotiois et fervoris .i. d. d.
 Cas go e' q'ia sacra directi ali' n' caant,
 qm ad qd st. instituta: Atq' sacra Eschriptur
 in ee sacra et abstractendo a' rae sa-
 crificii n' e' institutu ad satisfaciendu
 pro pona, s' t'm ad nutriendu, p'oin illo
 directi n' remittij pona, bene am indi-
 recte, in q'atm sicut q' eigmi nutrimentu
 s'ralem fervor charitis crescit, p'ita di-
 mittunq' p' ad augm'tu vero charitij, et ad
 remissioe cuij q' p'bi, s'cundu devotem
 sumentij pona minuit.

4us Effectus e' s'ralis via dulcedo et de 190.

lectas. Eas et f. gratia ad cibum
corporem, si enim corpori cibo corpore de-
lecta, sagina p. generans et ut etiam f.
hoc sacrum operans f. mundum cibi corporalis spi-
ritu in anima hoc f. delecta, sagi-
na, inebriat p. unde scriptum Cant. 5.
in hanc refectioe invitans dicit: gme-
dite amici et bibite, et inebriamini
charissimi. Et ps. 67. dicit: parasti in dul-
cedine tua pasceri DEUS. Et Gen. 49.
Vnguis et panis eius et prebebit delicias
Regibus. Hoc advertas S. P. ubi q. 9. i.
ait: ex virtute huius sacri anima f. re-
fici, f. hoc qd anima delecta et inebriat
dulcedine dicit bonitas. i. S. P. Hoc
dulcedo profigurabat in manna deserti
qd habebat rem dulcedine et saporis sua-
ritem, insuper si sumit e' desiderium gvi-
vere amicis, qis n' delectare in propria
summi Amati sui, q' ei ut pignus f. p. huius
suo dilectionis relinqueret semetipsum in cibis

dedit et potu. Cuius hunc effectum nota,
quod oibz dicitur ob 2 plm caa, i. p. p. culpam
sicut inderooc fumentz ad terrena dif-
fracti et venialtr peccantz, 2. ita
aliquando sine culpa ad maiore virtus
probatoe aliqibz ad tempz ista dulcedo sub-
trahit.

5. Effectus est, quod hoc sacrum praestat fomitem ^{igi.}
peccati praestat refrigerium cupiditatis et amore
capitis. Hunc effectum innuit S. P. ut. q.
a. b. ad 3. dicens: licet hoc sacrum ad directe
ording ad diminuoem fomitis, diminuit in fo-
mitem ex quada' specie in quatu' auget cha-
ritatem, quia sicut dicit Aug: in li: 83. in
quof: Augm'tm charitatis est diminutio cupiditatis.

1. S. P. Idem h' Zachariae q. ubi dicit de
hoc sacramento: quod est bonum et quod pulchrum est nisi
fructus electus et vinum germinans virgines.

6. Effectus est immortalitas et resurrectio
corpore, et specialiter huic sacramento tribuitur
Apostolice iunctioe carnis Domini vere vivificativa

in carne nra. Hunc exprimit
Joan: 6. dicens: qui manducatur mea
carne et bibit meum sang: et vita aet:
et ego resuscitabo eum in novissimo die.
Ego et, qui effectus huius sacramenti est gloria
aet: et gloria corporis post diem iudicij
ubi omnia in suo effectus erunt, et dicitur in
Te: de Beatitude.

7.us Effectus est adeptio sempiternae gloriae
et perseverantiae finalis, de hoc ait Joan: 6.
si quis manducaverit ex hoc pane vivet
in aeternum, vita aeterna est vita gloriae
et perseverantiae finalis superius, quod sequitur
quod huius sacramenti effectus etiam est perseverantia
finalis et gloriae adeptio, unde Ecclesia in
aliquo Hymno canit; et futurae gloriae no-
bis pignus datur, et recte hoc in sacramento
sacramenti in Domino confortamur, et contra
omnes Demonis astutias fidei et virtutibus
armamur, et in se ipso rationem

viatici obtinet, ut sic optime pignus salutis
et futurae dicat. Hic est effectus huius sacri,
propter quod generat totum id propter sacrum.
hoc quod ad vitam spiritualem, quod ubi corporalis
quod ad vitam corporalem. Ut Floren: ait,
neque in hoc difficultas parat. . . . de ministro
sacri Eschistini.

Sect: IV.

De ministro sacri Euchristej.

Minister Euchristej alig e illud officium, alig
illud solum dispensans: et am circa minist- 192.
tru officium hanc dogma fidei te-
nenda, nec alterum nisi eum, qui ordine
et gradu gaudet sacerdotali, unde recte
Con: Trid: contra Lutherum impie docentes
oes fideles ex vi characteris optimissime
sacerdotes et potestatem operandi hanc, quam
tu exercere non drent, nisi qui electi s. Ioh. 21.
cp. 4. dicit: si quis oes christianos promissum novi
foederis sacerdotes ee, aut oes pari ius se

poteste prali perditos aformet, nicalit
facere videt, qm Eulphica Hierarchie
ga e' ut castru' aries ordinata qfun-
derep ita Trid: Eandm verite' p'p'ua
Eulie traditio qformat, unde n' solum Clemen,
Rom. li: 2. q'ntuocem op. 3. aperit circa
q'feraoe, q' q'iq' laicq' sine sacerdote
eligit q'era, in a nites q'era: s' etm in
Con: generali Latheran: et h' q'lo: firmis
de p'ma Trin: his v'bis h'z d'f'ra: hoc sa-
crum nemo p't q'ficere nisi sacerdos qui
rite fuerit ordinatq' sm claves Eulie pas
ipse q'cepit q'ly, educe, fureporib' JESU
Chrus. ita ibi. Hoc etm q'mendat ip'a q'fi-
cii dignitas, si em in veteri lege ubi bruta
aialia imolaban, nemo sacerdotu' sibi p'uit
sumere honorem ex populo Israel, nisi q' ex
tribu Levi erat vocatq' sicut Aaron ga oae
unq'q'q' f' delictu' in lege nova sibi s'lm su-
mere p'uit honore, et ip'su' agnus imolatu'
imolare valeat. Rave' dat S. D. hic. q. 82.

a. i. qd hoc sacrum est ha dignitas, qd n' officij
 nisi in psona Chri, qicq am aliqd val: de agere
 vult in psona alterij, neq' pot' est ab altero
 huius potestem augetur, ad hoc am qd aliquis
 aliuus agendi potestem huerit, n' sufficit
 qd sit quodocq; in familia eig ut membru
 s' requir; expressa delegas, ut p'tt in orbz
 legationibz, cu' igi qd hoc qd qis p'tize h'm
 apumaz in familia Chri ut sit reijere a
 Chro motu et fru p'ralem, neq'ign tu orbz
 p'tatis expresse delegat ut p'nt in noie Chij
 qficiere corp' Chri, s' h'm ius, qibz in ordinase
 sacerdotali dij: auipite potestem in Eulia
 Dei offerendi missas tal' pro viris qm de-
 functis, q' sequo e', qd n' aliu nisi sic ordinati,
 et a tali ordinati, q' huius potestem hab, p'nt
 ministri qficiendi huius sacromi. Hoc g'ostagn
 iarto supposito.

Hic h'm de ministro dispensante hoc sacrom 193.
 dicendu e', iura qd quidem faute p'tt, mi-
 nistru ex officio ee solum sacerdotem, q' solz
 h' g'ferandi potestem, de hoc dicit S. D. ut. q.

a. 3. ad sacerdotem pertinet dispensatio corporis
Christi quibus tria: primo quia sicut dictum
est ipse consecravit in persona Christi, ipse autem
corpus sicut consecravit corpus suum in cona,
ita et aliis sumendum dedit, unde sicut
ad sacerdotem pertinet consecratio corporis Christi
ita ad eum pertinet dispensatio. 2.º quia
sacerdos constituitur medicus inter Deum et po-
pulum, unde sicut ad eum pertinet Deo po-
puli dona offerre, ita pertinet ad eum
dona sanctificata deus populo tradere.
3.º Quia in reserva huius sacramenti à nulla re-
stringitur nisi consecrata, unde et corpus et ca-
lix consecrantur, et manus sacerdotis ad tangendum
hoc sacramentum unde nulli alii licet tangere
nisi in necessitate, puta si caderet in terra,
et alia necessitates, ca. i. l. d. dicit etiam Tridentinum
quod iste mos, ut sacerdotes celebrantes se ipsos
quarierent, laici vero à sacerdotibus solum
unio acciperent ab ipsis Apulis defenditur.
194. Nihilominus quoniam ex officio sacramentum Eucharistiae

dispensare potest soli sacerdoti, in ex quo pioe
 sacerdotis in aliqua graviore necessitate id etiam
 potest Diaconus, cuius olim officium erat dispen-
 sare s. sanguine. ita quis in S. O. tit. o. 3. ad.
 dicente: Diaconus qui prius ordini sacerdotali
 aliquid participat de eius officio ut fuit dispensat
 sanguine n. am. corp. nisi in necessitate iubeante
 presbytero s. Ep. i. S. O. hoc etiam h. ex
 Con. Carthag. et. Can. 38. his verbis: Diaconus
 presente presbytero Eucharistia corporis Chri-
 sti necessitas cogat, usque erogat. Et hoc
 etiam hodie locum habet post Alex. sem, Du-
 rande, Soto, Henriquez, Suarez, docet
 Layman hic cap. 7. quod nunc necessitas
 variis obligat sacerdotibus sal. auctis: extra
 necessitatem aut. n. licet, imo ut ait Laym:
 loc. cit. q. hoc sic presumet saltem sine
 licentia sacerdotis et p. auct. autoritate irregu-
 laritatem propter mortale incurreret pro-
 sumens ministrare in ordine q. ex officio
 q. n. h. Et nota q. eodem loco dicit
 Laym. his verbis: Ceterum in necessitate case

corpus
 sicut dicitur
 i. i. p. am.
 in con-
 tate sicut
 corpus Chri-
 2. p.
 Dicitur etiam
 hinc dicitur
 ad hunc
 p. dicitur
 mi. i. dicitur
 corpus et o-
 is ad hunc
 et hunc
 et in hunc
 dicitur etiam
 ante sicut
 dicitur hunc
 hunc dicitur
 m. Eucharistia

quod infirmus in mortis articulo constitutus
quoniam et si proprius sacerdos absit
et presens non potest se quovis deferre
noluit etiam alteri committere. et inquit
tunc quilibet alius sacerdos s. secularis
s. regularis, eo tamen absente. etiam Diaconus
deferre potest, et licetiam quam ipsi Canonici
et presumpta vultus superioris sui et
Papae in tali casu tribuant. ita Laym.
ui et ego subscribo, in tali casu sit in
posse pro receptu dno de quoniam
infirmus etiam gratia pro sacerdotis inquit
aut imperiam in tali casu licet tribuat
Pontifex. Atque hoc agere Diaconus non potest
quod ex officio, sed tamen quod ex commissione, et hinc
et disparitas in dispensationem sanguinis et s.
corporis, s. sanguinis enim quod in vase, et ideo
non oportet ut quod a dispensante, extra
s. Corpus a dispensante quod: unde ex
officio Diaconi et quod quod dispensatio
s. sanguinis, et etiam de casu s. corporis in

in tempore est; et non ministrare dat
in periculo mortis, si viderent subdito
sine huius sacramenti sumptione perituros:
tunc quia rursus facilius est in hac re-
cipite absolutio sacramentalis uno tunc
aut altero puto sacerdoti gressu, en-
cusabi sacerdotibus à quibus fideliu
sic alius gressu, si sibi de vita
timeat, aut se alius recipi fore
provideat, n' em recte extendi ad talem
eventu preceptu dicitur de quibus in
periculo mortis.

196. Quod si sacerdos ipse in periculo mortis
incidat et S. Viaticum sumere velit, si alius
sacerdos huc n' fuerit, satis et decentius
est, ut ipse sibi sacra Dei Corpore dispenset,
quoniam ut illud à Diacono accipiat, quod si tunc ipse
ad Eucharia pro infirmis accedere n' potest,
recte potest accedere, ut sibi à Diacono S. Viaticum
in iudicio deferat, delata autem si potest, ipse

& seipſum ſumat, n̄ ꝑ diaconū, qđ ſi verō
 ꝑ ſeipſum ſumere n̄ pot, ſumat à Diacono,
 n̄ qđ iurisdictiones actu ſi ſimplex miniſterium
 exerente, n̄ eum Diaconus eſ mediator int
 DEUM et ſacerdos, ſi ipſe ſacerdos eſ me-
 diator, ſe int, populūq, ac DEUM.

Quid ſi extra periculu mortis ſacerdos ſ.
 Synani ſumere velit extra miſſa, ſat
 probz et ſubſentia eſ, qđ ſibi ipſe ſ. Hoſ-
 tia ſine oi peto diſpenſare pot, hoc em
 agere nullo iure inſidi, et alia ſacerdos
 in ſacrificio ꝑ ſeipſum ſ. Hoſtiam ſumit,
 et extra ſacrificiū ſuis manibz alia diſ-
 penſat, ut qđ ſibi diſpenſare n̄ pot?

Putant etiam n̄ improbat plures Dnes deſer-
 voq, minori, imo et laico in extrema ne-
 ceſſitate licitū ee et ſibi et alia ſecluſo
 ſcandalo, et abſente ſacerdote ac Diacono
 hoc ſacram diſpenſare, ut ſcilicet hoc nullo
 iure pro tali neceſſitate legat, inſidictū,
 ita docet Laym. ut: cap: 7. n. 6. poſt alios,

ui in Soly Henricus et alii gradunt
fauit in pro sentia Laym. qd ut h' ex
S. Dapilio, Nigkoro et alius iste mos
fuerat primitiva Eulio, et fidelibz
dary S. Hostia domus referenda, et pro
orta neceffite fumenda. Vide Laym. loc. ut.
Et nota qd S. Canones q' hoc iudicere vi-
dent n' loqan, ex supposito talis neceffite,
p' extra illa. Cateru' etm notandu'
e' parochis, custodibz, qd i'ffis incumbat
sedula sollicitudo, ne S. species in ciborio
diutius reseruate corrumpant, et ideo i'ffis
p'ocuriz, et singulis mensibz antiqua species
t'ferant l. sumi curent, et novas q'ferant
curent: et quoz arbitrio hanc obligationem
n' parere neceffitatem sub mortali si n' ni-
min' differre e'igni cibori purificaco, in q' i'pa
negligia nimul differunt, eozq' ut corrumpant
a mortali excusandi haud erunt corruptionis
species rei, q' in honore huius S. sacri observanda,
et in presenti dicta sunt D. 2. de Misa sacrificio.
afolring 22 Aprilis 1717.